

APOSEL

Biiyin Luk siya yokwo Luk saiir wɪnkɪn mɪ ta saiir mhoiiyan siya kimɪdiniya yokwo Aposel saiir wɪn. Yi ti niwiiyin yio miiyim aposel kamɪm sɪma mɪriiyɪm sɪmiir boɪnkɪm. Siya yokwowa inkam nwɪrɪn Tiofilas nɪkɪuwiiyin siiram wɪnkika mɪ siya Tiofilas siiraram bi wɪnkikɪn. Nɪngaka. Siya iki iikamɪm hɪnda tɪnda nwowɪm sɪmiiram warar nɪnkɪn wɪnkikɪn. Mɪ ta yokwowa saiir yaigiyaiyim yɪm mɪn boɪnkikɪm Biiyan Inkam Komii siir naeyuun aposel kam imiirɪn panɪna kisɪsop dirɪraerarkɪn mɪ ti aposel kamɪm ha namkɪm dimɪn taemɪnɪm Jisɪs siya tirɪm sɪmiir boɪnmɪmauwamɪn. Iriig.

¹ Nabie Tiofilas. Biiya kara yokwoni kɪriir niki wɪn hauugiyɪm mɪipai mɪipayiym Jisɪs siya mɪriiyɪm mɪ yaipai yaipayiym siya boɪnmɪmauwɪm.

² Biiya yokwoni kara mɪ wɪn boɪnkiiym, iya Jisɪs siya nua tirɪr nita. Mɪ miiyim siya nap mɪriiyɪm. Mɪ iya Adi Komii siir naeyuun siya mɪ boɪnmɪmauuɪm yayiym siir aposel kamɪm siya nɪmbinɪm sɪmiir. Mɪ siya sɪmiirɪn ɪna boɪnamɪmauuɪn iya siya swoki amana nɪnomor koua hirɪr.

³ Biiya siya hik prasae bi haigɪn mɪ siya asi naonamkɪn. Mɪ siya ɪna swoki insiɪn idwowɪn ɪe hirankɪn. Mɪ siya ha nɪtin, iiyɪm kam nwisa ɪni oni aposel kamɪm sɪmakan. Mɪ sɪma nwoki ɪnoknɪnkɪni siya ɪni omwaiya swoki waiyan. Sɪma bɪdi kigɪm, siya sɪmaka nɪdwo boɪnaiyin. Mɪ

siya simiir boinmimauu, Biyan Inkam Komiiyin iikamim simiir kigriraowim.

⁴ Mi igwira sima maeyau kwiruwa ywomimir Jisis saikar. Mi Jisis siya yaiya kwira boinmauu wakae simiirin. Mi iya sima nidwo aeya mi ta yaiya saiir boinkin. Kima om komii Jerusalem tirin wi asiima kipi niki haiburgik ha tiki o. Adi Komii siya bidi iki imbinkiyin ti dimin komiiyin siiram. Adi Komii siir naeyuin kara biya kimiira bidi iki boinmauu wakaekiyin.

⁵ Jon siya baptais haiginugikim iikam imiirin op. Mi wi ii priei nwo rani, Adi Komii siir naeyuin wi kimiir naninkiniuni.

Jisis siya ina yamigusamin ninomor koua hiriir.

⁶ Mi igwira aposel kamim sima Jisis saikar ywoyakwok. Mi sima Jisis siir srii. Hae! Ti krimiir Biyan Inkam Komiiyin taka iya saeya Isrel simiir iikamim simiir kirie haiginuwanka. Mi sima wi biya niki owin isid komiiyin, wi siir hiriinanar swoki owim, aniya?

⁷ Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinkiyin, siya ti dimin hiriinanin kima sriiyin kima ninokninkin tani, wi paka hinin iya sae nimbiam. Adi Komii siirar diminkin, wi siyar nimbinki, iya digworaekwo ima nimbiamana.

⁸ Mi mhoiya ta iya Adi Komii siir naeyuin kimiir naninkiniuni mi kima wi kariir yaiya saiir boinmauwami om komii Jerusalem mi nu Judia mi nu Sameria mi hinda tindan nuim wi digar nwo irkaki. Iriig.

⁹ Mi iya Jisis siya siir yaiya dig nwokiya mi Adi Komii siya yikuna siirin ninomor koua hiriir

namim mi sima ini siirar kigninkwokwokiya. Mi siya ina yokwoninopkainamin waua saiir hiriir.

10 Mi simiir nhwonaam ini siirar kaoyokiyokiya. Mi inkam nwiso biri kimiminkiko ina yimbiniyo. Mi ini simiir kingiina yamkwoniyo. Mi ti inkam nwiso sowa kaiya yuisa whisinanka.

11 Mi sowa boin, kima ti nu Galiliyan kamim kima tirara dimusi nokwo kaowi ninomora hiriirin. Ti inkamin Jisis, Adi Komii siya nikunainamin mi siya wi hiriinanar swoki iti, iya siya swoki iti. Iriig.

Mi sima inkamin nwira yimbin Judas siir mai aiir hainaowidim Adi Komii siir mai aiir mariyam.

12 Mi iya Jisis siya nama mi yim sima ina mi haiburgigim ti mhuu iirin. Mi ti mhuuin siir inigin mhuu oripkin. Mi sima ini om komii Jerusalem hiriir swoki amim. Mi tiki mhuuin ini om komii Jerusalem siir kingiin hira nwowin. Siya aru biri nwokin.

13 Mi sima om komii Jerusalem siir napninopkainamin mi sima ini simiir whwonkai omaka saiirar yapiiyamim. Mi simiir inigin hininkim. Pita mi Jon mi Jems mi Endru mi Pilip mi Tumas mi Batolomyu mi Matyu mi Jems Alfiasni yinisimin mi Saimon Selot siya, Judas, Jemsni yinisim ikin.

14 Mi sima tiki kam whiekakim sima ini kwoin whirua ywokiya. Mi sima nhwo ina kwisim Adi Komii siirim. Mi wig nhirim mi Jisis siir apu aeya Maria mi Jisis siir nomousim ikim sima wara mi srii Adi Komii siirim.

15 Mi iigwira ti iikam, kamar iriiyar nwarim (120) Adi Komii siirim naingwo tɔmɔiyim sɔma hirar nwomimirkim. Mi mhoiya Pita siya ina yinsiin okwokiya. Mi siya yai ina boimimauukiyim simiirin.

16 Hae, ti kariir isidin. Bidi Bidiniyarin ti inkamin Judas nikuwiyin Adi Komii siir naeyuin siya boimimauukikin, krimiir wanwiyae Devid siir. Mi mhoiya wi siya nisisimauwi Jisis siirin simiir. Mi ta yaiya Devid siya winkiya saeya wi sapi nimbiam. Ta yaiya saeya ini kaimwowa ywowa. Mi tariinanin saeya bidi yimbiniya.

17 Biya Judas siya krimiir isidar niki owin mi siya ta mi hiriinana krɔma mi mriiya saiira mi mriigin. Pita siir yaiya hinina boinkikin.

18 Judas siya ti nuin umir siya saingin. Ti umirin ta mi biyeya Jisni siya tira saiirsi haigin. Mi siya ini sasar swoki diriraerarbumbunan. Mi siya whisin ha haiyin Mi ini sasar diyankriku aomamin. Mi siya ha nikiinaiiniyin mi siir mhiya ina hambirgiya. Mi mhi kwowim ina yikikiigiyim.

19 Mi om komii Jerusalem hiran iikamim sɔma ina wakaewinim yaiya haigirirniya. Simiir yaigina hinina dapika ta maeyau aiirin Akel-dama. Mi saiir yaimwokiyaimwowa hinina dapika nhieni maeyauka. Mi sɔma hinin asi dapkim ti nuin umir siya saingin, inkam nisom aowam. Mi siir nhieya ta maeyau aiir naokinainamka.

20 Mi ti yayim yokwo Sam nwowim hinina win boinkikin, siir omaka wi sasar dokwobimbirginkiyam. Wi inkam nwarin kipi nii aprir mimin.

Mi yokwo saiir yai haimii whirin hinina boinkika, siir miya wi inkam nwirki kisina onaowid. Wi nninga kipi nwoki.

²¹ Mi yai kwira Pita siya boina hininga, krima tariinanin inkam nwira ti okmwın okwo ti isidin krimaka napririirim simiir inkam nwirni iya Jisis siyar niki owın mi krimaka napririirin siir.

²² Mi krima ti inkam nwirin siir ti imbin Jonin iikam baptais haiginuwın op siir kigin mi Jisis siya mi owa nu tir mi siya mi am aka koua hiriir. Mi krima wi ti hiriinan inkamin wi siir ninbini. Pita siya hinina boinkikin

²³ mi yim sima ina yomboin amboinim, krima piki hinin inkamin si boini, mi sima inkam nwisa boin ti inkamo sowiir inigo hiningo. Nwirin Basabaskin mi siir inig whirin Jastas mi nwirin Matiaskin.

²⁴ Mi iya sima nhwo kwisim mi ina boinkiyim, ti krimiir biyan inkam komiyyin kira bidi yinokninkinin iikam whiekakim simiir kwoinim kira wiisiimauu haiginu krimiirin, ti inkamin kira nimbinkiyin siirin.

²⁵ Judas siir mai aiir hainawidam. Mi Judas siya nidamami mi siya wi hindara natisir whaowae iuwi.

²⁶ Mi sima inkam nwiso sowiira inan dapswo. Mi Jastas siya ini yikiigiyin. Mataias siya yokwo naowid. Mi sima siirin minam nokmwın okwokin aposel kam iuur nwirim simaka miriyyim siya. Iriig.

2

Adi Komii siir naeyuin nu tiriir nitkin.

¹ Ta ii komiia Juda sima naekwowa nae komiia sae mi ta ii komiia saiir iniga Pentikoska mi saeya tariinanin bidi yimbiyama. Mi iikam hoimgakim Jisis siirim naingwo tibmiiyim sima ini ta maeyaua nae naekwowa ini saiirar yaninkiniuwim.

² Mi iia sima omaka hir nidwokaiya Mi dimin komii whirin ini omaka yainau hira yimbiyamkiya. Mi krima hapi opudga naukwhaowanikin. Mi omaka irkaka ini wara yinyokigiyin ti diminin.

³ Mi siya paeyonan nimbiiyakiyim mi ini pariidan yupimparkiyin. Mi ini iikamim simiir irira nwinira yakaigimkikiu iuwim.

⁴ Mi Adi Komii siir naeyuin mi ini simiira yaninkinu iuin. Mi Adi Komii siir naeyuin kirie siya siya hauugikin simiirin. Mi sima omom omomi yaiyim sim asi boinamkim iia ti dimin komii siya nimbiiyama.

⁵ Mi Juda iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim sima maeyau kwiruwa ywo ta ii komiia nae naekwowa saiirin. Mi simiir siyuin hiriya tirikin, Adi Komii siir inig iir hainaniyim.

⁶ Mi ti dimin komiiyin whinmamaoni hinin naukwhaowanikin. Mi sima ti iikam isidin ini ta omaka aiirara yamwomimiriiniyim. Mi sima ini hinda yanaakiyim. Mi sima wakaeki sima irira nwinira simiir yapa yapa yai imiirar boinami

⁷ mi sima ini hindarar yanaakiyim. Mi sima ina yangwoyimiyokiyim. Mi sima boin, ti iikamim tari nu Galili hirankimaigim, aniya?

⁸ Mi krimiir yaigina saiir dimusi swoki wakaei.

⁹ Mi nim krima nhirim nu Batiyankim mi nhirim

nu Midia ankim mi nhirim nu Iramankim mi nhirim nu Mesoptemiyankim mi nhirim nu Judankim mi nhirim nu Kabadusiyankim mi nhirim nu Pontasankim mi nhirim nu Esiyankim

¹⁰ mi nhirim nu Prisiyankim mi nhirim nu Pamfiliyakim mi nhirim nu Isip ankim mi nhirim Ribianim om Sairini kingiin nwo ikim mi nhirim om komii Romanki nitkim.

¹¹ Mi om komii Roman iikam nhirim yim Judan iikamkim mi nhirim simiir siyiun sima tiriya siir haiburgigim mi sima ini Juda simiir siyiu iirara yapim mi nhirim mhuusim whirin Krit nikuiwiyin siir hiranki nitkim mi nhirim nu Arebiyankin nitkim mi krima ti iikam hoimgakim om whiruwan tani. Nningaka. Krima om whir om whirankim. Mi krima whiekakar in i krimiir yapa yapa yaigin imiira swoki wakaeyim dimin komiyyin Adi Komii krimiir Wanin siya tirin. Pita siya hiniina boinkikin.

¹² Mi sima ti iikam whiekakim ini mouni hanina siinkaokiyim. Mi simiir kwoinim ini wara whiewhriekiyim mi sima ina nhinkii boinaigiyim. Ti diminin panin panina nimbiamkikin, ha?

¹³ Mi kam nhirim sima simiir boinbu mi yaibu sima yiewaiyu. Mi sima ina boinim, sima ti kamim waini opa saiir kwiyaekim mi sima asi whaowaei. Iriig.

Pita siya yai boinmimauugin

¹⁴ Mi Pita aposel iuur nwirim simaka yisiin okwoki. Mi siya ina kauwok boinkiyin iikam whiekakim simiiram, kima ti Judan iikamim aru maeyauankin nitim mi kima ti Judan iikamim om komii Jerusalem tiran ikim kara kimiirin ti isidin

omom omomi yai boinim simiir boinmimauuam tiri. Mi kima kariir yai aiir wakaeki.

¹⁵ Kima ha naingwokim ti kamim op biyie kwira wain dapiya sae kwiyae whaowaei. Niingaka. Siya bieyin nad nadu okwonyakwokin ha bi kwiyae kin.

¹⁶ Mi profet inkamin Joelin siya yayim Adi Komii siya boinmimauukiyim siir siya hinina win boinkikin. Mi tariinanin ti yayim bidi yimbiniyim. Bidi bidiniya siya hinina win boinkikin,

¹⁷ mi Adi Komii siya boinki, siya dig kingiin nwowi mi kariir naeyuin siirin wi kara nikropki iikam whiekakim kimiiram. Mi kimiir yinugiyin yinkamiyinin sima wi kariir yai aiir boinmimauuwami. Mi whranim diminim kara nisiimauuin sima wi siir kigi. Mi kimiir waibibiyeyim simiirin wi nhwo kara nikumauu haiginuwi.

¹⁸ Mi taka iya iriipi hiriinan kariir naeyuin wi kariir mi miriyyim iikamim wi simiir hauugi mi sima wi kariir yai aiir boinmimauuwami

¹⁹ mi dimin komii whirin wi kara nin diriraeraruwi ninomor kou hir. Kara diminpai diminpaiyim wi nu tir diriraeri. Mi nhie mi pae mi wau wi nua tiriir nimbini.

²⁰ Mi bie wi nhwo rani mi iya wa nimuugi. Mi bwana wi nhienan nimbiamki mi mhoiya ii komiyya nimbini mi kima wa kigwini Biyan Inkam Komiiyin natin. Taka iya saeya wi ii komii kin nwowi.

²¹ Mi iikam whiekakim Biyan Inkam Komiiyin siir inig iir dapikuwini mi simiirin wi Adi Komii siya niniskii hainaki mi sima wi omwaiya

waiyayokiyoki.

Profet Joel siya hiniina win boinkikin.

22 Pita siir yaiya tasa niki ama. Kima ti iikamim ti Isrelmi isidin siirim kima ta kariir yaiya saiir ti wakae. Kara kimiirin Jisisin om Nasaretanin siir digworaekwowim siya tirim simiir boinmimauuim tiri. Adi Komii krimiir Wanin siya hauuga kirie komiia siirin. Mi siya mi kirie kirie asi miriigin kimiir whwonkam idain. Yin kima bidi kigin.

23 Biya Adi Komii siya hindara naingwo kikaigin siir kwoinarar. Sima Jisis siirin kimiirim yikiunani siirin kima nwoki isomaowim. Mi siirin kimar yikropki inkam biyieyim simiirim. Mi sima siirin paeyin hiniya nirioninkinin saika yaka inkin tionugi mi siirin ina yaka isomaokiyin.

24 Mi ta siya nao nama Adi Komii siya siir hika hiriinansi naoyopnisugikin. Mi siya omwaiya swoki waiyan mi ieyin siir haiginikou dig bi nwokin.

25 Mi Devid siya hiniina win boinkikin siirin, kara bidi kigin ti Biyan Inkam Komiiyin. Mi siya inokinokin kariir ina iniiga saiir kingiin minam nokwowi kariirin kirie siya hauu haiginuim. Mi kara wi dimin whirsi naingwoyimiyok rani. Nningaka.

26 Kara wi maingimainga asi nwowi. Kara mwai minam waowi pua nhinmi kinim. Fiya kara nao nami mi kara wi kariir pu airsi naingwoyimiyok rani. Mi saeya wi wadieya swoki owi.

27 Mi kira kariir pugina wi yumi om hir niyopnisugik rani. Nningaka. Mi kira kariir pu

aiirin wɪ nu hɪr kɪgnɪsu whɪgrɪmgrɪnkɪnam tani. Nɪngaka. Kara ɪni kɪriir yɪnisɪm topmwo ywowɪn.

²⁸ Kara bɪdi swokɪ iyopmauugiyɪn kariir ɪnɪgɪn. Mɪ kara maɪrgɪmaɪrga asi nwokikɪn.

Mɪ yaiyɪm Devid siya wɪnkiyɪm Mesaiyani, siya hɪnɪna wɪn boɪnkikɪn.

²⁹ Pita siir yaiya tasa niki ama. Hae! Tɪ iikamɪm kara kɪmiir boɪnmauu wakaeki krɪmiir wanwiyaeyɪn Devid siirin. Mɪ Devid siya bɪdi bɪdɪnanar naokɪn mɪ sɪma siirin ɪni ɪenau haɪngikaigiyɪm. Mɪ tariinanɪn krɪma siir ɪeyɪn ɪna kɪgyokiyokɪkaeyɪmɪm.

³⁰ Devid siya Adi Komii siir profet inkamkɪn. Mɪ Adi Komii siya Devid siir isidɪn sɪmiir yɪnisɪm nwɪrɪn siir yɪmbingi iikam hoɪmgakɪm sɪmiir kɪgrɪraowam inkam komiiyɪn nu kɪgrɪraowiyɪn siir hɪnɪn. Mɪ Devid siya bɪdi wakaewɪnɪn mɪ bɪdi mɪ ɪnoknɪnkɪnɪn.

³¹ Mɪ siya bɪdi yɪnoknɪnkɪnkiyɪn dimɪn Adi Komii siya tɪrkiyɪn hɪnɪngɪn. Mɪ siya hɪnɪna wɪn boɪnkikɪn,

inkamɪn siya Mesaia siya nɪmbingi siya wɪ sɪpi naowi mɪ siya wa swokɪ ɪnsiɪn idwowi ɪe hɪrankɪn. Mɪ Adi Komii siya siir piugɪna wɪ yɪuni om hɪr niyopnɪsugik rani mɪ saeya wɪ ɪenau hɪr mɪ whɪgrɪmgrɪnkɪnam tani. Nɪngaka.

Devid siya inkamɪn siya nɪmbinkiyɪn Mesaia siirin hɪnɪna wɪn boɪnkikɪn.

³² Pita siir yaiya ɪna nika ama. Tɪki inkamɪn Jisis siyaɪrgɪn. Mɪ siirin Adi Komii siya bɪdi kɪnɪnsiɪn idwokiyɪn ɪe hɪrankɪn. Mɪ krɪma kɪgnɪnkɪnkikɪn siirin. Mɪ krɪma asi boɪnmauugɪm.

33 Mi Jisis siya b̄idi yam̄in ini n̄inomor kou hir nwow̄in. Mi siya ini Adi Komii siir ñna iniiga saiir n̄idwow̄in. Mi taka ñya Adi Komii siya siir naeȳūin siir ȳikropki simiir̄im b̄iyya siya n̄imbina simiiram naeȳūin ini nu t̄iriir ȳit̄in. Mi t̄i sima tariinan̄in k̄ima k̄igim mi k̄ima wakaeȳim.

34 Devid siya n̄inomor koua hir b̄i namkin. N̄ingaka. Siya hin̄ina bōinkikin, Adi Komii, kira Kariir B̄iyan Inkam̄in siir̄in kira kariir ñna iniiga saiir d̄idwo.

35 Mi w̄i kara nikwowaisiigi kam̄im kinaka nombōin ii ae karamae nwowiȳim. Mi w̄i kira nokwonaowid̄ iski.

36 Mi Pita siir yayīa tasa niki amyokiyokiya. Hae! T̄i Isrelan iikam̄im k̄ima t̄i wakae n̄inokn̄inkin. Adi Komii siya Jisis siir̄in, in̄igin wh̄isaira yokdap. B̄iyan Inkam̄in Komii mi inkam̄in siya n̄imbiingiȳin Mesaia. T̄i inkam̄in Jisis̄in paeȳin h̄iniya n̄irion̄inkin̄in saika k̄ima naka ink̄in ir̄inugiȳin mi k̄ima siir̄in ina yaka isomaokiȳin. Pita siya hin̄ina bōinkikin. Iriig.

Ikam wh̄iekak̄im simiir̄ kwōin̄im ina kisina haigiȳim mi sima op̄ ina baptais̄im

37 Mi sima ta yayī aiir wakaeȳim mi simiir̄ p̄ua ini hikak wara ywokiȳim. Mi sima Pita siir bōinkiȳim mi aposel kam̄ n̄hir̄im simiir̄ warar ȳink̄in bōinki, hae! Nom̄iyyaūim kr̄ima p̄i dimu dim̄in t̄iri?

38 Mi Pita siya simiir̄ bōinkin, k̄imiir̄ kwōin̄im t̄i kisina haigi. Mi Jisis siir in̄igin op̄ siir t̄i baptais̄ mi k̄imiir̄ dim̄in biȳeȳim w̄i Jisis siya n̄in̄ak̄ iuguskii. Mi k̄ima h̄iriinan̄ siȳūin siir t̄iri mi Adi Komii siir naeȳūin w̄i k̄imiir̄im nwokī it̄im.

39 Biya Adi Komii siya hɛnɛna boɪnkɪn, kariir naeyuɪn wɪ sɪmiir hauugii. Sɪmiirɪn kara niki ikɪunakɪm, taka yaiya kara hauua kimiir mɪ kimiir yɪnisɪsɪmɪm mɪ kimiir iikamɪm aru maeyau ankin nɪtɪm, sɪmiirɪn wɪ Adi Komii siir Biyan Inkam Komiiyɪn wɪ siya hauuwi iikamɪm siya nikɪunam sɪmiirɪn. Mɪ Adi Komii siya ta yaiya bɪdi bɪdɪnɪnar boɪnkɪn mɪ Pita siya saiir asi bommɪmauugin.

40 Mɪ Pita siya sɪmiirɪn yai whɪrni whɪrniya boɪnmɪmauuam. Mɪ siya yai kwɪruwa bɪri boɪnkɪn. Mɪ siya ɪna yɪmbɪsu boɪnkiyɪn, kɪma mɪntarao, tɪ iikamɪm mɪiyɪk rani, wɪm wɪ siyɪu biyɛ sima nɪisiimauuwi. Kimiir kwoɪnɪm tɪ kisɪna haigi. Tɪ iikamɪm sɪmiir kwoɪnan kɪpi nwo.

41 Mɪ taka iya iikamɪm Pita siir yai aiir wakaeyokiyɪm mɪ sima ɪna yaɪngwo tɪbmɪikiyɪm mɪ op ɪna baptaisɪm. Mɪ tɪ iikam hoɪngakɪm kasa rani, 3,000 kɪm. Iriig.

42 Tɪki iikamɪm sɪmiir piuɪm bɪ nhakɪukɪm. Nɪngaka. Mɪ sɪmiir kwoɪnɪm sɪmiiramar naɪngwokwonanaekɪm. Aposel kamɪm sima boɪnmɪmauuwɪm dimɪnpai dimɪnpaiyɪm sɪmiir Adi Komii siirɪmɪn ɪni irɪpar boɪn wadɛyɪm. Mɪ sima, sima sima swoki inkɪnsiis ankɪnsiisnam mɪ nae irɪpa sima mɪ aeyɪm irɪipi hiriɪnan.

Tɪ siyɪu mɪiyɪkɪn iikam winɪm naɪngwo tɪbmɪiyɪm sɪmiir siyɪugin.

43 Mɪ aposel kamɪm sima dimɪn komii komiiyɪm kasa bɪri tɪrkɪm. Mɪ sima kɪgɪm mɪ sima ɪni wara yanaakiyɪm.

44 Mɪ iikamɪm naɪngwo tɪbmɪiyɪm sima ɪni om whɪruwar waiyɪm. Mɪ sɪmiir digworaekwowɪm

nwīruwani inīgin bīri nwokim. Nīngaka. Inī simiir ombudni inīgar ywowim.

⁴⁵ Mī iikam nhirim umir digworaekwowam whaowaeiyim mī sima simiir digworaekwo hoimgakim mī simiir nuin pī iikam nhirimi niyopmauugi sim sainim mī tī digworaekwowim simiir umirim nwīruwani inīgin bī nwokim. Nīngaka. Inī simiir omkakni inīgar ywoim mī inkam nwirkim umiram mī whaowaei mī sima siirin pa mī hauugi.

⁴⁶ Mī inokininokin sima Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir haingiriyū onanaeikim. Mī sima pī simiir omaka simiirar nii idwodwokai aeyarkaki. Mī simiir mhi kwoinim inī wadieyar ywokiyim. Dimin whirkim bī tirkikim mī sima inī maigimaiga ywokiyim.

⁴⁷ Mī sima Adi Komii siir inīgin ha mī hainanim mī siirin ina mī boin wadiekiyim. Mī iikam nhirim sima boin, tī iikamim, iikam wadie imairgim. Mī iikam nhirim Biyan Inkam Komiiyin siir yai aiir wakaeyim mī simiir kwoinim ina kisina haigiyim mī sima inī naingwo tibmiiyan iikam ywowim. Mī sima inī iripar ywowim yapa yapa bīri nwokim. Iriig.

3

Inkam nwirin iga biyeyin mī mhoiyya inī wadieya ywokiyin

¹ Mī Pita, Jon sowa igwir naiowaka bieyin nad nwowamin mī sowa ina yapamtibwo. Mī naiowaka sowa Adi Komii siir omaka saiir yapninopkainam, nhwo kwisam.

² Mi inkam nwirin om komii Jerusalemanin siir iga miyik rani. Mi siir apua saeya naokainakiyin siirin hiriinanar naokainakin. Siir iga miyik rani. Inokinokin sima siirin Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir omaka ano hir kikinuu idwogikikin. Mi ti anowin siir inigin wadiekin. Tiki inkamin siya hindara priikau priikauwikin iikamin iki Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir niyamiyim umir digworaekwowam simiiram.

³ Mi tiki inkamin iga biyiekakin mi siya Pita Jon sowiir kigwinin sowa Adi siir omaka saiir namo mi siya ina sriwinin umirim sowiiram.

⁴ Mi Pita sowa Jon ini tiki inkamin ini siir ywokwo kaonanaeyo. Mi Pita siya boinki, kira kriir kaoki.

⁵ Mi tiki inkamin siya ha kaokiyin mi siir kwoinin hinina yaingwoki pi kara kwaeyae kaowi mi kariirin pi umir sowa hauwi.

⁶ Mi Pita siya boinki, ao! Kara umir karamaeka. Niingaki, niingaka. Kara diminin, whira nwowi pi kriir hauugi. Tiki diminin biyan diminkin. Mi Jisis Kraisin om Nasaretanin siir kirieya mi kira ha dinsiin apririki.

⁷ Mi Pita siya tiki inkamin iga biyiekakin siir ina aiir ini onkwo kininsiin okwoki. Mi siya biri kimiminkikin ina yinsiin okwotidwokiyin mi siya ina yapnamin. Mi siir ogmwo paimwowim biri naptidwomwoknamkin. Niingaka. Ini wadieyar ywonamin.

⁸ Mi siya ini wadieyar yinsiin okwotidwok apnamin. Mi siya Adi Komii siir omaka hiriirin ini sowaka yinkin apninopkainamin. Mi siya ina yop-

natkiigi boinamin, hae! Adi Komii kira wadiekın.

⁹ Mi iikam whiekakim sima siir kigiym siya napririramın mi siya ini Adi Komii siir inigin siirar hainan yokiyokigiyamin.

¹⁰ Mi tiki iikamim sima bidi yinokninkinim tiki inkamin umirim priikau priikauın mi siya. Adi Komii siir omaka saiir omaka anoin siir niki idwokin. Mi tiki anoin siir inigin wadiekın mi sima ini wara yanaakiym ti diminin siir tirkiyin. Iriig.

Pita siya yai Adi Komii siir omaka saiir boinmimaugın.

¹¹ Mi iya ti inkamin siir ina Pita Jon sowiir nonkworinuwin mi iikam whiekakim ha niwitnaniyim, ini simaka yamwoniym. Mi sima imii imii simaka yınkin apninopkainamim ta maeyau haimiyya hugripkikikaiya Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir omaka yainau hir. Mi ta maeyaua saiir iniga Solomonka. Mi sima ini kakakar ywokiym ti inkamin siir nini kigiuwim.

¹² Mi Pita siya kigwinin mi siya iikamim simiir boinwin, kima Isrel hiran iikamim kima kakak dimusi nwokikim ti dimin iirsiyin? Mi kima kririir dimusi kaowaiyuwi? Kima ha naingwokim kririir kirieya saeya niuwi? Mi kririir siyu miyikin siya niuwi? Nningaka. Kririir kirieya saeya bi tirkikin mi tiki inkamin ha bi napririrkin? Nningaka, nningakinga.

¹³ Jisis siir kirieya saeya nnowaiginiugigin ti inkamin wadie. Mi krimiir brogaeyim Ebrahim, Aisak, Jekop simiir Adi Komiiyin iriipi hiriinan Jisis siir inig iirar mi hainankin. Mi Jisis siirin kimar kwikropkikim Pailat siirimin,

siya nisomaowam. Mi Pailat siir kwoin siir nikropkiyamar tirkin.

14 Mi wim kima inkam miyikin siir boriisop. Kima inkam biye siir nikunam naingwokim. Ti inkamin digumii kima haimriiyuin inkam biye rani, inkam wadie ieyairgin. Siya dimin whir biri tirbusrankin. Ningaka. Mi kima ti inkam nwirin inkam nisomaokiyin mi omaka huuyokiyokaiya saiir nwokaiyin mi kima kimidiniya siir yikuna.

15 Mi kima ti inkamin kwoin miyikin inigak nwowaiginiuwiyin inokinok nwokripkaigiyamiyin krima siir yisomaoki. Mi siirin ini Adi Komii siyar swoki kininsiin idwokiyin ie hirankar. Mi Jon krira siir bidi kigiyin.

16 Mi Pita, Jon sowiir yaiya tasa niki ama. Jisis siir kirieya saeya kininsiin okwokin tiki inkam iga biyeyin. Kima siir bidi kigim mi siir bidi yinokninkinim. Siya wadie asi nwokin naingwo tibmiiya Adi Komii siya hauugiya kririr mi siirin wadie saeya nwowaiginiugin.

17 Hae! Tiki iikamim, kima biri ninokninkinkim tiki hiriinan siyuin kima tirin. Mi kimiir yaowaeyim sima biri mi ninokninkinkim. Ningaka.

18 Biya profet kamim sima winkiya Jisis siya wi hik sipi hii mi siya wa naonami. Mi ti digworaekwo whiekakim biya sima winkyim, yim Adi Komii siyar tirkikim.

19 Pita siya nu Isrel hiran iikamim simiir asi boinkikin, kimiir kwoinim ti kisana haigi mi Adi Komii krimiir Wanin siiram daingwo tibmii. Mi krimiir dimin biyeyim wi siyar niinak itkiigigi.

20 Mi Adi Komii siir kirieya wi krimaka asi

nwowi. Mi Adi Komii siya Jisis siir n̄kropkii mi siya w̄i k̄rimaka namwoni. T̄iki inkam̄in b̄iyya siya n̄iki imbin̄in siyāirgin, Mesaia.

²¹ Mi tariinan̄in Jisis siya ini n̄inomor kou h̄irar n̄iki idwo kaow̄in. Siya minam̄ n̄iki idwo kaowi t̄i digworaekwow̄im w̄in k̄ina n̄imbiyamkiȳim. Mi siya nua t̄iriir̄in wa swokī iti. B̄iyya Adi Komii siya profet kam̄im s̄imiir h̄urworwokai haigin̄iuḡim. Ȳim s̄ima ini sairar mi boin̄m̄imauuim.

²² Mi Pita, Jon sowa ina n̄iki boinyokiyok̄iyamwo. Moses siya hin̄ina boinkikin̄, w̄i Adi Komii siya nokmw̄in okwo haigin̄iuwi kimiir inkam̄ nw̄ir̄in profet inkam̄ nwowam. Ta siya mi okmw̄in okwo haigin̄iuwa mi ta siya mi ikropkiya kariir sair h̄iriinan. Mi digworaekwo whiekakim̄ siya boin̄m̄imauuw̄im k̄ima sibgu wakaeyoknam.

²³ Mi iikam whiekakim̄ t̄i profet inkam̄in siir yai wakae karamae nwow̄im mi s̄imiir̄in w̄i Adi Komii siya t̄irkii mi s̄ima wa naokaoki. Mi s̄ima w̄i ik̄i Adi Komii siir iikam nh̄ir̄im s̄imaka nwo rani. N̄ingaka.

²⁴ Mi profet Samyuel mi profet kam̄ nh̄ir̄im siir mhoī n̄it ima s̄ima boinki, t̄iki digworaekwo whiekakim̄ w̄i simbi n̄imbiyami tariinan̄in.

²⁵ K̄ima t̄i iikam whiekakim̄ k̄ima profet kam̄im s̄imiirarar isidḡim. Adi Komii siya n̄imbin̄ t̄ibmiikikim̄ kimiir̄in. Mi kimiir isidin̄ siir inkam̄ nw̄irk̄i n̄iwi w̄i siya wh̄in dir̄iraerar haigin̄iuwami iikam whiekakim̄, omom omom anim̄ s̄imiir̄in. Adi Komii siya ta yaiya kimiir brogaeȳin Ebrahim siir boin̄m̄imauugikin̄.

²⁶ Mi Adi Komii siya Jisis siir̄in Isrel k̄rimiir

isidin siir waraur yikropki biyyin, kimiir whin diriraerar haiginiuwam mi kimiir kwoin imiir kisina haigiyam dimin biyeyim kima tirim simiir si. friig.

4

Mi Isrel hiran inkam komii komiyyim sima yikropki Pita, Jon sowiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hirir sowiir huugripkikikaiyam.

¹ Iya Pita, Jon sowa yaiya niki boinmimauwo iikamim simiir mi pris inkamim mi inkamin Adi Komii siir omaka saiir biyyanin mi Juda iikamim naokaowim mi ha ninsiin idwowim simiiram naingwo tibmii karam nwowim mi simiirin hinina dapikim, Sadyusi. Mi sima sowiiram in iokakar namkim.

² Mi tiki isidin sima ini owiu io komiyya Pita, Jon sowiir ta sowa boinmimauwa yaiya iikamim simiir ta Jisis siya naonama mi siya swoki insiin idwowa ie hirankin saiirsi.

³ Mi sima sowiirin naiowar kaeyokairibim iyya biyyin nad nwowamtibin mi ini ii aeyar pirkinkiyakwoka.

⁴ Mi iikam nhirim sima taka sowiir yaiya saiir wakae digiyim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim Adi Komii siiram. Mi kamim naingwo tibmiyyim sima iriparin 5,000 kim. Kasa rani. friig.

⁵ Mi igwir nugakin bi nwowi kamim mi Juda simiir isidin siir biyyan inkamin mi kamim Adi Komii siir siyiu komii ninokninkiniyyim sima ha nitim, sima om komii Jerusalem hirirar yamwoni,

⁶ Ananias saikar. Prismi biyyan inkam komiyyin mi Kaiafas mi Jon mi Aleksanda sima tiki biyyan

inkam komiiyin pris siir isidin mi yim sima wara yinkin am om komii Jerusalema hiriirin sima hirira yaninkiniuuium.

⁷ Mi sima Pita, Jon sowiir yikunaki. Mi sowa ha nito ini simaka yamkwoniyim. Mi sima sowiir sriigi, nhinir kirie aka inkam iga biyieyin siir haiswoniskiigiya. Mi nhinir inig ikin ti diminin kowa tirin.

⁸ Mi Adi Komii siir naeyuin Pita siir piu ara naninkiniuniyin mi siya simiir boinki, kima inkam komiiyim Isrel hiranim mi Juda simiir isidin siir baiyan inkamim

⁹ mi kima kririir srii? Ti dimin kibiyin krira tirkiyin ti inkamin iga in ninsimsiriuin siir mi siya wadie panina nwokikin, ha?

¹⁰ Kara kimiir boinkii, Isrelan inkamim simiir warar ninkin boinkii, kima siirin inar kigim ti inkamin iga in ninsimsiriuin siya isi wadieyar nwowin. Krira ti diminin Jisis Kraisin om Nasaretanin siir inig iir tirkikin. Mi kima Jisis siirin paeyin hiniya nironinkinin saikar ninkin irinugigin mi kima ina yaka isom aokiyin siirin. Mi Adi Komii siya siirin ie hiranka swoki kininsiin idwowin. Mi ta hiriinan kirie kaimwowa mi tiki inkamin wadie saeya nwokikin.

¹¹ Mi Jisis siya ini siiya omaka miriiyin ini siir hiriinan ywowin. Yokwo Komii saeya hinina boinkika, wim kima ini inkamin omaka miriiyin ini siir hiriinan ywowin.

Mi wim kima ti siiyan omaka kougounanin siir nonkwo miriiyim pi boriisopi. Mi kima siirin ini digiumii haimriiyugigim. Adi Komii siya tirkikin ti siiyan omaka

kougounan.

¹² Mi krimiir dimin biyeyim wi inkam nwirkin swoki inak itkiki rani. Mi krīma inigak wa swoki o rani, inokinokin. Nīngaka. Jisis siyairgin. Inkam nwirkin krimiir dimin biyie simiir ninakim dig bi nwowikin. Nīngaka. Jisis siir inigin wadie siya nwowaiginiugin. Inkam nwirki bi nwowaiginiugin. Nīngaka. Pita siya hinina boinkikin.

¹³ Iya kamim siyiu komii ninokninkiniyim. Kaunsil, sima Pita, Jon sowiir kigwino sowa yai nokwo boinmimauniyo mi sowa biri nididko yaowae komiiyim simiirsiiyin. Mi sima ina yinokninkiniyim Pita, Jon sowa biri swoki skul miminko. Sowa ninokninkinkak rani. Mi sima hinda asi nanaakikim. Mi sima hinina naingwokim sowa Jisis saikar nwoko mi sowa yai boinmimausiiyin paninsi yididsi.

¹⁴ Mi sima kigwin ti inkamin siir iga inim ninsimsiriunamin sowa diriraerirkiyin. Mi sima sowiirin yaigak paninsi ywosi. Ti inkamin iga in biyeyin siya ini sowiir kingiin hir yokwowin mi sima hiriinansi nwokim.

¹⁵ Mi sima yikropki Pita, Jon sowiirin idwowiya hiriir kamim siyiu komii ninokninkiniyim, kaunsil, omaka saiir akpitga hir yani okwo iu. Mi sima mhoiia ini sima sima swoki boinkiiyim sowiirin.

¹⁶ Mi sima boin, krīma wi panina tiri tiki inkam nwiso sowiirin? Sowa dimin komiiyin whira yiniskii. Mi ikam whiekakim om komii Jerusalemanim sima kigin mi sima wakaeyin mi sima ina boinim, krīma wi panina haigiprakaii?

¹⁷ Krīma pi boriisopi ti diminin siya nhinkiiki

mi wi iikam nhirkim pi wakaeisi. Mi sowiirin wi krɪma boinikiduwɪ. Sowa ta Jisis siir yaiya saiirin hiri kipi boinmɪmaunanae.

18 Mi sima ina swoki ikunam Pita, Jon sowiirin. Mi sima sowiir boinikiduki kowa Jisis siir inigin wi kipi swoki boin nhinkimimin. Wi nanga dwoɪuguski wi kipi nɪisiisimauu. Nɪngaka.

19 Mi Pita, Jon sowa ina yowarkɪ boinkiyɔ simiir yai aiir, kɪma kɪma tiki aingwo hidna. Krɪra wi Adi Komii siir yai aiir nasi wakaeyoknaei krɪra niki inokninkin tani.

20 Ni krɪra krɪriir yaiya wi pan tani. Krɪra wa boinmɪmauuwi iikamim simiirin digworaekwo whiekakim krɪrar kigim mi krɪrar wakaeyim.

21 Mi sima yai paenan haningin yɪu mi ina boinim, diuguski, wari inkam nwiswo yopi nami. Mi kamim siyɪu komii ninokninkiniyim, kaunsil, sima ini sowiir tɔni siyɪuam whaowaeyim. Mi sima ini tiki iikam whiekakim simiirsi yididgiyim. Adi Komii siir inig iir hainankiyim. Mi ti inkam iga biyeyin siir bɪdi kigiyin, iga siira wadie nwokiya mi sima asi naingwo tibmiigim. Mi sima asi nididgim sowiir tɔsiyin.

22 Mi tiki inkamɪn Pita, Jon sowa haiswoniskiigiyin siya adi yaowae komiigin siya yinisim tani. Mi ti inkam iga biyeyin siir biwiyim tari kam nwis, kwis kwoim nanairgim. Iriig.

Kamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim sima nhwo minam kwiskim Adi Komii siir kirie aiir haiyim.

23 Mi iiya sima Pita, Jon sowiir niuguskiya mi sowa ina swoki haiyug apnamo sowiir nomi-

iyauim simiir naboimamauuamim ti diminin sowa tirin siir. Mi prismi biyan inkamin mi kam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim sima sowiir boinki.

²⁴ Mi tari Pita, Jon sowiir nomiiyauim sima ta sowiir yai aiir wakaewinim mi sima ini kwoin whirua ywokiyim. Mi sima nhwo ina kwisboinkiyim Adi Komii siirim, hae! Ti Biyan Inkam Komiiyin kirar nonkwokwokim ninomor nu mi whii komii aka mi tiki digworaekwowim, nu tir nwowim kinakinar nonkwokwoswokim.

²⁵ Biya kiriir naeyuin, yai kwira siya boinkika krimiir brougaeyin Devid siir, kiriir mi miriiyin siir. Devid siya hiriinan bidi boinkiyin, tiki iikamim sima Judan iikam tani. Mi simiir kwoinin haughauga dimusi whiyekim? Mi sima ti iikamim iikam nhirmi tirbuam dimusi naingwokim, ha?

²⁶ Mi inkam komiiyin omom omom kigriraowiyin mi kamim bi nwowi ikim sima maeyau kwiruwa ywomimir. Mi sima Adi Komii siya nimbinkiyin Mesaia mi inkamin siya. Sima sowakar nantiowam tiri. Devid siya hiniina boinkikin.

²⁷ Mi nhwo sima kwisboinkiya yaiya ta saeyairga niki amyokiyokiya. Hiipa! Taka yaiya, yai kaimwoka. Mi tariinanin ta saeya nimbiyama. Herot mi Pontias Pailat mi iikamim Juda iikam tani ikim mi Isrelan iikam ikim, sima om komii Jerusalem hirirar yamwo iuim. Sima minam haingiriyiugim ti inkamin kira nimbiniyin Mesaia, ti miyan inkam kibiyin Jisis siir nisomaowam.

²⁸ Mi sima iripa yai hiriinanam haingiriyiu boinaikim, ta yaiya biya kirar boinkiya saiir

tiram. Mi sima tariinanin saiir tiram naingwowi.

²⁹ Mi kira ti biyan inkam tapa kira bidi kigiyin, yaiya sima ninii nintiowa. Mi kiriir kirieya krimiir whauugi kiriir miyan kamim mi krima wi simiirsi nidid rani, kiriir yai aiir boinmimauuwim. Nngaka.

³⁰ Kira kirie krimiir whauugi iikamim makakim simiir ninimniskiyam. Mi kira krimiir hauugi mi krima wi mi prasae mirii rani. Jisis siir inigin kiriir miyan inkam miyikin, sima Adi Komii siir boinki.

³¹ Iya sima nhwo kwis digiyim mi ini sima kinankiugiyim, ta omaka ninii hanin nitkiya mi ini praprasa kinkiya. Mi ti Adi Komii siir naeyiun ini iikamim simiir yapa yapa pua yaninkinuumim mi sima ini Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwim mi tiki iikamim sima biri nidigim. Nngaka. Iriig.

*Ikam whiekakim siiram naingwo tibmiyim
sima ini kwoin whiruwar ywowim.*

³² Mi iikamim naingwo tibmiyim, sima ini kwoin whirua ywowim. Inkam nwirin ha bi boinikin ti diminin kariirargin. Nngaka. Mi simiir digworaekwo whiekakim ha biri boinikim nwiruwanim. Nngaka. Simiirin pi sima ombudka wokiyok haii.

³³ Mi aposel kamim sima Biyan Inkam Komiiyin Jisis ie hirankin siya ninsiin idwowa saiirin nididmir nididmir biri boinmimauugim simiirin. Nngaka. Mi Adi Komii siya simiirin hariinansi kirie haiginugin.

³⁴ Mi simiir inkam nwirkin dimin whiram panansi whaowaesi. Dimusi rani, simiir nhirim

nu digworaekwo omakakin ninkiniuwiyim pi sima nokmwın sainsi inkam nıirmi. Mi sima umır pa haii ti digworaekwo imiırsi. Mi sima ti umırım pi ti kamım digworaekwowım whaowaeyim pi simiir hauuwi. Mi simiir inkam nwırki dimın whıram panınsi whaowaesi.

³⁵ Mi ti digworaekwo whiekakım simiir umırım sima pa hainani, aposel kamım simiir hauugikım mıpi sima hid hauuami kamım digworaekwowım whaowaeyim simiir.

³⁶ Mi inkam nwırın om komii Jerusalem hir nwokın, siir inıgın Josepkin. Mi kimıdiniya aposel kamım sima swoki kisına dap siir inıgın Banabas. Ti inıgın siir inıg tıpmwowın kaoprıgi okwowikın. Mi siya Livaini isidgın mi siya nu Saıpras hirankın.

³⁷ Siya iriipi nugakaırgın. Mi ti siir nuın ini inkam nwırkın sainın mi ti nuın siir umırım siya ini aposel kamım simiir ini hauugikın. İriig.

5

Ananias Sapaira sowawaiyairgo

¹ Inkam nwırın Ananias nıkiuwiyın mi siir wig aeya Sapaira, sowiirwai nuın ini inkam nwırkın sainın.

² Mi Ananias siya umır haımiıyın ini siyar yonkwonaowidın. Mi siir wiga saeya bidi yınokninkına, ti umır haımiıyın saiir kam ieya hainaowidın. Mi umır haımiıyın siya haıpirugigin, siya ha hainamın, ini aposel kamım simiir ini hauugikın, ti umır haımiıyın.

³ Mi Pita siya Ananias siir boınki, kırıirın yıu bibiyie whiekakım simiir bıyanın, Setan, siya nıpiyaokınamkın mi kıra Adı Komii siir naeyıu

iiir asi niksisaekin. Ti nuin siir sainin umirim mi haimii ini kirar hainaowidin. Mi kira hiriiran dimusi tirkin?

⁴ Biya tiki nuin kiriir inigin nwokin. Mi kiriir kwoin ieyar naingwo prihauugikin, umir hai yamin. Mi ti hiriinan kwoinin, kiriir dimusi nimbiamkin? Ni kira inkam ara bi niksisaekin. Nningaka. Ni kira Adi Komii krimiir Wanin siir warar niksisaekin. Pita siya hinina boinkikin.

⁵ Iya Ananias siya ta yaiya Pita siya boinkiya saiir wakaeyin mi siya ina yakai aonamin. Mi kamim ta yai aiir wakaeyim, sima ina yididgiyim.

⁶ Mi whranim ha nitim, siirin ina ini kog hainakiyin. Mi ina hainamin mi sima siirin ina ini haingikaigikim.

⁷ Mi mhoyia Ananias siir wiga ina yita. Mi saeya biri ninokninkinka, sima saiir kam iir haingikaiyin.

⁸ Mi Pita siya Sapaira saiir sriwain, kiriir kamim ti nuin siir umir whiekakim siir sainim ini krimiirara hauuswokiyim, aniya? Mi saeya ina yowarki boinkiya, ihi. Mi saeya ya pi niksisaeka.

⁹ Mi Pita siya saiir sriwain, nninga boinkin, kowiirwai kwoinin whiruwa nwoki iskiyin ti dimin iir tiramin? Kowiir kwoinin ha naingwokin, Adi Komii siya biri ninokninkinkan, aniya? Mi kowa Adi Komii siir naeyiu iiram dimusi kinankiugin? Wakae! Ti whranim kiriir kam iir nini haingikaigikim mi sima isi ano hir nokwowim mi sima kiriir kogainamam mini ienau swokini haingikaigikim kiriirin. Pita siya hinina boinkin.

¹⁰ Mi taka wiga biri kimiminkika, saeya ini Pita siir igmiiga kingiinar yaowakainama

mi ina yaowugusama. Mi tiki whranim ina yapninopkainamim mi ina ini kigiium, taka wiga bidi yaowugusamkiya. Mi sima twowai ina haiyim, saiir kogainamim. Mi saiirin, ini saiir kamim siir kingiinar swokini haingikaigika.

¹¹ Mi iya iikamim naingwo tibmiiyim sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima ini mouni hanina siinkaokiyim mi sima ini nididkakar ywokiyim. Mi iikam nhirim yim iriipi hiriinan ini mouni hanina mi siinkaokiyim mi ini kakak wara mi okiyim. Iriig.

Dimin kirie komii komii whiekakim ina yimbiyamim.

¹² Mi aposel kamim sima tirim dimin kirie komii komiiyim, iikam whiekakim sima bidi kigim. Mi iikam whiekakim naingwo tibmiiyim, sima inokinokin Adi Komii siir omaka haimeiyin higrupkiikikaiyin, pi siir hinar nwowi. Mi ta maeyau haimeiya huuyokiyokaiya saiir inigin Solomonka. Mi iya sima hir nwowiyim, simiir mhi kwoinim pi whiruwa nwo iski.

¹³ Mi iikam nhirim naingwo tibmii karam nwowim, sima boin simiir siyiuin siyiu wadiekin. Mi sima pi nididgim simaka paninsi yamasusi.

¹⁴ Mi iikam whiekakim ta yai aiir wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmiikiyim. Mi ti iikamim sima ini Adi Komii siir iikamim simaka iripa isid whiruwar ywowim.

¹⁵ Mi sima iikamim makakmakakim, simiirin siyiuim om komiia namiyim, ini simiir hiriir hainamim. Mi nhirim sima hi idwo ini haiginiu mi nhirim nibmir idwo ini haiginiu. Sima hanina naingwokim, iya Pita siya tiriir napni mi siir

akna ina pi krımıir namıtkını mi krıma pi wadiyar nwoki.

¹⁶ Mi omisisimim om komii Jerusalem siir kingiin nwowim, simiir hıran iikamim simiir makak iikamim ina mi hainamim, om komii Jerusalem hiriir. Mi iikamim yiu biyeki ninkinukikaiyim yim sima ini warar mi inkin amim. Mi simiirin aposel kamim sima yinimniskii haiginıugi. Iriig.

Aposel kamim simiirin ina yonkwobumbunıknin haiginıum.

¹⁷ Mi biıyan pris inkamın mi Saidyusi kam ikim sima aposel kamim simiir mi aiiram kigmaırgim. Mi sima io asi nwokim simiirin. Sima hınına naıngwokim, iikam whiekakim wi aposel kamim simiir yai aiirara wakaei mi wi krımıir yai aiir wakae rani.

¹⁸ Mi sima ina nhınamim, ini aposel kamim simiir ini onkwoıum. Mi simiirin omakanau hir ini hiugrıpkııkikaıgıg.

¹⁹ Mi tapa niıyaka Adi Komii siir paekwosim nwırın ina yıuunainiyın ta omaka aposel kamim simiir, kiyıtkaıgaıgiya saiir omaka anoın siir ini haiwaoki. Mi sima ina yapnaniniyim idowıya tiriir. Mi Adi Komii siir paekwosim ieya boınkı simiirin.

²⁰ Kıma taka Adi Komii siir omaka saiir kwapiıyam, siir yayım iikamim simiir tını boınmımauuu. Mi siyın kwoın miıyık haiıyın simiir dıısiıımauu. Adi Komii siir paekwosımın siya hınına boınkikın.

²¹ Mi aposel kamim sima ti Adi Komii siir paekwosımın siir yai aiir wakaeyım mi sima nugakar

yamyakwok Adi Komii siir omaka saiir. Mi sima siir yaiyim, iikamim simiir ini boinmimauuiu. Mi iya sima yaiya boinmimauuwa mi ti Saidyusiyan kamim mi biyan pris inkam ikim mi Isrelmi isidin si inkam komii ikin sima ini maeyau kwiruwa ini owuwim. Mi sima kamim yaii niniyim, simiir yikropki sima nini ikunakiyim, aposel kamim simiirin.

²² Mi kamim yaii niniyim, sima ha namim omaka aposel kamim simiir hugripkikikaiya saiir simiir ninkikwonanakiyam mi sima hir biri nwokim. Mi kamim yaii niniyim, sima asi swoki amkim mi ini inkam komi komiiyim simiir ini boinmauuuwim.

²³ Mi sima boin, ano bidi haiginokoukripkaigigin. Mi krima ti kamim omaka hugripkiya saiir kigriraowiyim simiir ini kigu. Yim sima omaka huyokiyokaiyim, simiir omaka anowim simiira nokwo kaoirkaki. Mi krima anowin ha nini haiwauuwim, simiirin inkam nwir biri haiwao kigim. Ningaka. Ini omaka ninga ninga haiwao hinsisirkiiyim.

²⁴ Iya tiki inkamin, Adi Komii siir omaka kigriraowiyin mi biyan pris inkam ikim, sima ta yai aiir wakaewinim mi sima ini warar yanaawinim. Sima biri ninokninkinkim, iya ti dimin ieya nimbiyamin.

²⁵ Mi inkam nwirin siya ini kignaki mi siya ina ini boinuun simiirin, kamim kima hugripkikikaigaigim sima isi Adi Komii siir omaka saiir nokwokai boinmimauuim, iikamim simiir.

²⁶ Mi biyan inkamin Adi Komii siir omaka saiir kigriraowiyin mi siir isidin, siir whinmriiyin

sima yamswoki aposel kamim simiir swokini kiyitnimnir hainakiyam. Mi sima simiirin nhimbwonhimbwo bi kiyitnimnir hainakikim. Sima ini iikamim simiirsi yididim. Dimusi rani, simiir kwonim hinina naingwokim, nimbisiyani sima pi kaiyimikisi. Iriig.

27 Mi sima ha nikunaniyim, ini kamim siyiu komii ninokninkiniyim kaunsel simiir whwonkam ida ini okwoniyim. Mi biyan inkamin pris siya simiir srii.

28 Biya krīma kimiirar niki boinwakaekikim. Kima Jisis siir yaiya hirihirii kipi boinmimauunanae. Mi wim kima krīmiir yaiyaka nantamyiriyirnamkim. Mi yai ina swoki boinmimauuamim, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim simiir. Mi wim kima simiirin hinina nini boinmimauuuu Jisisin krīma mi isomaokii. Sima hinina boinkim.

29 Mi Pita siya mi aposel kam nhirima, sima ina yowarki boinkiyim, Adi Komii siir yaiya kou ini saeyar ywowa mi kima saiirara wakaeyokna iski. Kimiir yaiya saiir aowa ywokaiya.

30 Mi kima Jisis siirin paeyin hiiniya nironinkinin saika yinkin irinugi mi siya ina yaonamin. Mi krīmiir wanwiyaeyim simiir Adi Komii siya swoki kininsiin idwonaowid ie hirankin siirin. Mi siya tariinanin ini krīmiir Adi Komii wara ninkin owin.

31 Mi Adi Komii siya yikunainam Jisis siirin ninomor kou hirir. Mi siya ini Adi Komii siir ina iniiga saiir kingiinar yaka kinmasu idwowin mi Jisis siya krīmiir Biyan Inkam Komiigin. Mi siyairgin krīmiir dimin biyeyim simiir ninak

itkigiigi. Mi nu Isrelmi iikamim, simiir mhi kwoinim pi siyar kisina haigi mi simiir dimin biyeyim pi Jisis siya ninak itkigiigi.

³² Ti digworaekwowim krīma kigpriginim mi krīma ini whinboinan kam ywowim. Mi Adi Komii siir naeyuin iriipi hiriinan, ha mi whinboinikin. Adi Komii siya siir naeyuin minam hauugikin, iikam whiekakim siir yai aiir wakaeyoknam simiiram. Pita siya hinina boinkin.

³³ Sima ta yaiya saiir wakaekiya simiir kwoinim ini hauugihauuga whiyekiyim, aposel kamim simiiram. Mi sima simiir nisomsom aowam asi naingwokim.

³⁴ Mi inkam komii nwirin Farisi simiirgin siir inigin Gamelielkin. Tiki inkamin siyu komii ninokninkinikin. Mi iikam whiekakim, ini siir inigin siir hainankiyim. Mi Gameliel siya omaka yai nidwokai wakaeya, saiir omaka yainau hir yinsiin okwokai boinki, kima wari aposel kamim simiirin idwowaia dinkikwona apniyam.

³⁵ Mi ti inkamin siya kaunsil kamim siyu komii ninokninkiniyim simiir boinki, kima ti nu Isrelan kamim, kima sibgu mintirao, diminin kima tiram naingwowin ti kam imiir.

³⁶ Mi biya inkam nwirin Tiudas nikuwiyin, siya hinina boinkin, karaigin biyan inkam komiiyin. Mi iikamim kamairim kam nwir 400 sima ini siir isid ywowim. Mi mhoyiya siirin kam nhirkim sima yisomaoki mi siir isidin ina yidam ninoopkiyim mi siir miyiyim ina yikigiyim.

³⁷ Mi mhoyiya Judasin om Galiliyanin siya ina yitin. Mi taka ii hinina iikamim simiir inigim saiir winamkim gavman siya. Mi tiki inkamin

Judasın siya iikam kasa biri nikiunakin, siir siyiu iir napam. Mi siirin iripi hiriinan, ini kam nhirim sima yisomaokiyin. Mi siir isidin ina yidam ninoopkiyin.

³⁸ Mi wim kima wara kam nhirim simiirin kipi nisomsom aoki. Kima simiirin hinda kigninkinki. Mi taka miya inkamni inig ara hainanikiswo mi wa pi yikigiyin.

³⁹ Mi ta miya Adi Komii siirgi niuwi mi inkamki ta miya sair nikiduum wi dig nwo rani. Ningaka. Kima wi inkam tio rani, kima wi Adi Komii sirar tiowi. Gameliel siya hinina boinkin kaunsil imiirin mi yim sima ini Gameliel siir yaiya mi wakaeyoknaim.

⁴⁰ Mi kaunsil sima yikunaki, aposel kam imiirin. Mi sima simiirin ha tiokiyim mi sima ina yuguskiyim. Mi sima ina boinkiyim, kima ha dam! Mi kima Jisis siir inigin pi kipi swoki apboinmamauwam.

⁴¹ Mi aposel kamim sima kaunsil simiir haiburgigim mi sima ina yamim. Mi sima ini hindara boin maigimaigam namim. Mi sima boin, ini wadeyar mi owin kima Jisis siir inigin hik siira mi haiyim.

⁴² Mi iinokinokin sima yai pi Adi Komii siir omaka mi iikamim simiir omaka ikim, pi simiir hir boinmamauwi. Jisis siyairgin, Mesaia ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin siya. Iriig.

6

Mi sima kamim iriyar nwisa yimbin aposel kamim simiir whin miriyim

1 Mi taka iya Jisis siir isidin ini komiiyar yoraraowamin. Mi Judan iikam nhirim nu Grik hir nwowim, io sima ywo Judan iikam nhirim nu Isrel hir nwowim simiirin. Mi sima io dimusi biri nwokim, Isrelan isidin sima wig igabae ningam Grik hiranim, simiirin sibgu biri kigriraokim.

2 Mi ti aposel kam iuur nwiso sima, kamim kigna diriraerariyim simiirim asi nikunakim. Mi sima boin, nim wi Adi Komii siir yaiya saiir pi haiburgikisi, nae hidamin. Yio ti siyiu hininin yio miyik rani.

3 Ti nomiiyauim kima kamim iriiyar nwisa tiki hansran hainaki krimiir isidin siir kam nhirim simiir ta miya, wig igabaemi hidauwiya nae saiir kigriraowim. Mi ti kam iriiyar nwiso Adi Komii siir naeyuin simiir ti inkinukikai. Mi sima ninokninkin inkam dwo.

4 Mi nim krima inokinokin nhwo ara kwisnanaei, iikamim simiir boinmimauuwim, Adi Komii siir yai aiir. Ya ta hiriinan miya, ya krimiir miiga.

5 Mi iikamim naingwo tibmiyim, iya sima ta yai aiir wakaeyim mi sima boin, ta yaiya, yai wadieka. Krima ini maigimaigwa wara nwowim. Mi sima Stiven siir yimbin, inkamin Adi Komii siir naeyugin ninkiniuwim. Mi kam nhirim sima nimbiniim simiir inigim hinin hinngim, Filip, Prokoras, Naikena mi Taimon, Pamenas mi Nikolas. Nikolas siya om Antiok hirankin. Biya siya Juda simiir isid biri nwokin mi tariinanin siya simiir isid bidi yowwin.

6 Mi kam iriiyar nwiso ha nimbingiyim mi simiirin ina yikunaniyim aposel kamim simiiram.

Mi ina simiirin ha nonkwokiyim simiir mi sima Adi Komii siiramın ina srıigiyim.

⁷ Mi Adi Komii siir yaiya maeyau kwıruwa biri nwoka. Niingaka. Hinda tında bıdi yiniyokiya. Mi Jisis siir isidin om komii Jerusalem hiraniın, ini hoıngakar yamwoiıim. Mi prismi isid komiiyin, simiir mhiı kwoinim ina yinkpit haigigiyim. Iriig.

Juda inkamim sima nokwoyokaigim Stiven siirin.

⁸ Stiven siya inkam imiirsi naıngwoyimiyok prasae biri kinkin. Mi siya iriipi hiriinan kiriekek. Mi siya dimin kirie komii komii whiekakar mi tiriikin, iikam imiirin.

⁹ Mi Stiven siya Adi Komii siir yai aiir boinmımauuın mi iikam nhirim saıkar yinkinwamwarkii boin. Mi iikam nhirim saıka boinim, Juda inkamkim. Mi nhirim nu haimii whirin Sairini hiranki nitkim mi nhirim nu Aleksandriankin nitkim. Mi nhirim nu Silisiankin nitkim mi nhirim nu Esiankin nitkim mi tiki iikam isid komiiyin sima Stiven saıkar ninkinwaomwarkii boinamar tirkim.

¹⁰ Stiven siir yaiya ini saeya yokwonaowida. Mi simiir yaiya ini yikigiya. Stiven siirin kwoin miıyikin Adi Komii siya hauugin mi siir yaiya asi nokwonaowidga.

¹¹ Mi sima kam nhirim simiir ini ikıunaki mi ina boinim, pi kima tını iksisaeyıu. Mi ti kamim nıksisaeyim sima boin, Stiven siya Moses siir nigbumbugin mi siya Adi Komii siirin wara mi inkin igbumbu. Tiki kamim nıksisaeyim sima Stiven siirin hinına boinkim.

¹² Mi kamim priıyiksasaeyim sima kam adi yaowaeyim siyıu komii kigrıraowiyim, simaka ini

boiniu. Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiirin wara mini boiniu mi sima yai biyie Stiven saika ini boiniu. Mi sima Stiven siirin omaka inkam komiigin nidwokai wakaeya yai, saiir hiriir kiyitnimnir hainam.

¹³ Mi tiki kamim niksisaeyim mi sima niksisaeyaiyim simiir boinkikim mi tiki kamim sima ina boinim, inokinokin Stiven siya Adi Komii siir omaka saiir nigbumbuwikin. Mi Adi Komii siir siyiu komiyyin siir wara mi ikbumbu.

¹⁴ Krima bidi wakaekiyim siya hinina boinkin, taka omaka Adi Komii siira, wi Jisisin om Nasaretanin siya tirbumbugi. Mi siya siyiuim Moses siya hauuwim krimiir, wi siya kisina haigini. Ti kamim niksisaeyim sima hinina boinkin.

¹⁵ Mi ikkam whiekakim ta omaka yai nidwokai wakaeya saiir nwowim sima Stiven siir whwonkam iir kigiyim ini Adi Komii siir paekwosimin siir whwonkamnan ywokiyyin. Iriig.

7

Stiven siir yaiga

¹ Mi biyan inkamin pris siya sriigi Stiven siirin, ta yaiya kaimwowaiga, aniya? Ta sima boina.

² Mi Stiven siya boin, hae! Kima ti nomiiyauim mi ti inkam komii komiyyim kima ini wakaekiyim, biya krimiir brougaeyin Ebrahim siya nu Harana hiriir biri niki amkin. Siya nu Mesopotemia hirar niki owin mi Adi Komiiyyin ninomor kouanin ina yimbiyamnin siir hiriirin.

³ Mi Adi Komii siya boinki Ebrahim siirin, kira kiriir omin siir ti haiburgig mi kiriir pugan aka mi kira, kima iki nu kibi whirin si tini owiu. Tiki nuin

wi kara niisiimauu haiginuwi kiriirin. Adi Komii siya hinina boinkin siirin.

⁴ Mi Ebrahim siya Kaldian iikamim simiir nuin siir haiburgigin mi siya ini nu Harana hariir yamin ini hir yamwoiun. Mi iya siya nu Haran hir nwowin mi siir adwai biyeyin ina yaonamin. Mi Adi Komii krimiir Wanin siya yikropki Ebrahim siirin ti nu kima nwo iirin.

⁵ Mi Adi Komii siya tiki nuin Ebrahim siir biri niku iuguskikin. Ningaka. Siya hindira nikumauu aekin siir nu tipmwo rani, siya haimiisima biri nikumauugin. Tiki nuin ini ningar mi owin. Adi Komii siya yimbingi siirin, mhoiya kara tiki nuin wi kiriir nikumauu iuguskii. Kiriir yinisisimim simiir wara ninkin ikumauugi tiki nuin. Ta iya Adi Komii siya nimbingiya, Ebrahim siya yinisiim karamaeya nwokin.

⁶ Adi Komii siya hinina boinkin, kiriir yinisisimim wi iki om whirni nuin kimiir kingiin nwo karam nwowin wi siir nwoami. Ebrahim kiriir yinisisimim wi kam nhirim simiir mi mirii. Sima wi mi ningar mirii, wi umirkak nwo rani, simiirin. Mi kamim simiir kigriraowi sima simiirin wi siyu miyiknan tir tani. Sima miriyokiyokiyim biewiyim kamairim kamwir (400).

⁷ Mi mhoiya ti kamim mi simiir kigrirao miriyim simiirin wi hik hauugi. Iya kara hik simiir hauwi mi kiriir yinisisimim wi ti om iir haiburgigi. Mi sima wi kariir mi aiir namiriini mi wi kariir inig iir hainani nu Isrel hirin. Adi Komii siya hinina boinkin.

⁸ Mi Adi Komii siya Ebrahim siir niisiimauun,

siyiuin miois kitiiyin, yio Adi Komii siya nimbingi ieya. Mi iya kima ti siyiuin miois kitiiyin siir kigiyim mi kima pa ninokninkinki, kima argim Adi Komii siir kamim. Mi iya Aisak siir naokaina Ebrahim siir yinisimin mi ii iriiyar kwoimim namkiyim mi siya siir mioisa ina kitiiyopnir haiya. Mi mhoiya Aisak siya Jekop siir ad ywo. Mi Jekop siya ini kam iuur nwiso ini simiir ad ywowin. Mi yim sima ini ti hiriinan siyiu kaimwowin miois kitiiyin ini siirar swoki tirim.

⁹ Mi ti Josep siir nomiiyau iuur nwirim sima io siir ywo. Mi siirin sima iyopmauugi kam nhirkim sainam. Mi sima siirin wara yinkin ikunam nu Isiba hiriirin. Mi iya siya nu Isib hir nwowa mi Adi Komii krimiir Wanin siya ini saikar ywowin.

¹⁰ Mi hikpai hikpaiyim Josep siir nimbiamim mi siirin Adi Komii siyar whinwokin. Mi ti hikpai hikpaiyim siir biri niyopakaiyugim. Nningaka. Mi Adi Komii siya hauu haiginu, kwoin miyikin Pero siir, nu Isib simiir inkam komiiyin simiir nu kigriraowiyin siirin. Mi siya Josep siirin ini wadiyar kigriraowin. Siya bidi yinokninkinin Josep siya ninokninkin wadiekakin. Mi Pero siya siir asi nokmwun okwokin, biyan inkam komii nu Isib simiir nuin siir inkam komii nwowim. Mi inkamim mi digworaekwowim siir omaka nwo ikim, siya simiir biyan inkam komii wara ywowin.

¹¹ Mi nu Isiban iikamim mi nu Kenanan iikam ikim, sima ini nae karamaeyar ywokiyim. Mi sima mhi komii ina yaowa mi krimiir brougae wanwiyaeyim naesim bi swoki inkiuguna haimiminkim. Nningaki, nningaka.

12 Mi Jekopin Josepni adin siyar wakaeki naeyim ini nu Isib hir nwowim. Mi siya siir yinisim yinkamiyinin krimiir wanwiyaeyim simiir yikropki nae imiir nini hainakiyam.

13 Mi mhoiia kwisaka sima ina swoki amim. Mi Josep siya ha namin mi siya ina ini boinuwun siir yaowae imiir, kima bidi yinokninkinin kariirin? Kirmiir nomousimin, karairgin. Mi Pero siya ini wara kigninokninkiniyin Josep siir yaowae imiirin.

14 Mi Josep siya boinki simiir, wara krimiir ad wai biyeyin Jekop siirin wara wikunani nu Isiba tiriir wit. Mi siir pugana sima wara winkin it. Mi ti iikamim sima iriparin kamnwom iuur iriyyara yimbiam.

15 Mi Jekop siya nu Isiba hiriir asi namkin. Siya wi walbiye hirar nwowim. Mi wi hirar nwoki aowim. Mi krimiir brougae wanwiyaeyim mi Jekop siir yinisisim ikim sima ini hirirar mi aowim.

16 Mi simiir piuis nanga ini simiir yinisisimim sima swoki hainamim Ebrahim siya sainin nuin siirim siir haingikaiyam. Tiki nu Sekemin, Ebrahimkin saingin. Hemoni yinisisimim simiir nugin.

17 Biyarin Adi Komii siya Ebrahim siir boinkin, iya ti biewi kamair kamnwirim (400) dig nwokiyim mi siir pugana nu Isib hir haiburgik mi sima ina yamim. Mi tiki simiir iikamim ini hoingakar ywokiyim.

18 Mi inkam komiyyin nu Isib hir kigriraowin, siya bidi yaowin. Mi inkam komii nwirin ina swoki okiyin. Mi siya Josep siir mi kibi aair bi ninokninkinkin, siya whaowaeya nwokin.

19 Mi siya simiirin mi prasae bi hauugin.

Niingaka. Mi siya simiirin ina yipimpar miimiiyim. Mi mi komii komiiyim ina mi hauuin mi simiir yinisisimim hindara asi priiyitkikininisugim. Mi sima, simiir nimiiyaeni siyiuam whaowae mi sima asi naokaonamkim.

²⁰ Mi taka iya Moses siir apua siir naokainakiya mi saeya siir adni omaka hir haigiprakaiyim bwanim whwoim. Mi saeya siirin mwii ina yapimuaya. Ti yinisinin yinisin kibikin.

²¹ Mi Moses siir ad yopiiyo sowawaiyin siirin hipiuin siir kikaiyugo. Mi sowawaiyin ina hainamin siirin mi sowa kimidiniya aumiinau hir ini kikaiyugig. Mi iya siya aumii aowa hir nwokaiya mi Pero siir yinisin kopaka saeya siir kigin mi ini saeya hai namin siirin. Mi siirin ini saeya yimiiyaeyin. Mi siya ini sair yinisinana ywowin, ti yinisinin.

²² Iya siya Pero siir omaka hir nwowin mi siya ina mwiraraakiyin. Mi nu Isib hiran inkamim sima yowomwarkai haiginu nu Isib hiran diminpai diminpaiyim siirin. Mi Moses siir kwoinin iki nu Isib simiir digworaekwo whiekakim simiir asi ninomokninkin digim. Siya inkam biye rani, inkam wadie ieyairgin. Mi yayim siya boiniyim, siya biri kiyikrikiu boinikin. Niingaka.

²³ Mi iya Moses siir biewiyim kam nwisamwouim mi siir kwoinin ina yangwokiyin an wi iki kariir isidin Isrel hiran ikamim wi simiir nini kignaki.

²⁴ Mi Moses siya ha napnamin mi siyar yapkigam nu Isiban inkam nwirin, Moses siir oman inkam nwirin siir nonkwobumbuninkini.

Mi Moses siya siir oman inkamın siir whinintion mi ti inkamın ini siya tioaokiyın.

25 Mi Moses siya hinina naingwokin kariir oman iikamım sima ina ninokninkinim Adi Komii siya ta miya kariir nimbingiya. Siya minam nimbingikin. Isrelan iikamım simiir whinidamkiyim nu Isib tir nwowisi. Mi Isrelan iikamım sima hinin biri naingwokim. Nningaka.

26 Mi iigwir nugakin, Moses siya ina yapamyakwokin. Mi siya kigam, inkam nwiso Isrel hirankınaro sowa yaii ninii. Mi siya ti inkam nwiso sowiir yaii aiir yibirmiigi. Mi siya sowiir boın, kowa om whiruwaniarargo mi kowa kowa yaii dimusi ninii?

27 Mi ti inkam nwirin yaii bi niniiyin, siya yiriyu boınki, Moses siir yaiya saiir mi siirin ina iyop isiskiyın. Mi siya boın, nninga boınkin, kira krimiir yaowae komii nwowin mi krimiir mi hid miriyam?

28 Mi tari kira kariirin ii kira niki isomaokiyın nu Isib hiran inkamın siir hiriinanam swoki boini? Mi kariirin pi hiriinan swoki isomaokiyım, aniya?

29 Mi iya Moses siya tiki inkamın siir yaiya saiir wakaekiyın mi siya ina yidamkiyin, ini Midian simiir nuin ini siir yamwoiun siya. Mi mhoiya siya wig nokwonain mi siya yinisim yinkamiyino nwisa iyioninkin.

30 Mi biawi kam nwiso dig nwokiyım iya siya ti nu siiyın apa nninga siir nwowa. Mi iigwira Adi Komii siir paekwosımın ha nitin siirim mi siya paeya paekikopım sim nimbiyama saiir yainau hir yimbiam, mhu Sainai kingiin hir. Ta maeyau nu siiyın apa nninga saiir hir.

³¹ Mi Moses siya kigiyin mi siya ini hindara yanaakiyin. Mi siya ha napriraoram kingiin kigam mi ini siya wakaeki, Biyan Inkam Komii siir yaiya boinkiya,

³² kimiir brougae wanwiyaeyim simiir Adi Komiiyin kara Ebrahim, Aisak mi Jekop kimiir wanwiyaeyim simiir Adi Komii waraargin. Mi Moses siir pua ini nopnopal kinkiya. Mi siya ti paekikopim simiir kaowin mi siya ina yididin.

³³ Mi Biyan Inkam Komii siya siir boinki, wari kirir iga souwa diski. Wari nun kira nokwowin nu kibiki kibi ieyargin, bimbuiwi rani.

³⁴ Kara bidi kigin, ti dimin biyeyim sima tir haiginiuwim kariir iikamim nu Isib hir nwowim simiirin. Kara bidi kigin, simiir noua. Kara hiriinanam nitkin, simiir whindiriraeraram mi simiir hika saiir ninakiyim. Mi kiririn wi kara nikropki nu Isiba hiriir namim. Mi simiirin wi kira nini kigiraowuwim.

³⁵ Biya Moses siir oman iikamim sima siir boinki, nginga boinkin kiririn, krimiir yaowae komii nwowin mi krimiir mi hidin? Adi Komii siya nikropkikin ti inkamin Isrel simiir yaowae komii nwowim. Mi sima wi nu Isib hir nwoki haiburgigim mi sima wa nwoki amim. Adi Komii siir paekwosimin ti paekikopim paeki nugiyim Moses siirim nitkin siir nauni kirie haiginiuniyim. Mi Adi Komii siya boinkiya yaiya, siya simiirim namim, simiir whindiriraerar haiginiuwam mi siya hiriinanam nitkin.

³⁶ Mi Moses siya nu Midian hir haiburgigin mi siya simiirin nu Isib hirankar ini ikunanaki mi sima ina yamigusamim. Mi siya nu Isib simiir

nuin dimin kirie komii komii whiekakim haini tirbumbugik mi simiir nuin ini biyieya ywokiyin. Mi mi kwira siya miriia op paridnana sae, siya kimpriaidama mi biewi kam nwiso siya nwowim ti nu siyin apan siir mi mi komii komii nhirim ini hirar yimbiamim.

³⁷ Biyyarin ti inkamin Moses nikuwiyin siya Isrel hiran iikamim simiir boinkin, krimiir inkam nwirin wi Adi Komii siya nokmwim okwowi profet inkam nwowam. Mi siya wi kaoprige okwowan inkam nwowi, kariir hiriinan.

³⁸ Mi Moses siya Isrel simiir isidin simakar nwowin, krimiir brougae wanwiyaeyim nu siyin apa ningan siir mi Adi Komii siir paekwosimin siya Moses siirimin mhu Sainai hiriir yam, siir yaiya inokinok nwoyokiyokiiya saiirin hir ini boinmimauugig iikam whiekakim krimiir boinmimauuam. Mi ta yaiya Moses siya nini hauuniya krimiir, saeya kiriekaka, kwoin miyikin omwai waiyayokiyokiiyin inokinok krimiir hauu haiginiuwam.

³⁹ Mi krimiir wanwiyaeyim sima Moses siir yaiya saiir biri wakaekim. Mi sima Moses siir yaiya ini digumii haingikim. Simiir kwoinim ini nu Isib siirimar swoki aingwo hisraenamim omin biya sima nwo iiram.

⁴⁰ Mi Isrelan iikamim sima Eron siir boinki, kira tidiyu min ti ikrimtio iupimpit krma kuuwam mi sima wi krimiir adi komiinan nwoki owim. Mi krma wi simiir yai imiir niki wakaeyoknam. Mi tiki inkamin Moses nikuwiyin krimiir niki ikunaniyin nu Isib hirankin siya mhua hiriir namim mi siya biri swoki itkin. Ningaka. Krma

biri ninokninkinkim diminin siir tirin.

⁴¹ Mi taka iya bulmakau yin irin aeyini sima nonkwokwokikin. Mi sima wraisu ira yisom siir nimiyaeyam. Mi sima mansi hauugikim, wi simiir pi nonkwowisi. Mi iya sima ti dimin iir kigim mi ini ogmwomir karamaeyar ywokiym. Mi sima yaewou nae komiia ina ikwo aekiyim.

⁴² Mi Adi Komii siya digumii simiirin whisarii biri haimriiyugin. Mi siya simiirin ini hindara kigninkin diriraerarkiyin. Mi bie bwan nauunim ini simiir adi komiinan ywowim. Biiki biyin profet kamim simiir yaiya hinina win boinkikim,

kima ti Isrelan iikamim iya kima nu siyin apa hir nwowa ti biewi kamnwiso mi ti wraisuin nhinir nisom hauugikin? Mi kima kariirim bidi yangwowim, aniya?

⁴³ Ningaka. Kima ti wraisuin Adi Komii niksisa Molok siir nisom hauugikin. Mi ta kimiir wraisu is omaka kima haiyapyokyokaiya ti nu siyin apa siir, ti biewi kamnwiso kima minam hainankim Molok kimiir adi komii niksisaeyin siir inig iir hainanam. Mi kima ti nauunin Refan nikuwuyin siya kimiir adi komii niksisaenan nwokin mi kima ini siir inig iirar mi hainanim. Mi ti tidyuin kimar nikrimtio diriraerarim, kima simiir inig imiir hainankim. Mi kima hiriinan tiri mi kimiirin wi kara nhinikriropki, nu Babilon hiriir. Mi kima wi simiir aowa mirii kaeyami.

⁴⁴ Adi Komii siir yaimwowim saiir yimbiam. Mi Adi Komii siya minam nisiimauugin, sima wa nwoki aingwowim, Adi Komii siya ini krimaka nwowin. Mi Adi Komii siya yisiimauu Moses siirin, ta omaka wraisu isa saiirin.

Biiya iya kr̄miir brougae wanwiyaeyim nu siiyin apa siir nwowim, sima omaka wraisu isa saiir yapninopkainam Adi Komii siir inig iir hainanam. Moses siya ini hiriinana swoki miriyyin.

⁴⁵ Siya kr̄miir brougaeeyim sima nu siiyin apa siir hiriir namim mi ta omaka wraisu isa saiirin warar yinkin hainam. Mi sima ini simiir inkam komiyyin Josua, saikar yitim. Mi iikamim ti nu iir nwowim, simiirin Adi Komii siya nikrirop nhingiyim mi sima ina yidamkiyim. Mi ti nuin kr̄miir brougaeeyim simiir inigar nwoyokiyokiyin mi ini Devid siyar yimbiniyyin.

⁴⁶ Mi Adi Komii siya ini Devid siirimar yaingwokwonanaeyin. Mi Devid siya Adi Komii siir sr̄igi mi kara omaka ira ti mirii, kariir inig iir hainanam, kira ti Jekopni Adi Komiiyyin mi kira wi saiir nwoki owim, aniya? Siya ina boinkiyin. Nningaka.

⁴⁷ Mi Devidni yinisimin Solomonin Adi Komii siir omaka siya bidi miriigika.

⁴⁸ Mi Adi Komii kr̄miir Wanin siya ninomor kou hirankin, siya taka omaka inkamkin nonkwo miriia saiir biri nwowikin. Nningaka. Bidi bidinanarin profet inkamin siya ta yaiya hinina win boinkikin,

⁴⁹ Adi Komii siya boinki,

ninomora ini kariir ipiinan ywowa kara nidwowika. Mi tiki nuin kariir #ga siir nokwowikin. Kima wi paka hinin omaka sae mirii, kariiram. Kara wi piki omin si nidwosiisnaki.

⁵⁰ Mi kariir ina tiki digworaekwowim simiir biri nonkwo diriraerarkim, aniya? Nningaka. Kara nonkwokwokim tiki digworaekwo whiekakim. Adi Komii siya boinkiyim, profet kamim sima winkiyim.

⁵¹ Stiven siir yaiya tasa niki ama. Kima tiki kamim nantamyiryiyim kimiir wiina panina wakaei. Mi kima inokinokin Adi Komii siir naeyuin siir yai paninsi wakaei. Mi kima ini kimiir brougae wanwiyaeyim simiir siyu biye biya sima tirkaiyuwim mi kima ini simiir hariinanar swoki tirim.

⁵² Kimiir brougae wanwiyaeyim hik prasae biri hauugim profet kamim simiirin. Mi simiir nwrkin nninga biri nwokin, hik hai karamae. Mi profet kamim sima boina hinin, ti inkam wadieki wadieyin wi sipi niti. Mi kima ti profet kamim simiirin ina yisomsom aokiyim. Mi mhoiya siya ha nitin mi siirin ini warar yinkin isomaokiyin.

⁵³ Mi Stiven siir yaiya tasa niki amyokiyokiya. Adi Komii siir siyu komiiyin siir paekwosimin siir boinmaugiyin mi siir paekwosimin kimidina Moses siir kwaboinmauu mi Mosesin kimiir swoki kwaboinmauu mi kima ti siyu iir bi sibgu apkin. Nningaka. Iriig.

Sima Stiven siir kaiyimik aoki siiyani

⁵⁴ Mi sima bidi wakaeyim yai whiekakim Stiven siya boin huriyugiyim mi simiir kwoinim ini haughauga whwiyekiyim mi bigim ini kikiyikikiyikar kinkiyim.

⁵⁵ Mi Adi Komii siir naeyuin ini Stiven siirarar yaninkinuniyin. Mi siir nhwoin ninomor koua hariir ninansiina kaokiyin mi ini siyar kigiyin

dimin komiiyin paenan nudkwakwakiyin, yio Adi Komii siyairgin. Mi siyar mi kigi Jisis siya Adi Komii siir ina iniiga sair kingiina naka kinamasu okwowi.

⁵⁶ Mi Stiven siya boinki simiir, waka! Kara bidi kigiyin ninomora pigigiya. Mi kara inkamin nwira kig ninomor kou hirin, siya ini Adi Komii siir ina iniiga sair kingiina yaka kinamasu okwovin.

⁵⁷ Mi sima biri wakaeyokim mi sima yai ina nhinki boinainamim. Mi sima whiekakarim, ini siiraramar yinoopnamim.

⁵⁸ Mi sima siirin ti om komiiyin siir idwowiya hariir kiyitnimirnaniyam. Mi sima siiya komii komiiyim ha haiyim, ina kaiyimikim siir. Mi kamim biya yai siir niki boin huriyiuim, simiir yuis nhirim ina yisikikinkiyim. Mi inkam nwirin Sol nikuiwiyin siir igmiiga hir haigingig mi sima siya ina kaiyimikim siirin.

⁵⁹ Mi iya sima siyani Stiven siir kaiyimikim mi siya ina kauwanki boinkiyin, Biyan Inkam Komiiyin siiram. Mi siya ina boinkiyin, Biyan Inkam Komii, Jisis, kira kariir paekwosimin siir haigi.

⁶⁰ Mi Stiven siya ogmwo ha hugiyin mi siya ina kauwok boinkiyin, Biyan Inkam Komii, kira wi yamdi simiir kipi swoki onkwobu, ta sima kariir tirkiya sairsi. Ningaka. Mi kira simiir dimin biyeyim simiir dinak itkiigigi. Mi siya ti yayim simiir boin digiyin mi siya ina kwaonamin. Iriig.

8

¹ Sol siir kwoinin ini maigimaigra ywokiyin, sima Stiven siir nisomaokiyin.

Sol siya kamim Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwiyim simiirin siya nisomsom aokaokim.

Mi taka iya iikam whiekakim sima Adi Komii siir isidin om komii Jerusalem hir nwowin, siir diriraerar bumbuninkin haiginugim. Mi sima om komii Jerusalem hir asi haiburgigim. Mi sima ina yinoopkiyim ti omim ti nu whiso sowiir nwowo, simiir. Nu Judia mi nu Sameria. Mi ini hiriir yamim. Mi aposel kamim sima om komii Jerusalem hirin wara biri haiburgigim, simaka. Ningaka.

² Mi kam nhirim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiniiyim, sima youu haingikaiwak, Stiven siirin. Sima nou prasae biri nougim.

³ Mi ti inkamin, Sol nikiuwiyin, siya siyiu whiruwa biri tirkin Jisis siir isid iirin. Mi omaka omakaim siya tionhintaraoami. Mi simiirin pi hirankar kiyit kigiki. Mipi omaka sima hugripkiikikaiiya pi saiir kiyitnoudnankaigi simiirin. Iriig.

Sima yai win kibieya saiirin nu Sameria hir boinmimauugim.

⁴ Mi iikaim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim, sima ini omom omomim simiir yinoopamim. Mi sima ini Jisis siir yai kibiya ini tiki omom simiir yap boinmimauuamim.

⁵ Mi Filip siya nu komii whirin Sameria siir hiriir yapiinam. Mi siya inkamin Adi Komii siya nimbini Kraist, siya siir yai imiir boinmimauuamkin.

⁶ Mi iikam whiekakim sima ini ta Filip siir yaiya, saiiramar maugiyim. Mi sima kigi, dimin kirie komii komiiyim siya diriraerarim.

⁷ Mi iikam whiekakim ti om iir nwowim uridyiu bibiyie saiirara, bidi yinkinukikaiyim. Mi tiki uridyiu bibiyeyim, Filip siya ninimniskiiyim sima ina nhinki kaunamim. Mi iikam whiekakim iiga in ninsimsirunakiyamim, simiirin Filip siyar yinimniskii digi.

⁸ Tiki iikamim nu Sameria hiranim, sima ini maigimaigra ywokaeyamim.

⁹ Mi ti nu komii Sameria hirin, inkam nwirin hir nwowin, siir inigin Saimonkin siya nop nao kiriekin. Mi iikam whiekakim siir kigiyim ti diminin siya tirin mi sima ini hindara yanaakiyim. Mi siya simiir boin, adi yaowaeyin karaigin.

¹⁰ Mi iikam whiekakim ti omin siir hiranim mi iikam nhirim inigakim mi nhirim inig kara-mae ikim mi sima ini Saimon siir yaiya saiirar wakaeyim. Mi sima boin, wari inkamin kiriekakin Adi Komii siya hauugin siirin kirie.

¹¹ Saimon siya diriraerarim sima bidi bidinana kignanaekim, ta nopa siya nanaowiya. Mi sima tiki iikamim Saimon siir yaiya saiir asi wakaeyok-nakim.

¹² Mi Filip siya ta yai win kibiya ini saiir boinmimauuwim iikamim ti omin siir hiranim simiir. Siya minam boinmimauugin, iya Biyan Inkam Komiiyim siya iikamim simiir kigiraowi mi Jisis Krai siir inigin siir wara yinkin boinmauu simiirin. Mi sima ini ta yaiya siya boina, ini saiirim yaingwo tibmiikiyim mi siya iikam imiirin op ina baptais haiginuswowim.

13 Mi ti inkamın Saimon nikiuwiyın siya ta yay aiir wakaeyın mi siya ina yaingwo timiigiyın. Mi Saimon siya ini saikar ywowın. Mi ti dimın kirie komii komiiyim siya simiir kigin Filip siya diriraerarım. Mi siya ini kakakar ywokiyın.

14 Mi aposel kamım om komii Jerusalem hir nwowım, sima wakaewın, nu komii Sameria hiran iikamım sima bidi wakaeyoknaım Adi Komii siir yay aiirim. Mi sima ina yikropkiyim Pita Jon sowiirin, sowa kignakiyam.

15 Mi sowa om komii Jerusalem hir haiburgiko mi sowa ha napdinamo mi nu komii Sameria hiriir yapnimbiiyam. Mi sowa nhwo iikamım naingwo tibmiiyim simiiram ha nini kwisiuwo mi Adi Komii siir naeyuin simiira yaninkinuiuin.

16 Sowa bidi yinokninkino, biiya sima whisariiya baptaiskım Jisis Biyan Inkam Komiiyin siir inigi iirin. Sima Adi Komii siir naeyuin siir biri niki haigin ningar niki okım.

17 Mi Pita, Jon sowiir inao simiir mwo imiir ha nonkwowım mi sowa ina boinkiyoy, Adi Komii, kiriir naeyuin simiir waninkinuni.

18 Mi Saimon siya kigi, aposel inkam nwiso sowa iikamım simiir mwowım simiir nonkwokiyım. Mi ini siyar kigi, naeyuin simiir naninkinuiuin. Mi siya umir asi nini hainakikin sowiir sainam. Mi siya ina boinkiyın,

19 mi kowa wari kirieya kariir warar mi hauugi. Mi kariir ina inkam nwirni mwo mi onkwowi mi Adi Komii siir naeyuin wi nwirni mi aninkinuiuwım.

20 Mi Pita siya boin Saimon siir, diminin Adi Komii siya priihauugiyın kira ha naingwowi pi

umir aka sainim, aniya? Nningaka. Wari kiriir umirim wi kinakar ninkin kiguguki.

²¹ Kira taka kirie aiir haiyim, wi dig nwo rani. Minsika, kiriir kwoinin Adi Komii siir naeyuin saika miyik nwo rani. Nningaki, nningaka. Ini biyieki biyie ywokiyin.

²² Kiriir kwoinin ti kisona haigi, kira Adi Komii siiram ti srinananae kiriir dimin biyieyim igbid kamiyau simiir haiyoprindimiigiyim kiriir mhi kwoinnau nwokaiyim mi kira wi wadiyar nwoki owim. Mi Adi Komii siya wi saiir saiira naingwokwonanae rani.

²³ Pita siir yaiya tasa niki amyokiyokiiya. Kara bidi kigin kiriir mhi kwoinin whwokwoka bi nwowikim. Mi kira siyiu miyikin siiram paninsi yaingwosi.

²⁴ Saimon siya ina boinkiyin, kowa Adi Komii siirim ti srinananae kariir dimin biyieyim simiir ninak itkiigiyim ti dimin biyieyim kariir kwoin nau tir nwokaiyim. Mi kariirin wi sima nonkwoninwomwirninkinisi.

²⁵ Iya Pita, Jon sowa swoki haiyuk apnama om komii Jerusalem hariir mi sowa Adi Komii siir yai win kibiyim ini ti iikamim ti omi sisimim nu Sameria hir nwowim, ini simiir swoki apboinmamauamo. Iriig.

Filip siya Adi Komii siir yaiya nu Itiopia hiran inkamin siir boinmimaugin

²⁶ Adi Komii siir paekwosim nwirin Filip siir boinki, kira om komii Jerusalem siir ti haiburgik mapi ti siyiu komiyyin Gasa namiyin pi siir hariir

dapniyam. Mi kira pi ti siyɔu siiyɔn nu apa niŋgan siir dam.

²⁷ Mi Filip siya ha napiinamin ti siyɔu iir mi siya nu Itiopiyan inkamin om komii Jerusalem hir nini hainangikyakwokin Adi Komii siir inig iir mi siya siirin siyɔu hir yapiduna, ti nu Itiopiyan inkamin. Mi siya ti inkamin simiir wig komiia nu Itiopiya hir kigriraowiya, saiir umir digworaek-wowim simiir biyan inkamkin, ti inkamin. Mi ta wiga saiir inigin Kandesika.

²⁸ Mi tiki inkamin ina swoki amim, siir oma hariir. Mi siya karisa saiir ii idwokainam. Mi hos iso sowar kiwowotnam, ta karisa. Mi siya yokwo kwira biya profet Aisaia siya wingiga, saiir nidwokai mwainamkin.

²⁹ Mi Adi Komii siir naeyuin siya boinki Filip siir, kira pi ta karisa pi saiir pida dapam.

³⁰ Filip siya ha niwitnamin kingiin hariir mi siya yap wakaeyam, tiki inkamin ta yokwowa biya profet Aisaiaki si wingiga siya saiir nidwokai mwainnami. Filip siya siir boinki, kiriir kwoinin ta yokwowa kira mwaina saiir bidi yinokninkinkiyin, aniya?

³¹ Mi tiki inkamin siya ina wakae boinkiyin, Filip siir yaiya siirin. Inkam nwirkin kariir boinmimauu karamae nwowi, kanakana wi panina ninokninkini. Niŋgaka. Tiki inkamin siya boinki, kira wiinaini, Adi Komii siir yayim kariir wini boinmimauuni.

³² Ta yaiya siya mwainama saeya hininga.

Ini sibsib yinisimnan ywowin, sima siirin ha haimim mi ina yisom aowin. Mi siya yaimin dimin biri nomboboinamkin, siya ini sib-

sibnan ywowin. Sima, simiir kan imiir kinkrimkrip haiiyim mi sima biri kauwigim. Nningaka.

³³ Mi sima siir yigbumbu haiginu. Mi sima siirin yai miyiknan biri boinkim. Mi siirin simar swoki isom aoki. Siir iya ti nu iir nwowa ini dig ywokiya. Mi siir igsopa bi nok-wokairinanaowidgin. Mi siir niwiyyin wi nhinga boinmimauwi siir iikam imiirin. Nningaka.

³⁴ Tiki inkamin nu Itiopianin, siya yokwowa ha mwain digiyin mi siya Filip siir boinki, kara kiriir srii, tiki inkamin profet, siya ta yokwowa nhiniiram winkika? Mi siya, siyamar winaka, iye? Mi tari inkam nwiram nasi winkika?

³⁵ Mi Filip siya siir yai imiir wakae digiyin mi siya ina kwaboimamauuin ti yayim siir. Siya ina boinin, siya ta yai win kibiya yokwoni Jisis siirim winkika.

³⁶ Mi sowa ha namwo ti siyu iir mi sowa whiisim kwira sair yimbiiyam. Mi tiki inkamin siya Filip siir boinki, kira Kigi! Tasi opa kwomaiya, kara op baptaisam tiri. Mi dimin whirki, kariir siyuiin op baptaisiyin siir biri haiginikougin?

³⁷ Mi Filip siya swoki boinki, kiriir kwoinin naingwo tibmiikinkiswo mi kira wa pi tibin. Mi tiki inkamin siya ina swoki wakae boinkiyin, kariir kwoinin ina naingwo tibmiigiyin Jisis siirim, Adi Komii siir yinisimin.

³⁸ Mi ti nu Itiopiya hiran inkamin siya boin, kariir karisa pi tir kugiki. Mi Filip sowa ti inkamin nu Itiopianin sowa ina yapnatmaimainaniyamwo. Mi Filip siya siirin ina baptais haiginuin.

³⁹ Mi sowa opa sair haiburgikwo mi sowa ina yapnaidamwo. Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir naeyuin, ini Filip siirar yikunamin. Mi tiki inkam komiyyin Filip siir biri swoki kigikin. Ningaka. Mi siya ini maigimaiga ywowamin.

⁴⁰ Mi Adi Komii siir naeyuin Filip siirin om Asdot hir ini diyankinisugik. Mi siya omom omomin simiira yap boinmamauam Adi Komii siir yai win kibiya sairin. Mi mhoiya siya nu Sisaria hirir yapnambiyam. Iriig.

9

Sol siir kwoinin ha kisina haigikiyin mi siya ina yangwo tibmugiyin Krai siirim.

¹ Mi taka ii aiararin Sol siir kwoinin miyik biri nwokin. Siya kamim Jisis siir kigna miriyyim simiir nisomsom aowam tirkin. Mi siya prismi biki biyan yaowae adin saika ini boinu.

² Sol siya siir sriyyin mi siya ina boinkiyin, kariirin wi yokwo kira win hauugi mi wi kara hainami Juda simiir Biyan Inkam Komiyyin om Damaskas hir nwowin siiram. Mi siya yokwowa, ha win digiya mi ina kwauugiya siir. Taka yokwowa siir kirie aeyairga. Siirin saeyar kinsiis haiginuwi Jisis siir isidin saikar nap miriyyim simiirin wi saeyar kiyitnimnir hainami, omaka sima hugripkikikaiya om komii Jerusalem hir nwowa sairim sair kiyitkaigaikiyam.

³ Mi Sol siya ha napamin om Damaskas kingiin hir mi bi kimiminkikin parid komii whirin ninomor kou hiranki nikiinainiyyin, ini Sol siirar kaigikiunainiyyin, hinda hinda bi namkin.

⁴ Mi siya ina yakainamin nua hiriir. Mi siya ina wakaekiyin, yai kwira siiram nikiugiya, Sol! Sol! Kira kariir diriraerarbumbuam dimusi tirkin?

⁵ Mi Sol siya boinki, ti inkam komiiyin kira yipikin? Mi siya ina boinkiyin, kara Jisiskin, inkamin kira diriraerar bumbukiyin siyairgin.

⁶ Kira dinsiin apnam mapi om komiyya hiriir dam. Mi kira pi kariirimar didwo hirgiugu.

⁷ Kamim Sol saika napnamim sima ini kakakar ywokiyim. Mi sima ini yai kaonis boinam yank-abguguwim. Mi sima yaiya saiirar wakaekim sima inkamin siir biri kigin. Niingaka.

⁸ Sol siya ina yinsiin okwokiyin. Mi siir nhwoin ini waugiwauga yigiyin, bi sibgu kigomokin. Niingaka. Mi sima siir ina saiir yinkikwona apnam om Damaskasa hiriir.

⁹ Mi iyyim kwoim, Sol siir nhwoin nhwokwis nhwokwis nwokiyim. Siya naeism biri naekin mi opisim biri kwiyaekin. Niingaka.

¹⁰ Inkam nwirin Adi Komii siir mi kigna miriyyin, om Damaskas hir nwowin, siir inigin Ananaiskin. Mi siyar whin kig mimikwin, Jisis siya siir boinki. Ananais! Mi siya ina boinkiyin, Biyyan Inkam Komii, kara tisi tirar nwowin. Kira dimuam nikiuwi?

¹¹ Biyyan Inkam Komii siya siir boinki, kira dinsiingi! Mapi tiki siyuun nap wrieyok karamae nwowiyin pi siir dapnam. Tiki siyuun, siir inigin biri nap wrieyokin. Mi kira pi Judas siir omaka saiir dap iyyam. Mi inkam nwirin om Tasas hiranin mapi siirim tini sriiyu. Siir inigin Solkin. Siya ini nhwo hirar kwisin.

¹² Mi siya nhwowa niki kwisin mi ini siyar

kwiskigimikwinin inkam nwirin, Ananias nikuwiyin, siya Sol siiramar swoki iti mi siir ina siir nini onkwoni mi siir nhwoin pi nwoki nanaokigimokiyim. Biyan Inkam Komii siya Ananias siirin nhwo hinina nikiumauugin.

¹³ Mi Ananias siya wakae boinki, Biyan Inkam Komii, kara bidi wakaeyin iikam whiekakim sima siirsiira haagiririr boinaei. Mi siya kiriir isidin om komii Jerusalem hiranim, simiirin siyu miyik miyiknan biri tirkin.

¹⁴ Prismi yaowae adim sima siirin inigak bidi yowaiginuwim yokwo hirin ti hiriinan siyu iir tirim. Siya minam nitkin iikamim kiriir yai airam naingwo tibiimiyim simiirin uridni nomburu kiyitnimirnainamim, omaka hugripkikikaiya sair nini kiyitkaigagikim.

¹⁵ Mi Adi Komii siya boinki Ananias siirin, kira ta kariir yaiya saira ti wakaeyoknanam. Sol siirin kara bidi yimbiyiyin. Mhoiya siya wi hinda tinda nami mi wi kariir yaiya sair nap boinmimauuwami iikam whiekakim Judami isid nwo karamaeyim simiir. Mi siya Juda simiir iikamim simiirin wi wara ninkin boinmimauuwi mi inkam komiim nu kigiraowiyim simiirin wi wara ninkin boinmimauuwi.

¹⁶ Siirin wi kara nisiimauuwi mi siya hikpai hikpaiyim, wi kariir mi aiirsi hai.

¹⁷ Mi siya Adi Komii siir yai aair wakaeyin mi siya ina yamin Judas siir omaka. Mi siir ina ini Sol siir pu aair ini onkwouin. Mi siya siir boinki, nomi-yau Sol! Ti Biyan Inkam Komiiyin Jisisin siyu kira kigni kariirin siya nikropकिन kiriirimin. Kara kiriir nhwoina iir haiswoniskiyam nitkin.

Mi Adi Komii siir naeyiun wi kiriir piu niki anikinuniyim.

¹⁸ Mi diminin Sol siir nhwonau hir nwokaiya, opsu srananka. Mi saeya biri kimiminkika. Saeya nhwonau biri nwokaiga. Nngaka. Siir nhwonain ini biimiya kinkiyin. Mi siya ha ninsiin apnamin mi siirin op ina tibaiginuin.

Sol siya yai win kibiya saiir boinmimauugin om Damaskas hiran iikamim simiir.

¹⁹ Mi mhoiya siir nhwoin wadie ha nwowin mi siya nae minin ina yaeyim. Mi siir pua ini kirieya ywokiya. Sol siya ii nhirim Jisis siir isidin simakar ywo om Damaskas hir.

²⁰ Mi siya ha napamin mi simiir omaka komi-
iya yai nidwokai wakaeya saiir yapninopkainam. Mi Jisis siir yayim simiir ini boinmimauuu. Mi siya boin, Adi Komii siir yinisim tipmwoki tipmwo ieyarigin.

²¹ Mi iikam whiekakim sima siir yaiya saiir wakaekiya sima ina yinsiin whriewhriekiyim. Mi sima ina boinkiyim, tiki inkamin, siya yipiki inkamkin? Tiki inkamin, iikamim biya Adi Komii siir inigin siir niki hainanim mi siya niki tumbuninkin haiginugim siyu bibiyeyim om komii Jerusalem hiran. Mi tariinanin tisi mi imbiniyin krimiir tiriir. Mi krimiirin wi siya kiyitkaigaigi, omaka huyokiyokaiya saiir. Mi krimiirin prismi yaowa adim simiiram in wa mi ikunamim.

²² Mi Sol siir yaiya biri kiyikrikukika. Mi Juda iikamim om Damaskas hir nwowim, sima ini siir yaiya saiirar wakaeyoknam. Mi sima ina yinsiin

whriewhrie boinim tiki inkamin Jisis Adi Komii siya nimbingiyin siya Mesaiakin.

²³ Hi nhirim kasa rani, namkiyim. Mi igwira sima maeyau kwiruwa yidwo boinai, sima minam nidwo boinaigim, Sol siir nisom aokiyim.

²⁴ Mi Sol siya Juda simiir ioyaiya sima saowa hira saiir anowin om komii hir nwowa saiir hir waikaowam boina, nii nabie nii nabie, siir nisomao ni siyuam, siya bidi wakaewinin kam nhirim sima naboimauuniya siir.

²⁵ Mi igwir niyaka Sol siir isidin ina iiyamwiiyim, ta siiya hira om komii siir nidyokiyokaiya saiir. Mi sima hir nami ii okwowim mi Sol siirin nibni yami kikaiiyugi. Mi uridin ina yimborugiyin nib iir. Mi sima ina yonkwo kikiraraokiyin siirin, nua hiriir mi siya ina iwiskii idamamin. Iriig.

Sol siya om komii Jerusalem hir nwokin.

²⁶ Mhoiia Sol siya om komii Jerusalem hiriir yam, siir kwoinin minam naingwokin, Jisis siir mi kigna miriiyim kamim siya simiir isid mi owim. Iikam whiekakim sima saika biri nidwo boinaigim, ini siirsi yididim. Simiir kwoinim ha pi naingwokin, Jisis siir isidin simiir inkam nwirkin. Nngaka. Sol siyaargin.

²⁷ Banabas siya Sol siirin ina yikunamin, aposel kamim simiiram. Mi siya simiir ini boimauuu Sol siirin. Siya boin, siya Biyan Inkam Komii siirin ti siyu iir napiyiskainikin. Biyan Inkam Komiiyin siya siirar boinkikin mi Sol siya iikam imiirin Jisis siir inigin om komii Damaskas hir boinmimauugin. Banabas siya hinina boinkikin.

28 Mi Sol siya aposel kamim simaka asi nwokin om komii Jerusalem hirin. Siya biri naingwo ididkin. Nningaka. Siya ini Jisis siir inigin siirar boinmimaauyokiyokiyin om komii Jerusalem hirin.

29 Sol siya ini Juda simiir iikamim simiir boinmimaauin. Mi sima Grik simiir yaigina saiir bidi yinokninkinim. Sol siya simaka ninkinwamwarki boinkin. Mi siirin pi sima pi kwisomaowin.

30 Mi kam nhirin ti Jisis siir isidin nu Judiyanim mi nu Gaririyanim mi nu Sameriyani ikim simiirin dimin whirkin bi tirbugim. Nningaka. Sima ini wadieya ywowim. Mi sima ini Adi Komii siraramar yaingwo iskiyim. Mi Adi Komii siir naeyuin siya yowomwarkai haiginu simiirin. Mi simiir isidin ini hiriyar yamiyokiyokiyamin mi ini komiia yasae okiyin. Iriig.

31 Isid whirin ti Jisis siir isidin nu Judiyanim mi nu Gaririyanim mi nu Sameriyani ikim simiirin dimin whirkin bi tirbugim. Nningaka. Sima ini wadieya ywowim. Mi sima ini Adi Komii siraramar yaingwo iskiyim. Mi Adi Komii siir naeyuin siya yowomwarkai haiginu simiirin. Mi simiir isidin ini hiriyar yamiyokiyokiyamin mi ini komiia yasae okiyin. Iriig.

Pita siya Inias siir haiswoniskiigin.

32 Omom omomim hinda tinda nwowim, Pita siya bidi yapyokiyim. Mi siya Adi Komii siir isidin om Lidia hir nwowin, simiir hiriyar yapnimbiam.

33 Mi tiki omin inkam nwirin ini hir nwowin, siir inigin Iniaskin. Mi siir piu minim bidi yinsimsirunakiyamim. Mi biewiyim omaka ara siya nwokaigiyim iriyyar whoim. Mi ti biewi iriyyar whoimim siya bi napririrkin. Nningaka. Siya omaka hirira nwokaigigin.

³⁴ Pita siya Inias siir boɪnki, Jisɪs Krais siya kɪriirin wadie bɪdi ywowaiginiugiyin. Mi kira dɪnsiingi maeyaua kira whwonkaiya sibgu diriraerargig. Mi siya ina yinsiin idwosasaugiyin.

³⁵ Iikamim tiki om whiswo sowiir hirano Lida mi Saron simar kigiyin Inias siya ninsiin okwokiyin mi siya ini wadieyar ywokiyin. Mi tiki iikamim simiir kwoinim ina yaingwo tibmiigiyim. Mi simiir kwoinim ini Adi Komii siiraramar yaingwo tibmiigiyim.

³⁶ Wig ira Adi Komii siiram naingwo tibmiiya, ini om Jopa hir nwowa saiir inigin Tabitaka. Grik simiir yaigina hɪniina dapika, Dokas. Taka wiga saiir siyiun, bimbuiwi rani, saeya tiriyim iikamim simiir. Pi sima nae digworaekwowim whaowae pi saeya mi hauwi.

³⁷ Mi saeya taka wiga ii kwira maka niiga. Mi saeya ina yaowigusamkiya. Mi sima saiir piuis biyieya ina hisok hainanaimim mi sima saiirin mowinau hir ini haigigig.

³⁸ Om Lida ini om Jopa siir kingiinar kwowin. Mi kamim Jisɪs siir mi kigna mɪriiyim om hir mwowim, sima wakaeki, Pita siya om Lida hir nwowi. Mi sima inkamwo nwisa yikropki siiram. Mi sowa ha namwo mi Pita siir ini boinaki, hae! Kira ha wɪtsisau!

³⁹ Mi Pita siya ini tiki inkam nwiso ini sowakar yito. Mi siya ina yimbiamin om Jopa hiriir mi sima siirin mouwiya hiriir whiniyam. Mi ti wig igabaeyim, sima yokwo ouwin Pita siir whwonkam idan. Mi ti yiuisim Dokas saeya panim, sima Pita siir yisiimauu. Iya saeya krimakar nwowa mi ti digworaekwowim saeya nonkwok-

wokim.

⁴⁰ Pita siya iikam whiekakim simiir nikrop iuungiyin mi siya ogmwo yami hugi simiir mhoiiyan. Mi nhwo Adi Komii siiram yami kwisboinki. Mi Pita siir whwonkam in i taka wiga saiir piu is nhinga ini saiir swoki kwaimisyao kaowin. Mi siya boin, Tabita! Kira dinsiin idwoki. Mi saiir nhwo in ina yanao kaowirirkiyin mi saeya ini Pita siirar yinsiin idwo kaowirirkiya.

⁴¹ Mi Pita siya ta wiga saiir ina aiir ini kiyai mi ina kininsiin okwokiya. Mi siya simiir yikuna iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim mi wig igabaeyim simiirin wara yikuna. Mi Dokas saeya ha niuunaiiniya mi ini simiir whwonkam ida yauni iuun okwoniya. Mi sima saiir kigim mi sima ina yaingwokiyeim, saeya ini omwai swoki waiya.

⁴² Mi taka yaiya ina haigiririrkiya om Jopa siirar. Mi iikam whiekakim ta yai aiir wakaewinim mi sima ina yaingwo tibmiigiyeim Biyan Inkam Komii siiram.

⁴³ Fi kasa rani, Pita siya om Jopa hir nwowin, Saimon siir omaka aiir. Saimon siir miya iki wraisupai wraisupaiyeim, naeiyim simiir isim, simiir diriraerar nonkwowowikin. Iriig.

10

Mi Adi Komii siir paekwosim in siya Konlias siir hriir yimbiam mi siir yaiyeim siir ina boinmimauugig.

¹ Inkam nwirin nu komii Sisaria hir nwowin, siir inigin Konliaskin. Siya kam kamair iriyyarim (100) yaii niniyeim, ini simiir biyan inkam komii

ywowin. Siya kamim irim haiiyim nu Itali hiranim mi sima iripa nu komii whiruakim.

² Mi siya Adi Komii krimiir Wanin siiraramar naingwokwonanaeikin mi siir inig iirar hainanikin. Mi siir omakan iikamim yim iriipa hiriinan Adi Komii siiraramar mi aingwowikim. Mi siya umir digworaekwo nhirim iki Judan iikamim umir digworaekwowim whaowaeiyim, pi simiira mi hauwi. Mi siya inokinokin Adi Komii siiramar mi srininanaeikin.

³ Mi iigwira bie nad nwowam tibun mi dimin whirin nhwonan siya whinkigiyin, ini paenan yuyakiyin. Mi ini siya kigwinin, Adi Komii siir paekwosim nwirin nouapninopkainaniyin. Mi Adi Komii siir paekwosimin siya ina ini dapikiuuiin, Konilias siir inig iir, Konilias!

⁴ Mi Konilias siya ina kigididwinin Adi Komii siir paekwosim iirsiyin. Mi siya boin, Biyan Inkam Komii, dimukin kira boinin kariir? Adi Komii siir paekwosimin ina boinkiyin, kara bidi wakaeyin nhwo kira kwisboinin mi umir digworaekwo minim kira hauuwim, iikamim sipimiyokmaeyamiyim sim. Adi Komii siya bidi kigin ti hiriinan siyuin kira tirin mi kara kiriiram asi nitkin.

⁵ Mi kira pi kam nhirim pi simiir dikropki, sima pi om Jopa hiriir dam. Mi kima pi inkam nwirin Saimon mi siir inig whirin Pitakin mi kima pi siir wikiunani.

⁶ Tiki inkamin ini Saimon nwirin siir omaka saiir hir nwowin. Mi siya wraisupai wraisupaiyim sim isim simiir diriraerar nonkwokwowikim. Mi siir omaka ini whi komiia solwara nikiuwiya, ini saiir whigbid hir miriia.

7 Mi iya Adi Komii siir paekwosimɪn ha namkiyɪn mi Konilias siya inkam nwɪso siir omaka miriyo sowiiram yikuna. Mi ti inkam nwɪso sowiir nwɪrɪn yɔ yai niniigin mi tiriigin yai niniyɪn siir kwoɪnɪn Adi Komii siiraramar naingwokwonanaeikɪn. Mi ti inkamɪn siir miya Konilias siir whɪnmiriigin.

8 Mi Konilias siya yayim Adi Komii siir paekwosim ieya boɪnmimauugiyim mi siya kam nwoimim simiir swoki boɪnmimauugi. Mi siya simiirɪn ina yikropkiyim om Jopa hiriir.

9 Mi ti kam nwoimim ha napnamim mi sima bopwo yapwhonkainamwi. Mi i gwira sima ha swoki insiin apnamyakwokim mi ini om Jopa kingiin hiriir yapnimbiamim. Mi taka iya Pita siya omaka akou hiriir iyam. Mi simiir omaka akouwin yɔ ini hindara yitkinɪn. Mi siya nhwo kwɪsboɪnam hiriir niyamkɪn. Mi bie mwokou bidi yamkwoniyɪn.

10 Mi Pita siya mhiigi naokɪn, siya pi naeyim tirkin. Mi sima nae ina iki diriraerarim. Mi dimɪn whɪrɪn nhwonan siya whɪnkigwɪnkɪn, siir hiriir nimbiamɪn.

11 Mi ini siyar kigiyɪn ninomora piigikiya. Mi dimɪn whɪrɪn ina yikinainiyɪn. Tiki dimɪnɪn, ini nibmirnan ywowa. Mi ta dimina saiir mwɪs mwɪs whiiyim, bidi yinkiamamasugiyim. Mi saiirɪn ina yonkwokiikiiraraokiya nua tiriir.

12 Mi nibmira saiir yainau hɪr nwokainaiiniyim wraisupai wraisupaiyim kasa rani. Mipug ipiyɪn mi hu hab mi it ti hɪniɪn hɪniɪn wraisu ikim.

13 Mi Pita siya ti digworaekwowim simiir kigiyɪn mi yai kwira ina kauwok boɪnkiya siiram, Pita!

Kira d̄isiin idwoki m̄ipi t̄i wraisu imiir d̄isomsom anagae.

14 Mi Pita siya ina yowark̄i boinkiyin, Biya Inkam Komii, kib̄ie idwai kara pi t̄i hin̄in wraisu biȳeyim pi simiir swoki isomsom anagae rani. N̄ingaka. Juda simiir siȳuin igbidgak b̄idi ywowin, t̄i nae h̄iriinan̄im simiir naeyim. Mi an kara iriipa h̄iriinan igbidgak̄in.

15 Mi taka yaiya kw̄isaka ina swoki boinkiya Pita siiram. B̄idi wakae! Dim̄inin Adi Komii siya boinkiyim kira k̄ipi nantamyiryir m̄i ha k̄ipi naingwo w̄i biȳe nwowi. N̄ingaka. W̄i biȳe nwo rani.

16 Mi ta yaiya kwoimaka ha swoki boinkiya Pita siir m̄i biri kim̄im̄inkik̄in t̄i dim̄inin ina swoki kwankainamin ninomor koua h̄iriir.

17 Mi Pita siya ina yaingwo wh̄iewh̄iekiyin t̄iki dim̄inin nhwonan siya wh̄ink̄igwin̄in siirsiyin. Mi siya ini siir siira yaingwowin, t̄iki dim̄inin siya dimuam n̄imbinik̄in? Mi iya siya siir siira niki aingwokwonanaeyin m̄i t̄i kam nwoim̄im Konilias siya nikropkiyim sima Saimon siir omaka aiir naka apyiskaiȳuim m̄i sima ini ta omaka saiir omaka anoka yaka okwoiuwim.

18 Mi sima ina yaka ik̄uiuwim, ta omaka! Saimon Pita ini tir nwowin, aniya?

19 Mi Pita siya dim̄inin nhwonan siya wh̄ink̄igin ini siirar niki aingwokwo k̄ripkaiyin. Mi Adi Komii siir naeȳuin siya boinki siir, b̄idi wakae! Kam nwoim̄im sima k̄iriiram hansrani.

20 Mi Pita siya ha niunamin m̄i ina yauni iun boinin t̄i inkamin kima hanranin siya karaigin. Mi kima dimuim nit̄kim.

21-22 Mi sima ina boinkiyim, k̄rimiir biyan

inkam komii Konilias siya n̄kropkikin mi kr̄ma asi nit̄kim. Mi siya kam kamair ir̄iyarim (100) yaii n̄niiyim simiir bīi nwowikin. Mi kr̄miirin siya n̄kropkikin. Mi siya inkam wadīekin, dim̄in biyie bīi dir̄iraerarikin. Mi siya bīdiya mi aingwo tibmīiyin. Mi siya Adi Komii siirs̄iyin, pa mi ididi. Mi Judan iikamim sima Konilias siir boin, siya inkam wadīekin. Mi Adi Komii siir paekwosim̄in siir boinmauugikin. Mi Konilias siya kr̄miirin asi n̄kropkikin, siir omaka namim kiriir yayim simiir mi wakaeyim.

²³ Mi Pita siya simiir boinki, sima ta omaka aiir priiyamim. Iriig.

²⁴ Mi ii gwir n̄ugakin, Pita siya ini simaka ȳinkin amyakwokin. Mi Jisis siir isidin om Jopa hir̄anin, sima wara ȳinkin amyakwok simakar. figwira sima ha napnamyakwokim mi siȳu hir̄ yapwh-wonkainamwii. Mi ii gwir n̄ugakin ina ȳinsiin apnamyakwokim. Mi sima kim̄idiniya om Sisaria h̄iriir yapn̄mbiyam. Mi Konilias siir piugana mi siir nom̄īiyauim simiirin, bīiyar ȳik̄unakwokin. Mi sima ini hir̄irar yokwokinim Pita simiirim.

²⁵ Pita siya ina yapn̄mbiyamin, Konilias siir omaka saiir h̄iriir. Mi siya ha mi apnaniyin mi sowa ini omakanau hir̄ar ȳiniyapyiskaiyo. Mi Konilias siya ini Pita siir igm̄iiga nini akai h̄uniyin siir in̄ig iir hainanam.

²⁶ Mi Pita siya kin̄isiin okwoki siirin mi siya boin, kira tī insiin okwoki. Kara kiriir h̄iriinan inkamāirgin.

²⁷ Mi Pita siya Konilias sākar nabōnai iiyamin siir omaka h̄iriir mi ini siyar ii k̄iginamin, iikam wh̄iekakim sima hir̄arar n̄dwokaim̄irkwokini.

28 Mi Pita siya boŋki sɔmiir, Judan iikamɔm, ina ninokninƙinɔm nɔm kɔɔma om whɔran iikamɔm sɔmaka kingiɔn bi napƙinmasuwikim. Nɔngaka. Kɔɔma igbidgak hɔriɔnasi nwokim, Adi Komii siya kariirin hɔriɔna boɔnmaugikin, kara inkam nwirin hɔriɔna kipi dap inkam biyie. Nɔngaka.

29 Mi kara kimiir yaiya pi saiir wakae boɔn tani. Nɔngaka. Kariirin kɔma nɔkiunakikin mi kara tiriir asi nitƙin. Mi kara panaoɔn pi kimiir swoki kwasrii? Kɔma dimuam nɔkiugikim kariiramɔn?

30 Mi Konilias siya boŋki, mhɔsi biya ti ii kwoimɔm namkiyɔm mi dimɔn whɔrin iya bie nad nwowamtiɔn kara nhwo kwisa Adi Komii siiram kariir omakanau hir mi ini kara kigi Adi Komii siir paekwosim nwirin kariir whwonkam ida namikwoniɔn. Mi siir yuɔsa ini twakwo hignan yinyakiya.

31 Mi siya boŋki, Konilias, Konilias! Adi Komii siya bidi wakaekiyɔn kira sriigiya siiram mi siya iikamɔm umir digworaekwowam whaowaeyim kira priihauuwim mi tariinanɔn Adi Komii siir kwoinɔn ini simiirar naingwokwokaigiyɔn.

32 Mi kira kam nhirim sɔmiir dikropki om Jopa hiriir namɔm Saimon Pita siir nini ikiunakiyam. Mi ti inkamɔn ini Saimon nwirin siir omaka saiir nwowin. Mi siya ti inkamɔn wraisupai wraisupai is mi miriigin. Mi siir omaka ini whi komiia solwara nɔkiuwiya, ini saiir whigbid miriia.

33 Mi kara kam nhirim kiriir waraur asi nɔkropkisasaugim. Mi kira siyɔu miyik tirƙin mi kira ha nitƙin. Mi kɔma omakakim ti tirarar namwoniɔm Adi Komii siir whwonkam ida kɔma minam nitƙin, yai whiekakim Biyan

Inkam Komiiyin, siya boinmimauugikim simiir wakaenakiyam. Konilias siya hinina boinkikin. Iriig.

Pita siya Adi Komii siir yaiya Konilias siir omaka saiir hir boinmimauuwi.

³⁴ Pita siya iikam imiirin hinina swoki boinki, kibie idwai! Kara tapa tisa ninokninkinin, Adi Komii siir kwoinin hinina bi swoki naingwowikin, kimiir isid ikin mi siir isid ieya. Niingaka. Adi Komii krimiir Wanin siya whiekak krimiiramar naingwo irkakikin siya isid whirua whisuwamar bi swoki naingwowikin.

³⁵ Niingaka. Siya iikam whiekakim iki hinda tinda nwowim siirim naingwo tibmiiyim mi siyu miyik napiyim siya simiiram naingwowikin.

³⁶ Kima bidi yinokninkinkiyim taka yaiya Adi Komi siya hauugika Isrel simiir isidin siir. Mi siya krimiir Biyan Inkam Komiiyin, Jisis Kraiis siir yaiwin kibi imiir boinmimauuwi. Mi krimiirin siya ninkiyamasu haiginiugim, Adi Komi saika kwoin whirua nwowam.

³⁷ Mi taka yaiya biyin nu Galili hir nimbiamka. Mi ini nu Judia hir nwowim omisisimim ini simiira yinyoki irkaka. Ta yaiya kima bidi yinokninkinim bi Jon siya bidi boinmimauuwim, op baptais haiginiuni siyuin.

³⁸ Taka yaiya Jisis siirga. Mi siya om Nasaret hirankin. Adi Komii siya nimbingikin siirin. Mi siir naeyuin ini wara yinkin ikropkiyin. Mi siir krieya mi iripi hiriinan ini wara mi inkim hauugiya saiir. Mi siya omom omomim ini simiir yamin mi kibiya saiir napmriiyamam. Mi siya iikam biyeyim yu biyie

siya diriraerarbumbuninkin haiginium, ini siya haiswonimniskiyamim. Mi Adi Komii siya miya siya miriia ini saika ywowin.

³⁹ Kima bidi kigim digworaekwo whiekakim Jisis siya tirim, nu Judia mi om komii Jerusalem hir. Mi nu Judan inkam komii komiiyim sima Jisis siirin ini paeyin hiiniya nironinkinin, saika yinkin irinugiyin. Mi sima siirin ina yaki isomaokiyin.

⁴⁰ Mi ii kwisaka dig nwokiyo mi siirin ini Adi Komii siyar swoki kininsiin idwowin ie hirankin. Mi siya Jisis siirin krimiir nisiimauu haiginugun.

⁴¹ Mi Judan iikam whiekakim sima siir biri kigikim. Ningaka. Siirin krma krma kigikin. Biyan Adi Komii siya nimbim siir yai boimimauuam. Mi siya kininsiin idwoki siirin ie hirankin. Mi krma ini saikar yidwo aeyim.

⁴² Mi siya hinina boimimauugikin krimiirin, ta Adi Komii siir yaiya iikamim simiir sibgu boimimauu haiginu. Adi Komii siya nimbingikin Jisis siirin. Mi siya wi krimiir Biyan Inkam Komii nwowi. Adi Komii siya nimbinkin siirin Inkam Komii nwowam, iikamim nuanim simiir yai hidam. Mi siya wi iikamim omwai waiyayokiyoyim mi iikamim naokao ikim, siya wi simiir hidi.

⁴³ Biya ti profet inkamim Jisis siir diminpai diminpaiyim yokwoni sima winpriginkim profet kamim sima boimim, inkamim Biyan Inkam Komiiyin siirim naingwo tibmii mi siir dimin biyeyea wi siya ninak itkiigi. Iriig.

Mi iikamim Juda iikam tani mi Adi Komii siir naeyuin ini simiir wara yaninkiniuniyin.

44 Mi iya Pita siya yaiya niki okwo boinin mi Adi Komii siir naeyiun ina yaninkiniuniyin iya sima Pita siir yai imiirar niki wakaeya saiirar.

45 Mi tiki Judan kamim naingwo tibmiiyim Pita saikar ninkin itim, sima kigiyim ti kamim Judan iikam tani mi sima iriipi hiriinan Adi Komii siir naeyiun ini simiir wara mi aninkiniuniun. Mi sima ini hindara yanaakiyim.

46 Mi sima wakaeki, sima omom omoman yayim sim boinamim mi sima Adi Komii siir inigin siir hainanim. Mi Pita siya hinin asi boinkin.

47 Mi wi nhinga haiginikouwi ta opa ta iikamim simiir tibaiginuwiya saiir siyiun. Mi Adi Komii siir naeyiun ti krimiir mi aninkiniuniyin mi simiirin ini hiriinanar mi inkiniun. Pita siya hinina boinkin.

48 Mi Pita siya simiir boinmauu wakaeki, kima Jisis Kraisi siir inigin op siir ti baptais. Mi sima siir boinki, kira ii nhirim krimaka tira timi o. Iriig.

11

Pita siya om komii Jerusalem hiran iikamim naingwo tibmiiyim yai simiir boinmimauugin.

¹ Aposel kamim sima mi Jisis siir isidin nu Judia hir nwowim sima bidi wakaekiyim, nhirim Juda iikam tani mi simiir nhirim Adi Komii siir yaiya saiir wara mi ikin wakae. Mi sima ina yaingwo tibmiikiyim.

² Mi iya Pita siya om Komii Jerusalem hiriir napnimbiddinamin mi kamim mois kitiiyim sima saikar yinkin waomwarki boin.

³ Sɪma boɪnki, kɪra tɪ kamɪm mɪoɪs kit karamae nwowiyɪm nae sɪmiir omaka bɪdi inɪ ɪdwokai ae-nakiyɪn.

⁴ Mɪ Pita siya boɪnmauugin iikamɪm sɪmiir dig-woraekwo whɛkakɪm mɪ siya boɪnki.

⁵ Kara om Jopa hɪr nwowɪn mɪ kara nhwo ha kwɪsboɪnɪn mɪ dimɪn whɪrɪn nhwonan kara whɪn kɪg wɪnkɪn nɪnomor kou hɪrankɪ nɪtɪn inɪ nɪbmɪrnan ywowa. Taka nɪbmɪra saɪir haɪmii haɪmii whiyyɪm uridni bɪdi yɪnki amamasukiyɪm ɪrɪpa. Mɪ saeya ɪni kariiramar hɪrɪrɪunaiiniya.

⁶ Kara bɪdi sibgu kɪgnɪnoknɪnkɪyɪm, tɪkɪ dimɪnɪm saɪir yainau nwokainaiiniyɪm. Wraisupai wraisupaiyɪm nɪmauanɪm mɪpuk ɪpiyɪn mɪ ɪt, tɪ hɪnɪn hɪnɪn wraisuɪm, saɪirara nwokainaiinikɪm.

⁷ Mɪ ɪni kara wakaekiya yai kwɪra kauwok boɪnkiya kariirɪm. Kɪra wara wraisuɪm sɪmiir disomsom anagae!

⁸ Mɪ kara ɪna wakae boɪnkiyɪn, Bɪiyan Inkam Komii. Kɪbɛ idwai! Kara pɪ hɪriinan wraisuɪm krɪma haiyaiyɪm kara pɪ sɪmiir swokɪ ae rani, sɪma wraisu paiigɪ waeyao.

⁹ Mɪ ta yaiya, kwɪsaka ha swokɪ boɪnkiya nɪnomor kou hɪr, saeya hɪnɪna boɪnkika, dimɪn wadɛ Adi Komii siya tɪrkiyɪn siirɪn ha kɪpi boɪn, dimɪn biyɛkɪn. Nɪngaka.

¹⁰ Mɪ tɪkɪ dimɪnɪn kwoɪmaka, ha nɪnkɪnyaeyaogugunamɪn mɪ siya ɪna swokɪ amin nɪnomor koua hɪriir.

¹¹ Mɪ bɪri kɪmɪmɪnkikɪn tɪkɪ kam nwoɪmɪm, omaka kara nwowɪna ɪni saɪir akpitga yamɪkwoniyɪm. Inkam komii nwɪrɪn nu Sisaria hɪranɪn siya kariiram nɪkropkikɪn sɪmiirɪn.

12 Mi Adi Komii siir naeyiun siya boinmauugin kariirin, kira simaka dam. Kiriir kwoinin kipi naingwoyimyoknanae. Mi tiki nomiiyau iriiyar nwirim sima ini kanakar yinkin itim. Mi krimar yapiiyam siir omaka aiir.

13 Mi siya krimiirin Adi Komii siir paekwosimin siya kigin, siir omakanau hir nimbiamin, siir boinmauwun. Adi Komii siir paekwosimin siya hinina boinkin, om Jopa hiran kam nhirim Saimon siirim dikropki. Mi siya pi simaka swokin inkin itim. Mi siir inig whirin Pitakin.

14 Mi siya wi kiriir boinmauwi Adi Komii siya kiriir dimin biyeyim wi panina ninak itkiigigii? Mi siya wi kiriir omakain inkamim simiir dimin biyeyim wi simiir warar mi inak itkiigigii mi simiirin wi siyar swoki ikunaei.

15 Iya kara yai simiirar niki boinmimauuin mi Adi Komii siir naeyiun ina yaninkiniu iuwun simiir. Biya krima niki tira saiir hiriinan.

16 Mi ini kara swoki aingwowarkaigiyin, ta yaiya Biyan Inkam Komii siya boina. Siya hinina boinkin, Jon siya baptais haiginiugim inkamim simiirin op aiir. Mi wi kara hauugi Adi Komii siir naeyiun wi krimiir naninkinuni.

17 Biya krima, Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siiramar naingwo tibmiikim. Mi Adi Komii siya naeyiun krimiirin ini hindara priihauuginan ywokiyin. Mi tariinanin iriipi hiriinan, Adi Komii siya ta hiriinan priihauua ini saiir kaimwowar swoki kwahauun, ti iikamim Juda iikam tani simiir. Mi kara wi digar nwowi Adi Komii siir yai aiir nriiyu boinim, aniya? Nningaka. Pita siya hinina boinkikin.

18 Mi iya sima ta Pita siir yai aiir wakaeyim mi sima ini hindara wakaemumum, yai biri wakae boinkim. Mi sima Adi Komii krimiir Wanin siir inig iir hainanim mi sima boin mi Adi Komii siya ti iikamim Juda iikam tani simiir mhi kwoin imiir asi nimkpit haigikim. Mi sima wi omwaiya nwoki waiyayokiyokiyim. Iriig.

Om Antiok hiran inkamim ina yaingwo tibmiiyim.

19 Iya sima Stiven siir kaiyimik aokiyin mi ti kamim naingwo tibmiiyim, sima ini hikakar ywokiyim. Mi sima nu komii whiswo Finisia mi Saipras mi om Antiok hir ini o naki. Sima ta Adi Komii siir yai aiirin iki om nhirim simiir wara bi boinmimauugim. Ningaka. Sima Juda iikamim simiirara boinmimauu haiginiugim.

20 Mi kam nhirim simaka hiran ninkin okim. Mi ti kamim, ti nu whiswo Saipras mi Sairini sowiir hirankim. Mi iya sima om Antiok tiriir nimbiniyim mi sima Judan iikam tani Grik simiir wara mi boinmimauu. Mi sima Biyan Inkam Komii Jisis siir Yai Kibiya Yokwo Komii saiir nwowa, saiirin wara mi inkin boinmimauu.

21 Mi Biyan Inkam Komii siir kirieya simaka hiran nwoka. Mi iikam whiekakim sima ina yaingwo tibmiiyim. Mi sima ina yamim Biyan Inkam Komii siirim.

22 Om komii Jerusalem hiran iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim, sima ta yai aiir wakaewinim mi sima Banabas siir yikropki om Antioka hiriir.

23 Mi iya siya ha nimbiamin mi siya ina ini kigi, Adi Komii siir naingwobumbuwa simiir hir

nwowi. Mi siya ini maigimaigwa ini owuwun. Siya iki ikam whiekakim simiir kwoin imiir boinurwokaigin, simiir Biyan Inkam Komii siirim nwoki ami inokinokin.

²⁴ Banabas siya inkam wadekin mi Adi Komii siir naeyuun ini siirar yaninkiniuniyin mi ta siir naingwo tibiimiyaa kirie asi namwoiuga. Mi iya siima siir yai wakaeyim mi ikam isid briipriyin, siima ini Biyan Inkam Komii siir isid iirarama swokitiim.

²⁵ Mi mhoiyya Banabas siya ina yamin, om whirin Tasas dapiyin siir. Mi siya Sol siirim ini hanisru.

²⁶ Siya siir nini kigiun mi siirin ini om Antiok hiriir yikunamin. Biewiyyin whir sowa nwowin. Sowa ikamim om Antiok hiranin naingwo tibiimiyim simaka nidwo boinaigim. Mi ikam isid komiyyin sowa boinmimauu Adi Komii siir yai aair. Om Antiok hirin, kamim kigna miriyyim bigi biyyin simiir inigim hiniina dapkim Kristen.

²⁷ Mi ta iya profet kamim siima om komii Jerusalem siir haiburgigim mi ini om Antiok hir yamwoiim.

²⁸ Profet inkam nwirin siir inigin Agabaskin. Mi siya Adi Komii siir naeyu siir kirieya saair yokwoki. Mi siya yai komiyya kwira boinmauugi. Siya ina boinkiyin, mhoiyya mhi komiyya wa naoki, ti omom omomim ti nu iir nwowim. Mi iya ti diminin siya nimbiamin mi Krodias siya inkam komii nwokin omom omom kigiraowam.

²⁹ Mi kamim om Antiok hiranin kigna miriyyim, siima iripa yai minan nombontibiimikimaigim, umir nhirim simiir nomiiyauim nu Judia hir

nwowim, simiir hauugiyim nae sima sain aeyim mi simiir diriraerar haiginuwam. Mi sima yapa yapa nwonira simiir kwoin ara yaingwoki, umir nhirim simiir hiar nwowim. Mi sima haimii simiir hauugi.

³⁰ Sima hiriinan tirim mi sima Banabas mi Sol sower hauugi ti umirim. Mi ti umirim kimidiniya sowa hainam, inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim om komii Jerusalem hir nwowim simiiram. Iriig.

12

Herot siya yisom aoki Jems siirin mi Pita siirin omaka huuyokiyokaiya saiir ini haigigik.

¹ Mi taka iya inkam komiyyin nu kigriraowiyin Herot mi siya tirbumbuninkin haiginugi, kamim Adi Komii siiram naingwo tibmiyyim simiirin.

² Siya tibao simsiokikin simiirin Jon siir nomi-iyauin Jems, siirin nhiridni nikrip aokiyam.

³ Mi Juda simiir iikamim sima maingimainga dimusi bi nwokikim, Jems siirin siya nisomaokikin. Mi siya Pita siirin wara asi ninkin haiginikoukripkiigikin. Mi siya Pita siirin ta iya yaewou komii nikwo aeya saiir huninikougikin. Mi ta iya Juda simiir iikamim nipu waisikaiyin siirar niki aekim. Mi ta nae komiyya saiir iniga pasovaka.

⁴ Mi siya Pita siir yankabrinunaowid. Mi siya Pita siir ini huuyokiyokaigik. Mi siya Pita siirin kamim yaii niniyyim iuur iriyyar nwrkim simaka ini whinapiyikiugig. Mi sima siirin nii nabe nii nabe waikaokim. Mi ti kamim irim haiyyim hinin hinina waikaokim, nwiyyim nugak mi nwiyyim

nabie mi nwiyyim naioka mi nwiyyim niyyaka. Mi Herot siir kwoinin ina yaingwokiyyin, iya ta yae-wou nikwo aeya nae komiyya Pasova dapiya saeya digi mi siya Pita siirin wa nini haiwao ikiunakii, Juda simiirim sima nisomaokiyam.

⁵ Mi Pita siya omaka sima hiuyokiyokaiya saiir nwokaiyyin mi sima siirin ina waikaowim. Mi iikamim naingwo tibmiiyyim sima ina sriinanaeyim Adi Komii siirim, siya whindiraerarim siirin. Iriig.

Pita siirin omaka hiuyokiyokaiya hirankin nini ikiunakikin paekwosim ieya.

⁶ Herot siya ina yaingwowin, Pita siirin waka omaka inkam komiigin nidwokai wakae winiya yai wi saiir hiriir nikiunami. Iya bi niki pirinka mi niyyaka Pita siya inkam nwiso yaii niniyo sowiir bopwoniya whwonkaowiigin. Sima siir ina kwiso ti inkam nwiso yaii niniyo sowaka ninkin widgikin. Whisin ha wrokikinin kam nhirim siir kigriraowiyim, sima ta omaka hiuyokiyokaiya saiir ano iirar waikaowiiyyim.

⁷ Mi Biyan Inkam Komiiyyin siir paekwosimin biri kamiminkikin ini Pita siir kingiina yamikwoniyyin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir hir. Mi ta paeya niuyaiya ini ta omaka saiir hira yimbiyamkiya. Mi Adi Komii siir paekwosimin siya Pita siir prisai saiir ini hogwo iyopswoswo boinu. Mi siya ina boinin, kira ha dinsiinsasau. Mi Pita siya ina yinsiingiyin. Mi wiiyyin sop whiswo ini siir indib hiranki hiuwrokiyo mi ini nua yamikiigiyyiwo.

⁸ Mi Adi Komii siir paekwosimɪn siya boin siirin mi kira kiriir piuwopa kikogi mi kiriir iga ha timi iigi. Mi siya hariinana mi tir mi Adi Komii siir paekwosimɪn ina swoki boinkiyin mi kiriir mwɪnisa tiyanani mi kira kariir mhoiɪya wit.

⁹ Mi Pita siya ta maeyaua huyokiyokaiya saiir haiburgigin mi siya ini Adi Komii siir paekwosimɪn siir mhoiɪya yamin. Mi siya bi mi inokninkinkan ti diminin Adi Komii siir paekwosimɪn ieya tirin. Mi siya ina yaingwowin, kara tari nhwo namisi whini iyie? Tari nhwo whin tani.

¹⁰ Mi sowa ha napniniyo, bi nwowinin inkamin yaii niniyin siiram waikaowin siir kwaiburgiko, ha swoki kwapnaniywo nwirin ano whirin si swoki kwaowaikaowin siir swoki kwaiburgiko mi ha napnaniyamwo ano komiyyin, aiyini haiginikouwin idowiyanin ini sasa haiwaowinin. Mi sowa ini hinda yapigusnaniyamwo. Mi sowa om komii siir yam. Mi siyu whirin siir youapam. Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir paekwosimɪn ina kwaiburgigin Pita siirin.

¹¹ Mi Pita siir kwoinin ina yaingwokiyin mi siya boin, kara bidi yinokninkinin, Biyan Inkam Komiiyin siya nikropkikin siir paekwosimɪn. Mi kariirin Herot siir inankin siya nispaiki hainakikin. Mi siyu whiekakim mhoiɪya Juda simiir isid ieya tirin naingwowim mi simiir hirankar nikiunakin.

¹² Siya ti dimin iir ninokninkinamin mi siya ina yamin Maria, Jon siir apua saiir omaka aiir. Mi Jon siir inig whirin Makin. Mi iikamim kasaka rani, ta omaka aiir nwowim. Sɪma Adi Komii siirim hirar sriinanaekim.

13 Mi Pita siya ta omaka saiir ano'in yabanin, siirar yaki kaigakanu. Mi wig ira hir m'riiya saiir inigin Rodaka ano saeya yami haiwaoki Pita siirimin.

14 Mi saeya wakaesibnama, Pita siir yai aiirin mi saeya ini ma'rgima'rga ywonama. Mi saeya ano bi niki haiwaokika. Mi saeya ha niw'itnama mi kimidiniya simiir iikamim simiir boinmaugik Pita siya ini ano hira nokwowin.

15 Mi sima saiir yanugaugau, kira pi whaowaei! Mi imiiimii saeyar nwowa mi ina boinkiya. Ni'ngaka. Kibie idwai. Siya tisi tirar nwowin! Sima boin, wari siir pi'unain aeya.

16 Mi Pita siya ini ano iirar kaigikankripkaiyin. Mi sima ano'in ha haiwaokiyin siir kigam mi sima ini hindara yanaakiyim.

17 Mi Pita siya simiir yikidugi, kima yai kipi sisi. Mi sima yaiyim ina tankiyim. Mi siya simiirin ina boinmimauuim, Biyan Inkam Komii siya niki'unakikin kariirin, omaka huyokiyokaiya saiir hirankin. Mi siya ina boinin, kima Jems siir boinmauu mi nomiiyau nhirim simiir warar ti diminin. Mi Pita siya simiir haiburgigin mi siya ina yamin om whira.

18 Mi iya ha pir'inkiyakwoka kamim yaii niniyim, sima ini hindara hinsir whaowaekiyakwokim. Dimusi rani, sima Pita siir bi kigin. Mi sima boin, Pita siya ini pinda yamin?

19 Mi Herot siya manan napm'riigin Pita siirim hansirin mi siya siir bi kigin. Mi siya kamim yaii niniyim ini simiir yikin. Mi siya yai ina boin tibm'ikimaiyin kamim yaii niniyim

simiir nisomaowam. Mi Herot siya nu Judia hir haiburgik mi siya om komii Sisaria hiriir yam mi hir ini owou. Iriig.

Herot Siya bidi yaonamin.

²⁰ Herot siya io prasae bi nwokin iikamim ti om whiso, Taia Saidon hiranim simiirin. Mi iripa haingiriyunani mi ina yitim siirim. Mi sima yai Blastas saika kitibmii boinkim, omaka haimiyyin bidi huyokiyokaiyin ti inkam komii nu kigriraowiyin siya whwonkaiyin mi ta maeyaua siya kigriraowika. Mi sima ina boinanaeyim inkam komii siir ta simiir iowa pi digiyim mi krimiir kwoinim ha naingwowi iikamim krima ti nu iir nwowim, krima naeyim inkam komii siir nu iir sainaekim. Mi sima asi boinanaekim ta iowa pi digiyim.

²¹ Mi Herot siya iikwira yimbinki. Mi ta ii aiirin, siya siir puuai miyikim simiirar puuai mi siya ini siir ipii aiirar yidwokaiyin. Mi siya simiirin ina yowarkii boinin.

²² Mi iikamim ina kauwok boinkiyim. Mi sima ina boinim, ta yaiya tari inkamni yai rani? Saeya Adi Komii siirar yaiga.

²³ Mi Herot siya Adi Komii siir inig iir bi hainankin. Mi biri kimiminkikin, Biyan Inkam Komii siir paekwosimin siya diriraerarkiyin mi Herot siya ini igi yaewimwhirkii aonamin.

²⁴ Mi ti Biyan Inkam Komiiyin siir yaiya ini komiia ywokiya. Mi omom omomim ini saiirar haigiririr boinyokiyokiyamim.

²⁵ Mi Banabas, Sol sowa om komii Jerusalem hir mirii dignaniyo mi sowa ina swoki itwo, om

Antioka tiriir. Mi sowa Jon mi siir inig whirin Mak dapiyin siir wara yikunam mi siya ini sowaka yinkin amin. Iriig.

13

Mi sima yimbinki Banabas Sol sowiirin Adi Komii siir yai boinmimauum.

¹ Mi iikamim naingwo tibmiiyim om Antiok hiranim simiir kam nhirim profetkim mi nhirim ti-sakim sima ini wara ninkin owim. Ti kamim simiir inigim hininin hiningim, Banabas mi Saimon siir inig whirin piu yhiuwinankin mi Lusias om komii Sairini hirankin. Sol, Maneyen sowa biya inkam komii Herot siir omaka irua saiirara whwonkaigo.

² Mi iya iikamim Biyan Inkam Komiiyin siir inig hainanim mi sima nae minim ini wara yinkin haiyakiyim. Mi Adi Komii siir naeyu miyikin ina boinkiyin, kima Banabas, Sol sowiirin, ta miya kara boina saiir mriiyim ti imbin tibmii.

³ Mi sima nae minim ha haiya digiyim mi Adi Komii siirim mi srii digiyim mi simiir inanim ina yinkwokiyim sowiirin. Mi sowiirin ina swoki ikropkiyo Adi Komii siir mi aiir mriiyim. Iriig.

Banabas Sol sowa nu Saipras hir boinmimaugo yai kibiya saiir.

⁴ Adi Komii siir naeyuin siya nikropkikin Banabas, Sol sowiirin. Mi sowa ini om Selusia hiriir yapiinamwo. Mi om komii Selusia hirin sowa ini siyaiini yani kwirinamwo. Mi siyaiiya sowiirin ini mhu whirin Saipras nikuiwiyin siir hiriir yuginam mi sowiirin hir yatkinugig.

⁵ Sowa om komii Salamis hir yamasu. Mi Juda simiir inkamki nwowiya maeyauim Adi Komii siir yayim simiir boinmimauu. Jon siya sowaka warar yinkin owin sowiir whindiriraerarim.

⁶ Sowa ti mhuuisimin Saipras siir yapyokiyokwiyywo mi om Komii Pefos hiriir yimbiam. Sowa inkam nwira ini kiguu ti omin siir hirin. Ti inkamin siya nop nao kiriekin. Siya Juda hirin profet inkamnan ywowin. Mi siya pi Juda simiirar mi iksisaei. Siir inigin Ba Jisiskin.

⁷ Mi siya simiir inkamin bi nwowiyin siir inigin Sesias Polaskin. Mi siya saika yamwoni Sesias Polas siir kwoinin bimbiiuwi rani. Mi siya yikugi Banabas, Sol sowiirim. Siya sowiirin minin nikunakin, siir kwoinin Adi Komiini yai wakaeyam naingwowi.

⁸ Mi sowiirin Elimas siya yikidu. Mi ti inkamin nop prasae bi naowikin. Mi sima siirin Ba-Jisis dapikim Grik simiir yaigina hinina dapikim Elimas. Mi siir kwoinin ti simiir inkamin bi nwowiyin, siir kwoin iir kisina haigiyam naingwowi. Mi ti siir kwoin miyikin pi nwoki itkiigiyim.

⁹ Mi Sol siir inig whirin Polkin. Mi Adi Komii siir naeyuin siirar yaninkinuuu. Mi siya siir kaonanaeki ti inkamin nop naowiyin mi siya ina boinkiyin siirin,

¹⁰ Kira Setan siir biyan yinisim kuningin. Kira siyiu miyikim io simiirar nwowikin. Mi niksisaeni siyiu mi siyiu biye whiekak ikim, ini kiriir waraurar nwowim. Mi kira Biya Inkam Komiiyin siir siyiu miyik imiir tir bumbuwikin. Mi kira ti hiriinan siyiu biyeyin siir bi nugiskikin, aniya?

11 Mi wakae panaowin Biyan Inkam Komiiyin siir ina pi saeya tiowi kiriirin. Mi kiriir nhwona pi nhwo kwisae nwoki. Mi panaowin kira pi bie iirin kigninokninkin tani mi kira wi ii prieirig sim kipi niki oki. Pol siya hiriinan yai boinkiyin mi bi kimiminkikin Elimas siir nhwona ini nhworikaka ywokiyin. Mi siya ina priiap priiap amin. Siya minam naingwokin inkam nwrkin siir ina nnkwoim mi siyu siir nisiisimauu apamim.

12 Mi inkam komiiyin omom omomim kigriraowiyin siya ti diminin siir kigiyin mi siya ina yangwo tibmiikiyin. Mi siya ini kakar ywokiyin, yaiya Biyan Inkam Komii siya boina sairsiyin. Iriig.

Sowa om Antiok hiriir yam nu Pisidia siir.

13 Pol siya mi inkam nwiso sima siyaiya saiir kwiriinam. Mi sima om Pepos siir haiburgigim mi sima ina yakiyamim mi om Pega hir yamasu iu. Mi nu Pamfilia hiriir yam. Mi Jon siya simiir haiburgik. Mi siir inig whirin Makin. Siya om Komii Jerusalema hiriir swoki amin.

14 Sowa om Pega siir haiburgig mi ina yapnamwo om Antioka yimbiam nu Pisidia siir. Mi Juda simiir ii komiia sima ina yamim maeyaua yai boinaiya saiir. Sowa ina ini idwokaiyuwo simaka warar.

15 Simiir maeyaua yai nidwo boiniya saiir kigriraowiyim yaowae komiiyim siyuni yayim, bidi bidinanin Moses siya winim mi bidi bidinan profet kamim sima mi winkiyim, sima simiir mwain digiyim mi mhoiia sima ina sruiyim, Pol kira mi kinaka miriitim kamim kima yaigakinui

mi yaiya kima naingwonaniya pi saiirar kwabo in iikamim krimiir kwo in imiir kirie haiginugikim.

16 Mi Pol siya ha nokwokiya in mi siir ina ina yiisiimauugiya. Mi siya ina boinkiyin, kima ti iikamim Isrelranim, kima kariir yaiya saiir wakaeki. Mi ti Juda in iikam tani ikim ti tir mi owim mi kima kimiir kwo in im Adi Komii krimiir Wan in siir hauuam nitim mi kima kariir yaiya saiir wara dinkin wakaeki.

17 Ti Isrel simiir Adi Komiiya in siya bidi yimbinkiyin kimiir yidwi wanwiyayim simiir. Mi iya sima nu komii Isib hirar niki priywokaigiyim, sima om whirni omin siir nwokim. Adi Komii siya diriraerarkikin mi sima ini isid komii ywokiya in. Mi mhoiyya siir kirieka nikiunamkin mi sima nu komii Isib siir haiburgigim mi sima ina yamim.

18 Mi nu in iikam karamaeyin mi Isrel sima siir nwokim. Mi sima whisariyya priywokim, sima nu karamaekim. Mi simiirin Adi Komii siya kigriraowim biewiyim kam nwis (40) sima priywokaigiyim.

19 Adi Komii siir kirieya saeyar tirkiya mi ti nu komii Kenan hiran iikam isid iriyyar whiswo sima ina yaokaokiyim. Mi sima yapa yapa omkim mi yapa yapa yaigingim. Mi ti omim simiir nu in ini Adi Komii siya hauugiyin Isrel simiir.

20 Biewiyim sima ti nu komii iir nwowim 450 gim. Mi ta iya Adi Komii siya nimbina kamim yai hidiyim simiir mi simiir kigriraowim mi ina ywowim mi profet Samyuel siya ina yimbiyam in.

21 Mi mhoiyya sima ina sruiyim profet inkam in Samyuel siir im, kira krimiirin inkam komiiya in nwira dimbingi siya krimiir kigriraowim. Mi

Adi Komii siya hauugin kwoin miyik Samyuel siir, siya ini Sol siirar yimbiyiyin, siya Kis siir yinisimkin, siya Bensamin siir piugana saiir hiran inkamkin. Biewiyim siya kigiraowim simiir kamnwiskim (40).

²² Mi Adi Komii siya nhinikropki siirin. Mi kimidiniya Devid siir yokmwın okwo haiginiu simiir inkam komii nwowim. Mi siya boınki, kara bidi kigin Devid siirin Jesini yinisimin. Kariir kwoinin ini ti inkamin siiramar naingwo iskiyin. Siya wi kariir siyiıu imiirar napi.

²³ Bidi bidiniya Adi Komii siya ha boınkin, inkam nwirin wi kara nikropkii Isrel simiir isidin siir whindiriraerar haiginiuam. Mi siya hiriinan tirin mi siya Jisis siir yikropki krimiiram krimiir dimin biye biyeyim simiir ninak itkiigiyim. Mi siya Devidni piugana saiir hirankin.

²⁴ Jisis siya bi niki itkin. Mi taka iya Jon siya yayim saiir boınmımauugim Isrel simiirin mi simiir mhi kwoinim wi nwoki kisina haigiyim mi op wa nwoki baptaisim.

²⁵ Jon siya ta miya saiir mrii digiyin kingiina nwokin. Mi siya boın kima paniina naingowi, kara yipikin? Ti inkamin kima nwokwokinin kara si rani. Kima wakae! Inkam nwirin wi kariir mhoiya niti, siya inkam komiigin, kara inkam kingin, komii rani. Ningaka. Kara inkam biyenankin. Iga siya niinaniya wi saiir uridin siirin wa whro rani. Ningaka. Jon siya hinina boinkikin.

²⁶ Kima ti nomiiyauim, kima kariir brogaeyin siir yinisimkim, kima tir nwowim. Mi kima kariir yayia saiir wakaeki mi ti ikamim Judan ikam

tani mi kima ini tirar nankin owim mi kima kimiir kwoinim Adi Komii siir hauugiyam nitim mi kima kariir yaiya saiir warar dinkin wakaeki.

27 Iikamim om komii Jerusalem hir nwowim mi simiir biyan inkam ima mi ti inkamin siir bi sibgu ninokninkin. Mi digworaekwo hoimgakim sima Jisis siir tirim bidi bidinanin profet kamim sima winin ti digworaekwowim tariinanin bidi yimbiniyim. Juda simiir i komii komiiyim sima ti profet kamim simiir yayim pi simiir mwaini. Mi sima simiir sibgu ninokninkin tani. Nngaka.

28 Mi sima siirin yai biye kwir bi tisiryiskaigim. Nngaka. Mi sima ina kauwok boinkiyim Pailat siiram, siya ti tirki siyiuin siir prii isomaokiyanin.

29 Sima bidi diriraerar digiyim digworaekwo whiekakim biya profet kamim sima winkyim yayim siirim. Mi sima siirin paeyin hiiniya nioninkinin siir hirankar swoki iniski hai. Mi sima siirin siyano whirin siir ini haigigik.

30 Mi Adi Komii siya swoki hidninsiin idwoki siirin ie hirankin.

31 Ti kamim biya Jisis saika napmiriiyim mi sima nu Galili siir haiburgigim mi ini om komii Jerusalem hirir yamim. Mi ti kam kaimwowim Jisis siya simiir hiriyar swoki imbiyam. Mi sima ini siirar kigim i whiekakim. Ti diminin sima kigin mi ini iikamim simiir boinmimauuwim.

32 Mi krma ta yai kibiya kimiir asi boinmauwi ti diminin Adi Komii siya nimbinkikin, krmiir yidiwi wanwiyaeyim simiir hauugiyim.

33 Diminin Adi Komii siya nimbinkiyim krmiir yidiwi wanwiyaeyim simiir mi tariinanin simiir yinisimim krmiir tirir bidi yimbiniyim, Jisis siya

wa swoki insiin idwowi ie hiranki, hiriinanam tirkikim. Ti yaiyim ta yokwo Sam kwisa saiir winkyim. Mi saeya hinina boinkim, kira kariir yinisimkin. Mi tariinanin kara ini kiriir
Adi ywowin.

³⁴ Mi siya siir ie hiranki kinisiin idwoki. Mi siya mhoiia wi swoki ao rani. Nningaka. Adi Komii siya hiriinan boinkikin.

Dimin kibiki kibiyin kara wi kimiir hauugii. Biya kara ti diminin Devid siiram niki boinkin siir hauuim.

³⁵ Mi yokwo Sam kwira ya iriipi hiriinanar mi boinkika.

Mi kira wi kiriir inkam kibiki kibiyin siirin wi ienau hirar kignisu whiigrimgrinkinkaeyam tani. Nningaka.

³⁶ Iya Devid siya niki owin mi siya ta Adi Komii siir mi miyika saiira niki mriiyin mi siya ina yaonamin. Mi siirin, siir brogaeyin siir hiriinanar swoki hangikaigi. Mi siya ini ie hirar whiigrimgrinkinkaeyamin. Siya ta yaiya yokwo Sam nwowa saeya Devidni biri win boinkika. Nningaka.

³⁷ Ti inkamin Adi Komii siya ieyankin hidninsiin idwowin siir pua ienau hir bi whiigrimgrinkinka. Nningaka.

³⁸ Kima ti nomiiyauim kima bidiya yinokninkin ninim. Krima ta yaiya saiirin hinina boinmauwuwi kimiirin, ti inkamin siya krimiir dimin biyeyim simirsi nankab ougin.

³⁹ Moses siir siyu komiiyin krimiir dimin biyeyim wi siya ninak rani mi krimiirin wi siya nikunaowid rani mi krimiirin wi inkam miyik

dap rani. Nɨngaka. Ti inkamɨn siyaɨrgɨn iikam whɨekakɨm krɨmiir dimɨn biyɨeyɨm sɨmiir nɨnak itkiigɨyanɨn. Mi yɨpikɨn inkamɨn naingwo tibmii mi siirɨn wɨ Jisɨs siya pɨriyao haigɨnɨuwi mi siya wɨ rɨrmiiya nwowi. Mi krɨmiirɨn wɨ siyar swoki ikɨunawidi. Mi siya krɨmiirɨn wɨ iikam wadɨeya nɨkɨuwi.

⁴⁰ Mi kɨma ha hirgɨugɨuwɨn ti dimɨnɨn profet kamɨm biya sɨma wɨna yaiya saeya nɨtisi. Sɨma hɨnɨna boɨnkikɨm,

⁴¹ bɨdi bɨdinanɨn propet kamɨm sɨma hɨnɨna boɨnkikɨm,

krɨma ti kamɨm nɨgbumbuwanɨm kɨma wa timɨ kɨnankɨuraraowɨn mi wɨ saiir saiira timɨ naingwokwonanae. Wɨm wɨ saeya grɨitkaigii. Kara ta kɨmiir iya kɨma nɨki owa, kara mɨi komiiya tariinanɨn saiirar mɨriigɨn. Mi inkam nwɨrki ta mɨiya saiir mɨriiyɨm naboɨnikɨn kɨma saiirɨmɨn wɨ naingwo tibmiinam tani.

Pol siya hɨnɨna boɨnkikɨn.

⁴² Mi iya Pol, Banabas sowa ta maeyaua yai nɨdwo boɨnaiya saiir haiburgiko mi ɨna yap-niyamwo idowɨiya hɨriir. Mi sɨma ɨna nhɨnkigiyɨm. Mi sɨma ɨna boɨnkiiyɨm, sowiirɨn, ɨni wakae namwo kowa! Aka Judami ɨi komii kwɨra kowa wa swoki it. Mi wɨ ta yaiya saiir swokinɨ boɨnmɨmauuni krɨmiirɨn.

⁴³ Mi iikamɨm ta maeyaua yai nɨdwo boɨnaiya hɨr wakae dignamɨm mi sɨma ɨna nhɨnkiigiyɨm. Mi Juda iikam nhɨrɨm mi kam nhɨrɨm, Juda iikam tani mi tiki Juda iikam tani sɨmiir kwoɨnɨm ɨna kisɨna haigiyɨm. Mi sɨma ɨni Juda iikamɨm sɨmiir

siyiu siirarar ywowim. Ta maeyaua yai nidwo boiniya saiir haiburgigim mi sima ini Pol, Banabas sowiir mhoiia yamim. Mi sowa yaiyim ina boinmimauuim, hiniin kima daingworinu ta Adi Komii siir naingwobumbuwa wi kimiir hauugii.

⁴⁴ Juda simiir ii komii kwira iikamim ti om komii iir nwowim, sima nit swokiyim pariiparii, ta Adi Komii siir yaiya sowa boina saiir nini wakaeniyim.

⁴⁵ Iriipi hiriinan Juda hiran Biyan Inkam Komiiyim ina kigim iikam whiekakim maeyau kwirua nwowi. Mi sima ina kigmairim ta sowiir mii aiirimim mi simiir kwoinim simiirim ini haugihaugi whyiekiiyim. Mi sima ini yai biyeyim simiir yigbumbuim mi ini Pol siir yaiyim simiir yanugaugauwim.

⁴⁶ Mi Pol sowa Banabas simiirin yaimwo airar boinmimauugo. Mi sowa boin, krira ta yai kibiya Adi Komii siira bi Juda iikamim kimiir boinmimauuniyam nitkwo. Mi kima ta yai aiirin digumii haigingigi, aeya wim kima boinae mi nim krima ti kwoinbudin omwai waiyayokiiyirin siirin wi hai rani. Mi wakae kima! Pano krira pi kimiir haiburgigi mi krira pi iki isid whirin siyim nami. Mi ta yaiya pi simiir nini boinmaugigi, sima Juda simiir iikam tani.

⁴⁷ Biyan Inkam Komii siya hiniina boinkikin kariirin,

kara kimiir nimbingikim siyiu miyik iki iikam isid whirin simiir nisiimauuwim Juda iikam tani siyiuin nitmaisok okwowyin siir. Mi kira ini pae niuyanan ywowin, simiir niuya haiginiuwam. Mi iki om

whiekakim ti nu iir nwowim, simiirin wi ti yai aair boinmauwuwi kira. Mi simiirin wi siyiun nitmaisok okwowyin wi kira pi yisiisimauu haiginuwun.

⁴⁸ Mi iikamim Juda iikam tani sima ta yai aair wakaeyim mi simiir mhi kwoinim ini wadieya ywokiyim. Sima ini maigimaiga ywokiyim ti Biyan Inkam Komiiyin siir yaiya aairimin. Mi iki iikam whiekakim Adi Komii siya nimbiniim, kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siir haiyim. Mi sima ina yangwo tibmiiyim.

⁴⁹ Mi Adi Komii siir yaiya ini ta maeyau aair yamkiya.

⁵⁰ Mi Juda simiir biyan kamim sima ini hop-sowo u wigim inigakim Adi Komii siir inig iir hainaniyim simiir kwoin imiir. Mi Biyan Inkam Komiiyim ti om komii siir nwowiyim simiirin warar. Mi sima ina yigbumbuim Pol, Banabas sowiirin. Mi sima ina kauriirgiyim sowiirin sowa ti nu iir kipi nwo.

⁵¹ Iriipi hiriinan mi sowiir iga hir nwowim sinim ini ti omin siir yikrimkrinkiigigin. Mi dimin biyeyin ini simiir hirar ywokiyim. Mi sowa ini om komii Aikoniam hiriir yamwo.

⁵² Mi iikamim naingwo tibmiiyim om Antiok hiranim sima ini maigimaiga kiina ywowim. Mi Adi Komii siir naeyuin siir krieya ini simiir yaninkiniu iuwim. Iriig.

14

Inkam nwisu sowa om Aikoniam hir miriigo.

¹ Mi om Aikoniam hirin, sowa hiriinana swokini tiru. Sowa ina yapninopkainamwo Juda simiir

maeyaua yai nidwo wakae saiir mi yai hir ini okwo boiniu. Mi iikam isid komiiyin Judainim mi Grik an ikim, sima ina yaingwo tibmiigiyim.

² Mi Juda iikam nhirim bi naingwo tibmiigim mi sima iki iikam nhirim Juda iikam tani, simiir kwoin imiir ini hopswoiu. Sima io ti Jisis siir isidan inkam nwiso sowiir nwowim.

³ Mi aposel inkam nwiso sowa om Aikoniam hirin ii kasaka bi nwoko. Mi sowa ini kirieya ywonamwo. Ti Biyan Inkam Komii siir yai aiir boinmimauuwim. Mi sowiir inim ti Biyan Inkam Komiiyin siya kirie haiginu mi sowa kiriepai kiriepaiyim ina tiramwo. Ta kirieya Biyan Inkam Komiiyin siya nisiimauuga iikamim simiir. Ta siir naingwobumbuwa mi saiir yayim ini kaimwowa ywowim.

⁴ Mi ti om komiiyin siir hiran iikamim sima isido whisa ywo. Mi nhirim Juda maka ywo mi nhirim aposel inkam nwiso sowakar ywo.

⁵ Mi mhoiia kam nhirim Judan iikam rani mi Juda sima ina nhinamim. Mi ti isid whiso simiir biyan iikamim sima nhinam sima Pol, Banabas sowiir diriraerarbumbuwm naingwokim. Sima sowiirin siiyani kaiyimik aokiyim naingwokim.

⁶ Mi sowa ta io aiir bidi hirnao. Mi sowa nu Likionia hiran om komiiyo Listra mi Debi om nhirim sowiir kingiin nwowim, simiir hiriir yidamam.

⁷ Mi sowa ta yai win kibiya Jisis siira ini omom omomim simiir yaboinmamauyokiyokiiyamwo. Iriig.

Pol, Banabas sowa om Listra hir miriigo.

⁸ Mi om Listra hirin, inkam nwirin ini hir nidwowin, siir igao bidi yinsimsirunamwo, siir

apua aeyar naokaininkinkiyin siirin mi hiriinana nwokin. Tiki inkamin siya bi swoki apririr sranikin. Ningaka.

⁹ Mi siya wakaeki Pol siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuin. Mi Pol siya siirsiira kaonanaei. Mi ini siyar kigiyin ti inkamin naingwo tibmii dig namwo iuwun mi siya wi wadeyar nwowi.

¹⁰ Mi Pol siya igao yaiya boinki, kira dinsiin okwoki! Mi siya bi kimiminkikin ina yinsiin okwokiyin mi ina yopnatkiigiyamin mi siya ina yapririrkiyin.

¹¹ Mi iikam whiekakim ti diminin Pol siya tirkiyin siir kigiyim mi sima nu Likionia simiir yaigina saiir kauwok boinki! Krimiir wanin ini inkam pua swoki imbiniyin. Mi tapa tisi krimakar nwowim.

¹² Mi sima Banabas siirin hiniina mi dap Sus mi Pol siya yai boinan inkamkin mi Sima Pol siir inigin Hemis asi dapkim. Ti inig whiso Sus mi Hemis dapiyo, yim simiir wanmi digworaekwokim, simiir inig imiir hainanikim.

¹³ Ta omaka Sus siir inig hainaniya ini ti om komiyyin siir yaba miriyya. Mi prismi yaowae adin ta omaka saiir kigriraowiyin mi bulmakau ti nhirim ina hainamim. Mi kipim ina yomboboriuninkinim mi ina hainamim. Mi ti om komii siir anoin siir kingiin yamwoiu. Mi iikam whiekakim sima warar yitim digworaekwowim sowiir hauugiyim. Mi ti digworaekwowim sima sowiir hauuwim, biyya sima simiir wanin Sus siirin hiriinan naeyim simiirar mi inkim imiyyaekim.

¹⁴ Mi aposel inkam nwiso Banabas, Pol sowa,

ta hiriinan yaiya saiir wakaeyo mi sowa ina kigo. Mi sowa ini io simiir ywowo. Mi sowiir yuiso ina yinikibimbirgiyo. Mi sowa ini iikamim simiir bopwoniya iwitninopkainamwo. Mi sowa ina kauwokiwo,

15 kima ti kamim kima hiniin dimusi tirkim? Krira inkamaigo, krira kimiir hiriinairgo. Krira Jisis siir yai win kibiya kimiir boinmimauuam nitko. Mi kima ti siyu biyeyim simiir duguski. Mi kima Adi Komiiyin krimiir yaimin dimin wakaeyin siiramar daingwo tibmii. Nu ninomor mi whii komii komii ikim mi digworaekwo hoimgakim ti nwowim siya nonkwokwokim.

16 Kibie! Biyan iyim iikam whiekakim ti nu iir nwowim siya simiirar kigninkinkin. Sima simiir kwoinka naingwo diriraerarkim.

17 Mi siya bi naguprakaigin. Mi kima pi siirim whaowae rani. Ningaka. Mi siya kimiirin dimin miyik iirar diriraerar haiginugin. Mi naowin ninomor kou hir nwowin pa mi diriraerarki kimiirim mipa mi kinaini. Mi naeyim siya diriraerarkiyim ini wadiya yimbiamim. Mi naeyim siya dig haiginuwi mi kimiir kwoinim maigimaiga asi nwowi.

18 Mi sowa ta yaiya saiir boin digiyo mi sowa miinan nap mirii nanaeko iikamim simiir nikiduwim. Mi sima ti wraisuim nanag hainamim sowiir kipi hauu biya simiir wanin Sus siir hauuwim mi siir hiriinan. Iriig.

19 Mi Juda iikam nhirim om Antiokanim mi om Aikoniaman ikim, sima ina yitim. Mi iikamim simiir kwoinim sima ini hopswoni. Mi sima siiya

minim ina kaiyimikim Pol siir. Mi sima Pol siirin ini om komii siir yaba hiriir kinaniyamın. Simiir kwonim ha naingwokim, siya naowigusami.

²⁰ Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ini siirar yokwo kaeyokaiyim. Mi siya ha ninsiingiyin, ini oma hiriirar swoki apninopkai namın. Mi igwira siya Banabas saika yam om whirin min nikuwiyin Debi hiriirin.

Mi Pol Banabas sowa nu Siria hir nwoin omisimin Antiok mi sowa hiriir swoki am.

²¹ Mi sowa ta yai win kibiya ti omin siir hiran iikamim simiir boinmimauu haiginu. Mi sowa hiriinan tirkiywo mi iikam whiekakim ina yaingwo tibmiigiyim. Mi mhoiia sowa ina swoki amwo ti simiir om whoimim Litra mi Aikoniam mi om Antiok hiriir.

²² Mi ti om whoimim iikamim naingwo tibmiiyim sowa nwoki whinkinsiis haiginuwi simiirin. Mi sowa simiirin haningi boinanae. Mi kima kimiir naingwo tibmii airin donkworinukripkai. Biya krıma siyuin hikpai hikpai haiyin mi siir tiki hopnin apnam. Mi mhoiia krıma wi ti Adi Komii siir om kibiyin iikam whiekakim mi digworaekwo ikim simiir kigirkakiyin wi siir nami.

²³ Mi sowa kam adi yaowae nhirim simiirin siyu komii kigriraowam yimbın. Mi omkakim Adi Komii siir inig hainaniyim omom omomanin simiir hiran iikamim naingwo tibmiiyim simiirim warar. Mi sowa Adi Komii siirim sriyo mi nae minim ini wara haiyakiyim. Mi sowa ti iikamim naingwo tibmiiyim Inkam Komiiyin siirara hauuswokiyim, siya kigriraowam.

²⁴ Mi mhoiia sowa nu Pisidia sowiir boponau aiir yapam. Mi nu Pamfilia hiriir yapnimbiiyam.

²⁵ Mi sowa om komii whirin Pega yai boinmimauugik. Mi mhoiia sowa om Atelia hiriir yapiinam.

²⁶ Mi om Atelia hirin, sowa siyaiini yani kwiriinam. Mi siyaiia sowiirin, om Antiok hir swokaka atkiniugig. Biia ti omin iikamim Adi Komii siirim naingwowyim mi sima Adi Komii siirim kwisboinki, ti inkam nwiso sowiiram miia sowa mriiia saiir kirie haiginiuwim. Mi sowa hiriinana tiro mi sowa ina swoki imbiyamwo ti om iirar.

²⁷ Mi iia sowa om Antiok hiriir nimbiamwo mi sowa iikamim naingwo tibmiiyim simiiram in ina yikiuna digim, sima maeyau kwiruwa nwowim. Mi sowa ina boinmimauuim digworaekwo whiekakim Adi Komii siya sowiir whindiriraerarim. Mi sowa ina boino, Adi Komii siyar niyok haiginiugikin kririir siyuin iikam nhirim Juda inkam tani ta Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuim. Mi sima wi nwoki aingwo tibmiiyim.

²⁸ Mi sowa iikamim naingwo tibmiiyim simaka ii kasa bi nwoko. Iriig.

15

Iikam Whiekakim naingwo tibmiiyim ini om komii Jerusalem hirara yaingiriyiuiiim

¹ Mi nu Judia hiran kam nhirim, sima ina yapiinamim om Antioka hiriir. Mi iikamim naingwo tibmiiyim yai simiir ini boinmimauugig. Mi sima boin mi kima siyuin Adi Komii siya hauugiyin

Moses siir kima siir tir karam mwowi mi kimiir mioisim kitiyopnir hai karamae mwowi mi Adi Komii siya kimiirin wi wara kaoprige okwo rani. Ningaka.

² Mi sima hiriinan yai boinkiyim mi Pol sowa Banabas sowa io prasae bi nwoko simiirin. Mi sowa simaka yai prasae bi niniinansaoko. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima yikropki Pol, Banabas sowiirin. Mi kam nhirim om Antiok hiranim sima ini wara yinkin amim om komii Jerusalem hiriinin, ta yaiya saiir nini bointibmii kimaigikim aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim simakar.

³ Mi simiirin iikamim naingwo tibmiiyim sima nikropikim. Mi sowa ti nu komii whiso Finisia mi Sameria sowiir bopwo hir napamko. Mi iikamim naingwo tibmiiyim ti nu whiso sowiir hir nwowim omisisimim simiir hiran iikamim simiir ini boinmimauuwu ta yaiya. Mi sowa simiirin hiniina ini boiniu, Adi Komii krimiir Wanin siya bidi kisina haigiyin iikamim Juda iikam tani simiir kwoinim. Mi nu Finisia mi nu Sameria hiran iikamim mi sima ini maigimaiga taokitaoka ywokiyim Pol siir yai aiiramim.

⁴ Mi sowa om komii Jerusalem hiriir nimbiyamwo mi iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim mi aposel kam ikim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim, sima sowiir boin wadiewin. Mi Pol, Banabas sowa digworaekwo whiekakim Adi Komii siya tirim sowiir mi simiir ini boinmimauuwu.

⁵ Mi Farisi simiir iikam nhirim naingwo tibmiiyim sima ina yinsiin okwo boinkiyim, kam nhirim Juda iikam tani simiir, simiir mioisim ti

k̄itiyopn̄im̄n̄ir hai. M̄i k̄ima s̄imiir bōink̄i, s̄ima Moses siir siȳu iir dap.

⁶ M̄i t̄i aposel kam̄im m̄i inkam adiyaowaeȳim siȳu kom̄ii k̄igr̄iraowiȳim s̄ima ir̄ipa ȳidwo h̄id bōinai ta yai aiir̄im.

⁷ S̄ima yai wh̄iekak̄im bōinai d̄igiȳim m̄i Pita siya ina ȳinsiin okwokiȳin. M̄i siya s̄imiir̄in ina bōinkiȳin, t̄i nom̄iyaūim! K̄ima b̄idi ȳinokn̄ink̄in̄im. Adi Kom̄ii siya h̄id haiḡiniugik̄in m̄iȳim kr̄imiir. M̄i b̄idi b̄idiniya kariir̄in siyar n̄im̄bingik̄in ta J̄isis siir yai w̄in k̄ibiya saiir bōin̄im̄mauwam iikam nh̄ir̄im Juda iikam tani s̄ima wakaei m̄i s̄ima w̄i wara nwoki aingwo t̄ibm̄iȳim.

⁸ Adi Kom̄ii kr̄imiir Wan̄in siya b̄idi ȳinokn̄ink̄in̄in s̄imiir kw̄oin̄im. M̄i siya ina m̄i inokn̄ink̄in iikam̄im Juda iikam tani s̄imiir kw̄oin̄im. M̄i siya siir naeȳiūin in̄i s̄imiir hauugiȳin kr̄imiir hauugiya saiir h̄iriinan.

⁹ M̄i siya Juda iikam tani s̄imiir̄in yaeya siȳu wh̄ir bi t̄irik̄in m̄i Juda iikam̄im s̄imiir̄in yaeya bi m̄i t̄irkin. N̄ingaka. Iikam̄im siiram naingwo t̄ibm̄iȳim s̄imiir dim̄in biȳeȳim w̄i J̄isis siyar wh̄inkaopr̄igi okwowi.

¹⁰ M̄i k̄ima tariinan̄in Adi Kom̄ii siir̄im dimusi k̄inank̄iwi? M̄i k̄ima t̄i iikam nh̄ir̄im Juda iikam tani naingwo t̄ibm̄iȳim m̄i k̄ima h̄ik s̄imiir dimusi hauuḡim? Biya kr̄imiir ȳidiwi wanwiyaēȳim m̄i kr̄ima t̄i h̄ik h̄in̄in̄im s̄imiir haiȳim w̄i d̄iḡ nwo rani. N̄ingaka.

¹¹ M̄i kr̄ima ha naingwo t̄ibm̄ii m̄i kr̄imiir Biyan Inkam Kom̄iȳin J̄isis siir naingwobumbua w̄i saeyar swoki kaopr̄iginaowidi kr̄imiir̄in. M̄i s̄imiir̄in

iriipi hiriinan wi wara mi inkın kaoprige okwowi.
Pita siir yaiya ini dig ywokiya.

12 Sıma ti iikamim yai bi boınmımınkım simiir
wıınım Pol mi Banabas sowiir yaiyama mauugım.
Mi sowa simiirin mın boınmımauugım dimın kirie
komii komiiyim Adi Komii siya dirıraerarım Juda
iikam tani simiir mi sowa simiir boınmımauugım.

13 Mi sowa ta yai aiir boın digiyo mi Jems siya ina
yisiin okwo boınkiyin ti nomiiyauım! Kima kariir
yai aiir ti wakaeki.

14 Saimon siya kimiir bidiya iki boınmauwın
hının, Adi Komii siir kwoının ini simiiramar
yaıngwo hiririugiyın ti iikamim Juda iikam tani
simiiram. Mi siya kiyaina iikam nhirım simiirin,
sıma siir isid nwowım.

15 Mi taka yaiya profet kamım sıma boına mi saiir
hiriinanaırğa. Mi sıma David siir isid iiram wın
boınkikım. Taka yaiya hınına boınkika,

16 krimiir Biıyan Inkam Komiiyin siya hınına
boınkikın, mhoııya kara swoki iti mi ta
Devid siir omaka nakainam ya wi kara
swoki haininasiin okwowi. Mi iki saiir dig-
woraekwo nhirım, biyie nwowım, yım wi
yaeya kara swoki grab mirii.

17 Mi iikam nhirım Juda iikam tani yım wi kariiram
wit. Mi iki iikam whiekakım nu whıranım kari-
iram naıngwo tıbmiiyim, yım iriipa hiriinan kariir
waraırgım. Mi siya hınına boınkın.

18 Biiki Biıyan Inkam Komiiyin, siya ta yai aiir bidi
boının.

Mi tariınanın siya ina swoki boınkiyin,

19 mi Jems siir yaiya tasa niki amyokiyokiıya.
Kariir kwoının hınınğın, iikamim Juda iikam tani

simiir kwoin'in ina kisina haiginamin Adi Komii siirim mi krima simiirin kiigi kipi ninki.

²⁰ Nningaka. Krima simiirim'in yokwo ti win hauugi. Mi simiir yokwowa hinina win boinki mi sima siyiu biyie whiekakim uruwai siyaowainiyim simiir duguski. Mi sima hinanaeni siyiuin siirsi dapiyok. Mi sima iki wraisuim niyara sima nimborkrimkriku aokiyim simiir kipi nae. Mi sima wraisupai wraisupaiyim simiir nhie imiir kipi mi kwiyae.

²¹ Krima dinokninkin, biya hiriinan mi tariinanin iriipa hiriinan iki om komii komii whiekakim inkam kakaigim, Moses siir siyiu komii siir yai imiir boinmimauuam. Mi sima siir yai ailar mwainikim maeyauim yai sima nidwo wakaeyim simiir. Mi Juda simiir ii komii komii ikim. Iriig.

*Sima yokwo iki iikam nhirim Juda iikam tani
Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim simiirim win
hauugika*

²² Mi aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim mi inkam ima sima yai maeyauu kwiruwa minam nidwo binaigim, inkamwo nwisa nimbinkiyim Pol, Banabas sowaka namim, om Antiok hiriir. Mi ti inkam nwiso sima nimbino sowiir inigo Judas mi siir inig whirin Basabas mi nwirin, Sailaskin mi iikamim naingwo tibmiiyim simiir biyin ini sowa ywowo.

²³ Yokwo kwira sima sowiir win hauugiya Juda iikam tani simiiram mi saiir yayim hinina win boinkikim, krima aposel kamkim mi krima inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim krima

kimiir nomiiyaukim. Krīma wīnkika ta yokwowa kimiirim ti nomiiyau nhirim, Juda iikam tani om Antiok anim mi nu Sirianim, kimiirim. Ti akamim!

²⁴ Krīma bidi wakaeyim! Krīmiir kam nhirim kimiirim nitkim mi yaiyim sima boinim kima ini kakar ywokiyim. Mi kimiir kwoinim sima pīdaiginiugim. Mi krīma simiirin hiriinan bi boinkikim.

²⁵ Krīma ta yaiya saiir wakaeyim mi krīma ini kwoin whirua ywowim. Mi krīma ina boinim, nim inkamo nwisa ti ikropki kimiirim ti krīmiir nomiiyau wadie nwiso sowaka Banabas Pol.

²⁶ Mi sowa naosi bi naingwoyimiyo, krīmiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siir mi aiir napmīriiyamin.

²⁷ Mi krīma Judas Sailas sowiir asi nikropkiko, ta yai aiirin pi sowiir yaiga nini boinim mauuniyim kimiirin.

²⁸ Mi Adi Komii siir naeyu miyikin ini krimaka nwowin. Mi krīma yai bidi kitibmii boinim mi krīma kimiirin pi yapa hik kwiri swoki inkin hauugi rani. Nīngaka. Mi kima ti hiriinan dimin iirarar tir.

²⁹ Mi kima wraisuim sima nisomaowim mi uruwai siyaowaini hauuim, kima simiir kipi nae. Mi kima wraisuim nii ara sima nomboru aokiyim simiir kipi mi ae. Mi simiir nhieyim kipi mi kwiyae. Mi kima hinanaeni siyūin siirsi dapiyok. Kimasiya kigririraona mi ti hiriinan siyū iisi dapiyok. Mi kima wi wadieya sibgu okripkai. Ta yokwowa ini digyokiya.

³⁰ Iikamim sima nikropkikim mi sima om Antiok hiriir yapiinamim. Mi sima iikamim naingwo

tibmiiyim simiirin ha nikiunamim maeyau kwirua haingiriyiu owim mi ta yokwowa ina hauua simiir.

³¹ Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ta yokwowa saiir mwainim mi sima ini maingimainga ywokiyim. Ta yaiya simiir whinkinsiis haiginuga sima winkiya.

³² Mi profet inkam nwisu Judas, Sailas sowaingo mi sowa yai miyik miyikim iikamim naingwo tibmiiyim simiir asi boinmimauugo mi simiirin sowa whinkinsiis haiginuga.

³³ Mi sowa om Antiok hirin ina iki onanaeyo bi namsasaugo. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima sowiirin ina boin wadiekiyo. Mi sima ina swoki ikropkiyo simiimar.

³⁴ Mi Sailas siir kwoinin ina yaingwowin, kara wi om Antiok tirar nrowi.

³⁵ Mi Pol, Banabas sowa om Antiok hir nrowo. Mi sowa kam nhirim simaka yinkin miriiyim, iikamim simiir nisiisimauuam Adi Komii siir yai aiir. Mi Biyan Inkam Komiiyin siir yai win kibiya saiir boinmimauuam.

Pol, Banabas sowa ini yapa yapa yamkiyo

³⁶ Mi mhoiia bwan nhirim bidi yakaigiyim mi Pol siya Banabas siir boin, krira swoki ami iki nomiiyauim om komii komiiyim simiir nwowim simiir swoki apkig ami biya krira boinmimauuim Biyan Inkam Komii siir yaiya saiir. Mi krira simiir ninokninkinim, sima ina namisi sibgu owim, iyie? Ningaka.

³⁷ Banabas siya minam naingwokin Jon siya saikar namim mi siir inig whirin Makin.

³⁸ Mi Pol siya ina boinin, ti inkamin biya krimiirin nu Pamfilia hir haibugikin mi siya mi

kriraka m̄riiyam wara bi nitkin m̄i krira siirin wi wara kipi nikunam.

³⁹ Mi sowa io ti dimin iir haningi ywonanae. Mi sowa iripa bi m̄riigo. Mi Banabas siya Mak siir yikunam m̄i sowa siyai ira saiir kwiriinam m̄h̄uisim whirin Saipras siir h̄iriir namam.

⁴⁰ Mi Pol siya Sailas siir yikunam m̄i ini sowa yamwo. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima boin, Adi Komii siir naingwobumbuwa saeya wi kowaka nwonami.

⁴¹ Sailas sowa Pol nu Siria m̄i nu Silisia ti nu komii whiswo sowiir bopwo hir napamwo m̄i iikamim naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiiskim sowa. Iriig.

16

Pol siya Timoti siir yimbin saika namam.

¹ Pol siya wara yinkan am om Debi m̄i om Listra sowiir h̄iriirin. Mi om Listra hirin inkamin naingwo tibmiiyin nwira nwowi. Siir inigin Timotikin m̄i siya Juda wiga saiir yinisimkin. Saeya bidi yaingwo tibmiiya. Mi siir adin Grik inkamkin.

² Sima iikamim naingwo tibmiiyim om Listra m̄i om Aikoniam hiranim, sima siir siyu imiir boinkim, Timoti siya inkam wadiekim.

³ Pol siir kwoinin ha naingwowi Timoti siya saika wara namim. Mi siya siirin ina yikunaniyin. Mi siir moisa ina kitiyopnir haiya. Siya Juda kamim hir nwowim simiirsi naingwokin m̄i ti hiriinan siyuin siir asi tirkin. Juda iikam whiekakim siir ninokninkinim Timoti siir adin Grik inkamkin.

4 Pol, Sailas mi Timoti sima ina yapnamim om komiiyim simiir. Mi ta yaiya aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowi ikim, biya sima nimbointibmii kimaiya iikamim naingwo tibmiiyim om komii Jerusalem hiranim simiiram mi sima ti kam nwoimim simiirin saiirar swokin boin naingwo iu. Mi sima boin, kima ti siyu iirar ti swoki ap.

5 Mi omom omomim ti kam nwoimim sima naboimamauuim simiir hiran iikamim naingwo tibmiiyim ini komiiyar ywokiyim. Mi inokiinokin simiir isidin wi komiiyar nworaraowi. Iriig.

Pol siya whinkigmikwinkin nu Masedonia hiran inkamin siirin.

6 Mi sima ti nu whiso Frisia mi Galesia sowiir boponiya napamo mi Adi Komii siir naeyiun siya boinikidugi, kima nu Esia hirin wi yai kipi nini boinmimauu.

7 Mi sima nu Misia hir ini apieyokmainaki. Mi sima minam tirkim, pi nu Bitinia hiriir napninopkainamim. Mi ini Jisis siir naeyu ieya yikidunaowidim simiirin.

8 Mi sima nu Misia hirin asi napkindiyugikim. Mi sima ina yapnaniyim om Troas tiriir.

9 Mi niyaka Pol siya dimin whirin nhwonan whinkigwinkin. Mi inkam nwirin nu Masedonia hiranin siya ina yinsiin okwo kauwok boininaekiyin Pol siiram. Kira wara whi komiia solwara nikuiwiya saiir whi mirmiia tiriir wit! Nu Masedonia tiriir, krimiir nini whindiriraerar haiginuniam.

10 Pol siya ti dimin iir bidi kigiyin mi krma bi kimiminkikim ini digworaekwo imiirar diriraerar

namim nu Masedonia hiriir namimin. Krīma bīdi yinokninkiyim Adi Komii siya nikiugikin krīmiirimin. Yokwo Komii saiir yai win kibiya simiir boinmimauuim. Iriig.

Lidia Saeya bīdi yaingwo tībmīya.

¹¹ Mī krīma siyaii aiirin om Troas hir nwowa saiir yani sain kwiriinam. Mī ta siyaiiya ini om Samotras hiriirar kigirirunama. Mī iigwira om Niapolis hiriir yakiyam.

¹² Mī krīma ti om iir haiburgigim mī om Filipai hiriir yapnimbiam. Biya siya ti omin Rom hiran iikam nhirim sima nini kripkii whinikin. Mī ti om komiiyin ini nu Masedonia siir nu haīmii iir nwowin. Krīma ii kasa bī niki onakikim ti om iirin.

¹³ Mī Juda simiir ii komiīya krīma om iir haiburgigim mī ina yapniyamim ti ie siir kingiin hiriir. Ha naingwokim ta opa saiir kingiin hiran, saeya nhwo kwiskak maeyaugi niuwi. Mī ta opni maeyaua krīma kigi wig nhirim hir nwowi. Mī krīma yai simaka yidwo boinai.

¹⁴ Wig ira saiir inigin Lidiaka. Saeya ta wiga Adi Komii krīmiir Wanin siir inig hainan kirieka. Mī saeya ta yai aiir wakaeya mī saiir omin Ta-iatairakin. Mī saeya yuis pariidnan pani miya saiir mīriiga. Mī saeya umir pi saiir siyar mī hai. Biyan Inkam Komiiyin siya kisina haigikin saiir kwoinin mī saiir wiina ini yaiya Pol siya boinkiya ini saiirima maugiya.

¹⁵ Mī saiirin op ina baptais haiginiua mī saika iripa omaka irua whwonkaiyim simiirin warar. Mī saiirin op ha baptais digiya mī saeya boinki krīmiirin, kīma kariirin ha naingwowi kara Biyan Inkam Komiiyin siirim bīdi yaingwo tībmiikikina

mi kima pa nwoki itim kariir omaka aiirin. Mi saeya krimiir boinanaeya mi krima ini saiir yai aiirar mi wakaeyoknanamim. Iriig.

Pol, Sailas sowiirin omakanau hiugripkikikaigo om Filipai hir.

¹⁶ Mi igwira krima ti ieyin siir kingiin hiriir napnamim mi Adi Komii siirim ini sruiyu ta maeyau aiir. Mi wig ira mi nanga primiriya saeya krimiirin siyu hir yapyiskaiwin. Mi saeya ta wiga uridyu biyeke bidi yinkinukikaiya. Mi saeya iki boskwonauwan yaimin diminim pi saeya nisisiimauwi. Mi ta wiga saiir biyan ikamim sima umir komii pi miya saeya miriya pi saiirsayar mi haii.

¹⁷ Ta wiga saeya ini Pol siya mi krima, saeya ini krimiir mhoiya yita. Mi saeya inokinokin pi hinina kauwok boinkii, kima ti kamim Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowiyin siir mi miriyim, kima krimiirin siyuin Adi Komii siya kaoprige okwowyin siir boinmimauu.

¹⁸ Inokinokin ta wiga hiriinan siyu iirar tirnanaeka. Mhoiya Pol siir pua ina piyaokiya mi siya ha haimisiyao okwo kaokiyin ta wig aiirim mi siya yu biye iir boinkii, kara kiriirin Jisis Krais siir inig iir boinki, kira ta wig aiir duguski! Mi ha damki! Mi ti uridyu biyeyin bi kimiminkikin, ta wig aiirin ina yuguskiyin mi siya ina yamkiyin.

¹⁹ Mi ti omin siir biyan inkam komiiyim sima bidi kigii, ti diminin mi sima ina yinokninkiyim, ta wiga saiir umir miya nikiigiya. Mi sima Pol, Sailas sowiir yonkworimdinu mi sima sowiirin ina kiyanamwo mi sima maeyaua sima nidwo

boɔnainiɔa biyan inkam komiiyɔn saika hir ini boɔnainiyɔ, sowiir boɔniyopnatkaigiyam.

20 Mi sima sowiirin biyan inkamɔn yai wakaeyiɔn, siirim yikiunam. Mi sima ina boɔnim, ti inkam nwiswo Juda hiranko. Ti krimiir om komiiyɔn sowa ninɔ priidiriraerarbumbuniko. Mi krimiir iikamɔm kakak asi nwokim.

21 Mi sowa simiirin yaeya siyɔu whir bi niisiisimauugo. Mi nim krɔma om komii Rom simiir siyɔuin siir napikim. Mi ti siyarɔn yio iripa bi namasugin. Mi krɔma ti siyɔuin sowa niisiimauuwɔn siir kipi nap, yio ini yaeya siyɔu ywowɔn. Mi ti yayiɔm sima boɔnim ini dig ywokiyɔm.

22 Mi iki iikamɔm simiir yayiɔm ini sowiirar swoki inkɔn boɔnhuriiyugiyɔm. Mi inkam komii komiiyɔm yai hidiyɔm sima yinikiwɔmwitki sowiir yuiso. Mi sima boɔnki, sowiirin idgiu hankak dwoki.

23 Mi sowiirin idgiuni yiparnanae. Mi sowiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir dokmwɔn apɔnɔpkaigi. Mi inkamɔn ta omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyɔn siir boɔnki, kira sowiirin wɔ sibgu waikao.

24 Mi ti inkamɔn waikaowiyɔn, ta hiriinan yai kirie aiir wakaekiyɔn mi ta omaka hiuyokiyokaiya sowiirin saiir omaka igibopwo hir yami okmwɔn idwokaiyɔu. Mi siya sowiir iga kwiiyɔm pae komii komii wiso sowaka yinkɔn irioninkɔn widgig.

25 Mi hirii tirii nibwopwowɔn Pol, Sailas sowa Adi Komii siirim sriiwii. Mi Adi Komii siir mwayiɔm ini simiir warar waokaowiiyo. Mi kamɔm sowaka ninkɔn hiugripkiyɔm, sima ini

sowiirar wakaemimikwiiyim.

26 Mi bi kimiminkikin niin komiiyin ina yitkiwiiyin. Mi ta omaka saiir iiyinpaeyin whiekakim ini praprada kinkiyim. Mi ti omaka simiir hiugrimkripkiikikaiyim simiir anowim ini sima sima haiwaokiyim mi ti kam whiekakim wiyinsopim simiir ninimnrkaiyim ini sima simar hiuwhromwhro ikiigiyyamim.

27 Mi inkamin ta omaka saiir waikaowiyin siya ha ninsiingiyin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir ano whiekakim simiir kigiyim haiwaokiyim mi siir kwoinin ina yaingwokiyin tari kam whiekakim tapaiir hiugripkiikikaiyim bidi yidamkiyim. Mi siya siir kamku iir asi kiwokhaigin siya siyar swoki hampimpitnam.

28 Mi Pol siya ini komiyya kauwok boinkiyin! Kira kinakina kipi diriraerarbumbuna. Krima bi nidamamkim krima tisi tirirar nwowim.

29 Mi ti inkamin waikaowiyin ina kauwok boinkiyin, paeya niuyaeiya saiirim mi siya ina iwit ninopkainaniyin omaka apanauwa hiriir mi siya nidid prasae bi kikin, siir ku minim ini nopnopa warar kinamin. Mi ini Pol, Sailas sowiir igmiiga ini akai huiuwim.

30 Mi siya ina yikiuna apninaniyamo sowiirin yaba hiriir. Mi ina boinin, kowa inkam komiiko kara piki hinin diminin siir ti tir? Mi Adi Komii siya pi kariir niki animaiwarkainam.

31 Mi sowa ina boino, kira krimiir Biyyan Inkam Komiiyin Jisis siirim daingwo tibmii. Mi Adi Komii siya wi kiriir nwoki anmaiwarkainaei. Mi kiriir omakan iikamim iriipi hiriinan, wi siyakinar nanmaiwarkaina swowi.

32 Mi sowa ta yai win kibiya Biyan Inkam Komiiyin siira simiir boinmimauugim siya. Mi iikamim siir omakanim simiir warar yinkin boinmimauu.

33 Mi ta ii aiirin, ti inkamin omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin sowiir paowaiyim ini siya hisokim. Mi bi kimiminkikim siya mi iikamim siir omaka iruanim sima op ina baptaisim.

34 Mi siya sowiirin ina yikunamin siir omaka hariir. Mi siya sowiirin nae minim ina hauu aeyin. Mi maigimaiga prasae rani, siya nwowa iikamim omaka irua saika whwonkaiyim simakan. Mi sima Adi Komii siirimin ina yaingwo tibmiiyim.

35 Mi igwir nugakin, inkam komiiyim yai hidiiyim om komii Rom hiranim sima swoki ikropkiyakwok, kam nhirim yaii niniiyim simiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hariir. Mi sima ini boiniu, kira ti inkam nwiso sowiirin ti ikrop apniki.

36 Mi ti inkamin omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin siya Pol siir ini boinmauuu. Mi siya boin, iki inkam komiiyim yai hidiiyin om komii Rom hiranim sima bidi boinkiyim kowiirin pi kara nikropkii mi kowa ta omaka hiuyokiyokai aiirin haiburgig mi ha dapniyam mi kowiir kwoinin hiinsim hiinsima dwo.

37 Mi Pol siya simiirin ina boinmauuin, krira ini om komii Rom hiran inkam ywowo mi sima kririirin yai miyik bi sibgu boinkim. Mi diminin krira tirbuin siir bi boinmauugim. Ningaka. Sima kririirin iikamim simiir whwonkam ida, hindara priitokim. Mi sima kririirin omaka

h̄uyokiyokaiya saiir̄in wh̄isariiya nokmw̄in ap̄inopkaigiko. M̄i tari s̄ima kr̄ir̄ir̄in hindara haigiprakai ikrop ap̄niyamam naingwokim, aniya? N̄ingaki, n̄ingak̄inga. Om komii Rom h̄iran inkam komii komiiȳim s̄imar wit. M̄i kr̄ir̄ir̄in s̄imar swoki ikrop ap̄niki idwowiya h̄ir̄ir̄in.

³⁸ M̄i kam̄im yai n̄iniȳim, s̄ima ta yaiya saiir wakaenam̄im m̄i ina yam̄im m̄i biyan inkam komiiȳim yai h̄idiȳim, s̄imaka ini boin̄iu m̄i biyan kam̄im yai h̄idiȳim, s̄ima ha wakaew̄inim, sowa ini om komii Rom h̄iran inkamar m̄i owo m̄i s̄ima ina yididim.

³⁹ M̄i s̄ima ha nam̄im m̄i s̄ima sowiir̄in ina ini ouum̄ikm̄ik boin̄iuw̄im. M̄i s̄ima boin, kr̄ima kowiir̄in siȳiu m̄iiȳiknan bi tirkikim. M̄i s̄ima ina wh̄inapniyam̄im idowiya h̄ir̄ir̄. M̄i s̄ima boin̄ki, kowa ti om komiiȳin siir haburgik m̄i kowa maeyau kw̄ira dapnam.

⁴⁰ M̄i sowa ina haiburgigo ta omaka h̄uyokiyokai aiir̄in. M̄i sowa Lidia saiir omaka h̄ir̄ir̄ yam. M̄i sowa iikam nh̄irim naingwo tibm̄iiȳim simiir ini kiḡiu. M̄i sowa yai nh̄irim simiir boin̄m̄imauu, simiir kwoin̄im kir̄ie nwoki ow̄im. M̄i s̄ima ha haiburgiḡim m̄i s̄ima ina yam̄im. Iriig.

17

M̄i om komii Tesalonaika h̄iran iikam̄im s̄ima Pol Sailas sowiir̄ tiom̄ m̄ink̄im

¹ M̄i sowa ha napnamo m̄i sowa om wh̄ir̄in Amfipolis h̄ir̄ir̄ yapn̄imb̄iyam. M̄i sowa ti om iir̄ haiburgigo m̄i sowa om komii wh̄ir̄in Apolonia h̄ir̄ir̄ yimb̄iyam. M̄i sowa ti om iir̄ m̄i

haburgigo mi sowa om komii whirin Tesalonaika hiriir yimbiam. Mi omaka ira Juda simiirga yai nidwokai wakaeiya ini ti om iir nwowa.

² Pol siir siyuuin iki om komii komiiyim siya namim, siya pi Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya mi siya pi simaka ninkin apninopkainami. Mi Juda simiir ii komii komii kwoimim siya simaka yinkinwamwarki boin, Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yai imiir.

³ Mi siya Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yai imiirin minam boinmimaugun simiirin, Adi Komii siya bidi yimbinin inkam nwirin, hik haiyamim. Mi siya wa naonami mi siya wa swoki insiin idwowi. Mi siya boinki, ti inkamin Adi Komii siya nimbinin, siya Jisis siyairgin.

⁴ Mi Juda iikam nhirim simaka hinar nwowim, sima ini Pol siir yai airim yangwo tibmiiyiyim. Mi sima ini Pol, Sailas sowiir isid ywowim. Mi iikam whiekakim Grikanim, yim sima iriipi hiriinan Adi Komii krimiir Wanin siirima mi hainanikim. Mi simiir iikam isid bripiyiyin sima ini sowaka yinkin itinakuum. Mi bi nwowi wigim, yim ini hiriinanar mi tirim.

⁵ Mi Juda simiir kwoinim whwokwoka bi nwokikim mi sima inkam biyeyiyim siyuu hir napamim simiiram yikuuna. Mi sima iikam whiekakim ina yikuuna digim. Mi ta yaiya sima nini boinua mi simiir kwoinim ini haughauga whiyekiyim. Mi sima ini yaiyamar yangwokiyim. Mi sima Jeson siir omaka saiir nokwoyokaigiyim mi sima ina hansranim simiirim. Sima minim tirkim, simiirin iikam whiekakim simiir niyopmaugiyim.

⁶ Mi sima simiir bi kigim. Mi sima Jeson mi iikam nhirim naingwo tibmiyim simiir yikunam ti om komiyyin siir biyan iikamim simiirim. Mi sima hiniina kauwok boinam, ti kamim siyu bibiyie tirbumbuwi ima ti omom omom imiir. Mi tariinanin sima tisi om iir mi atirbumbuniyim.

⁷ Mi Jeson siya yikunam simiirin siir omaka hiriir. Ti iikam whiekakim sima om komii Rom hiran inkam komiyyin Sisa siir siyu imiir nanugaugugim. Sima ina boinim, inkam Komii nwirin ina nwowin, siir inigin Jisiskin.

⁸ Mi iikamim mi biyan inkam komii ikim ti om komii siir nwowim, sima ti hiriinan yai imiir wakaeyim mi sima ina yanaakiyim.

⁹ Mi biyan inkam komiyyim sima boin, kimiir yaiya yai paii rani mi kima pi ta yai aiir saingig. Mi Jeson mi iikamim naingwo tibmii ikim, sima umirim ha saingigim mi sima ina yamim. Iriig

Mi Sol siir isidin sima om Beria hir mirigim.

¹⁰ Mi ta iya saiir niyaka iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiyim, sima Pol, Sailas sowiirin om Beria hiriir yikropki. Mi iya sima om Beria hir nimbiyamim mi sima ina yapn nopkainamim Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya saiir.

¹¹ Mi Juda iikamim om Beria hiranim, simiir kwoinim iikamim om Tesalonaika hiranim simiir hiriinan tani. Nungaka. Mi sima ini maingimainga nwowim, simiir yai aiir wakaeyamin. Mi iinokinokin sima Adi Komii siir yayim yokwo hir nwowim, simiira mwainanaeikim. Mi sima nwoki inokninkini, simiir yaiya yai kaimwoka.

12 Mi Juda iikam whiekakim om Beria hiranim, sima ina yaingwo tibmiigiyim. Mi Grik wig whiekakim inigakim mi Grik kam ikim, sima ina mi aingwo tibmiigiyim.

13 Mi mhoiia Juda iikamim om Tesalonaika hiranim sima wakaeki, Pol siya Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwi om Beria hirin. Mi sima asi namkim ti om iirin. Mi sima ini hopswoiu iikamim simiir kwoininim mi sima ina yanaakiyim.

14 Mi bi kimiminkim iikamim naingwo tibmiiyim sima Pol siir yikropki whigbida hiriir. Mi Sailas Timoti sowa ini om Beria hirar ywokiyo.

15 Mi sima Pol siirin siyaiini minam nani whinapyikuu kwiriigim, siirin om Atens hir nadu atkinugim. Mi Pol siya yaiyim ina boinmimauugigin simiirin, Sailas, Timoti sowiirim. Siya simiirin hinina boingig sowiiramim, sowa wa witsisau kariiramim. Mi sima ina swoki haiyug apnamim om Beria hiriir. Iriig.

Pol siya om komii Atens ta Adi Komii siir yaiya hir boinmimauugin

16 Pol siya om komii Atens hir ywokwokin, Sailas, Timoti sowiirimim. Mi siya ina kigin ti om komiiyin sima uruwai siyaowaini inigin siirara hainani mi siir kwoininim miyik bi naingwokin.

17 Mi siya omaka Juda simiira yai nidwokai wakaeiya, saiir yapninopkainam. Mi siya Judan iikamim mi nhirim Juda iikam tani Adi Komii siir inig hainaniyim, siya yai simaka yinkinwamwarkii boin. Mi siya inokinokin pa mi

ami maeyaua iikamki ninkiniuwiya saiir. Mi siya yayim pi iikamim simiir hirar mi boinmimauwi.

18 Mi kam nhirim Epikuriamni siyu ninokninkiniyim mi kam nhirim Stoikni siyu ninokninkini ikim sima yai saika yinkinwaomwarki boin. Nhirim yim ha boin, ti inkamin yai priiboin priiboiniyin siya dimu minam naingwowi? Mi nhirim ina boinim, siya uridyiu biyeyin om whiranin siir yai imiir boinmimauwi. Pol siya Jisis Kraisi siir yayin kibi aiir boinmimauugin simiirin. Siya boin, Jisis siya ie hiranki ninsiin idwokin. Mi siya ta hiriinan yayia saiir boinkiyin mi sima ta siir yayia saiir bi wakaen ninokninkinim. Mi sima siirin yai biyie asi nikbumbugin.

19 Mi sima Pol siirin asi nikunamkim simiir biyan inkam komiyyin siiram, maeyaua yai nidwo boinaiya mhiuku Ariopagas hirana saiirim. Mi sima boin, krima ta yayin kibiya kira boinmimauua iki iikamim simiir mi krima saiirim naingwowi saiir wakaeyim.

20 Krima ta kiriir yayia saiir wakaeyim mi krima ini wara wakaeyimyokiyim. Ta yayia, ini saa ywowa. Mi krima ta yayia saiir yai mwo imiir ninokninkinim naingwowi.

21 Mi iikamim om komii Atens hiranim mi nhirim om whiran iikam ikim, sima om komii Atens hirara yamwoni. Mi sima inokinokin yaeya yai whir bi boinikim. Nningaka. Sima ti yayin imiirara whrie boinanaeikaugin.

22 Mi Pol siya biyan inkam komii komiyyim mhiu Aripagas hiranim, simiir whwonkam ida yinsiin okwo boinki. Mi siya boin, kima ti kamim

om komii Atens anim kara kimiirin bidi kigim, kima miini hanin miriigim wou nikwo aeyamin.

23 Mi iya kara waraura nwowa mi karar bidi kigim digworaekwowim wou kima nikwo aeyim simiirin. Mi kara biya kwira kig. Mi sima yaiya hir wina hinina winboinka. Ti Adi Komiiyin krima ninokninkin karamae nwowin. Mi ti Adi Komiiyin kima whaowaeyin mi kima siir inigin hindara whisariiyar, priihainani. Mi kimiirin ti Adi Komiiyin, kima ninokninkin karamae nwowin siir boinmauwam tiri.

24 Adi Komii siyargin nu ninomor mi digworaekwo whiekakim simiir nonkwokwokiyim. Siya, nu ninomor sowiir nwowim digworaekwowim mi simiir Biyan Inkam Komiiyin. Mi siya omaka inkamki nonkwo miriiyim, siya simiir bi nwowikin. Niingaka.

25 Siyar hauugikim digworaekwo whiekakim iikam imiirin. Mi omwai waiyayokiyokiiyin kwoinbudin pi siyar nwowaiginuwi mi simiir kwoinim asi niyaei. Mi digworaekwo whiekakim simiirin hiriinanar mi hauu haiginu. Mi Adi Komii siirin digworaekwowim, inkam nwirkin bi hauumauu haiginugin. Mi siya dimin whiram bi whaowaekin. Niingaka.

26 Biiki biyin Adi Komii siya inkam nwirin Adam siir nonkwokwokikin. Mi siir yinneyim, ini hoingakar ywokiyim. Mi sima piyim kwirua bi nibiyamkim, ini piupai piupai yimbiyamim. Mi simiir nu maeyauim sima nwowanim siyar yimbingi, bidi bidiniya siya tiki kwoinin siira naingwokwokaigikin nu maeyau simiirin yapayapa kikintimtio haiginuim. Mi siya tiki iiyim

ti digworaekwo whiekakim sima nimbiamiyim, simiir warar yinkin imbingi.

27 Mi Adi Komii siya hiriinan minam tirkin, krɪma siir kigninokninkinim. Mi siya aru nwo rani, ini krɪmiir kingiinar nwowin.

28 Mi siir kirɪeya krɪmiirin omwai saeya waiyayokiyokii mi krɪma asi nongwomamair aekiyami ti nu iirin. Kimiir inkam nwirin siya hinina winboinkikin,

krɪma ti ombud komiiyin Adi Komii siirara yinisisimkin.

29 Mi krɪma ini Adi Komii siir yinisin ywowim, mi krɪmiir kwoinin ha kipi naingwo, Adi Komii siya uruwai siyaowai mi siya pae minim krɪma nonkwokwowyim siya simiir hiriinan tani. Nɪngaka.

30 Biya kamim ninokninkin karamaeyim mi Adi Komii siya simiirin yai hirii bi boinkin digworaekwowyim sima tirim ta ii airin. Mi tariinanin siya yai ina boinaaeyin iikam whiekakim iki omom omomim simiir nwowim. Mi siya boin, kimiir kwoinim ti kisina haigi. Mi dimin biyieyim simiir haimriyugig.

31 Mi siya iya kwira yimbini simiir yaimin diminim simiir hidam. Mi siirin Adi Komii siya ie hiranki swoki hidninsiin idwokin. Mi krɪma nwoki ninokninkini, siya Adi Komii siirgisiira inkamkin. Ti inkamin Adi Komii siya nimbngiyin siyairgin, yai hidiyin.

32 Mi iya sima ta yaiya, Pol siya boina inkamin ieyanki ninsiin idwowyin siira saiir wakaekiyim mi nhirim ini siir boin grinamim. Mi nhirim ina

boinim, krɪma wɪ kɪriir yai aiirar swoki wakae ti dimin iirin.

³³ Mi Pol siya simiirin ha haiburgigin mi siya ina yamin.

³⁴ Mi iikam nhirim yaeya naingwo tibmiigiyim, sima asi namkim saikan. Mi Daionisias siya nu Ar-iopagas hiran kamim siyu komii ninokninkinim simiir inkam nwirkin. Mi wig ira saiir inigin Damariska. Mi iikam nhirim sima ini simakar yamim. Iriig.

18

Pol siya om Korin hir mɪriigin.

¹ Mi mhoiia Pol siya om komiiyin Atens siir haiburgigin mi siya om whirin Korin siir yam.

² Mi siya Judan inkamin nwira kig siir inigin Akwilakin. Mi siya nu maeyaua Pontas dapiya saiir hiranki nitkin. Siya mi siir wig aeya sowa waiyin nu komii Itali hirin aii bi haiburgigo. Mi siir wiga saiir inigin Prisila. Mi Biyan Inkam Komiiyin om komii Rom hir nwowiyin siir inigin Klodias. Siya nhinikriropki Judan iikam whiekakim om komii Rom hir nwowim simiirin. Sowawai ti om komiiyin Rom siir asi haiburgigo mi ina yito. Mi Pol siya sowiirin hir ini kigu.

³ Siya ta miya sowawai mɪriiya wraisu is pani miya omaka mɪriiya saiir hiriinan mi aiirar mi mɪriigin, umir mi haiyim. Mi siya sowiirwai omaka asi whwonkaigin.

⁴ Mi Juda simiir ii komii komiiyim, Pol siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir napninopkainamkin. Mi siya yai simaka yinkinwaomwarki boin. Mi siya Juda mi

Grik hiran iikamim simiir kwoin imiir ini boinurwokaiyu sima Jisis siirim naingwo tibmiiyim.

⁵ Mi mhoiya Sailas sowa Timoti ina haiburgigo nu Masedonia hiran mi sowa ina yitwo Pol siirim. Mi Pol siya inokinokin yaiwin kibiya sairara boinmimauuwikin. Mi siya Juda simiirin ina boininaekiyin. Jisisin Biyan Adi Komii siyar nimbingikin, Judan iikamim kimiir kaoprigi okwowam.

⁶ Mi sima siir yai aiir yanugaugau mi sima siirin ina yigbumbuwin. Mi sima nu sinim siir yuis aiir nwowim asi nhiskigikim. Dimusi rani, siya pi brombropnamkin. Mi siya ina boinkiyin simiirin, kima kigugukaeyami kimiirar diminkin, yaikakin wi kimakima nwowi. An kara yai karamaeka. Panaowin kara pi iki iikamim Juda iikam tani kara pi simiirim nami.

⁷ Mi Pol siya ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir haiburgigin mi siya inkam nwirin siir omaka saiir yam. Ti inkamin siir inigin Tisias Jastaskin. Siya Juda inkam tani, siya ti inkamin Adi Komii krimiir Wanin siir inig iirar hainanikin. Mi siir omaka ini ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya ini saiir akpitga ywowa.

⁸ Mi ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir biyan inkamin saiir kigriraowiyin, siir inigin Krispaskin. Mi siir wig yin ima, simani bidi yaingwo tibmiiyim simiir Biyan Inkam Komii iirimin. Mi om Korin hiran iikam whiekakim sima ta Pol siir yai aiir wakaekiyim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim. Mi simiirin op ina baptais haiginuwim.

⁹ Mi iigwir niyaka Pol siya dimin whirin nhowan siir whin kig. Mi Biyan Inkam Komiiyin siya boinki siir, kira kipi nidid. Niingaka. Kira ha boinmimauugi, mi kira yai mikrim kipi nwo.

¹⁰ Mi kara kinakar nwowi mi inkam nwirin wi kiriir hopswo rani mi kiriirin wi siya tirbumbu rani ti om komiiyin kariir iikam whiekakim ini tirar nwowim. Ta yaiya Adi Komii siya boinkika.

¹¹ Pol siya om Korin hirin, biewiiyin whira ywo. Mi bwanim iriiyar whira yinkin o. Mi siya simiirin Adi Komii siir yai aiir boinmimauugin.

¹² Mi ta iya Galio siya nu komiiyin Grik hiran biyan inkam komiikin, hir nwowikin. Mi ta iya Juda sima wara yinkin nhin, Pol siir nwowam io. Mi sima siir yikunam biyan inkam komiiyin yai hidiiyin, saika nokwo boinam.

¹³ Mi sima boin, ti inkamin, iikam whiekakim simiir kwoinin siya boinurwokaiyugin Adi Komii siir inig hainanam. Mi ta siir yaiya ti siyu komii saika iripa bi namasuga. Niingaka.

¹⁴ Pol siya ina naingwowin simiir yai aka nowarki boinamin. Mi Galio siya Judan kamim simiir boin mi ti inkamin siya siyu biye tirikiswo mi kara kimiir yai aiirin wa pi wakaeyin. Mi siya ti inkamin krimiir oman siyuin saika bi nantamyiryirkin mi siyu biye bi tirkin. Niingaka.

¹⁵ Mi tiki diminin siya krimiir oman dimin tani. Niingaka. Juda hiran iikamim kimiir siyuin mi siir diminkin. Mi digworaekwo whiekakim simiir inigim, yim kimiirar diminkin kimakima ti kitibmii boin. Mi kara ti hiriinan diminin siir yai nidwo wakaeyim pi boriisopi.

¹⁶ Mi siya simiir maeyaua yai inkam komii aka

nokwo boɔniya, saiir hiranka yikriropnatkiikiigi.

¹⁷ Mi sima Sostenis siir yankabrinunaowid. Siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir biyan inkamkin. Mi sima siirin maeyaua yai nokwo boɔniya, saiir kingiin hirar yipimpar. Mi Galio siya ti diminin sima tirkiyin, siirsi bi swoki naingwoyimyokikin. Iriig.

Pol siya om Antiok nu Siria hir nwowin siir hiriir swoki am.

¹⁸ Pol siya om Korin hirin, ii kasa bi nwokin. Mi mhoiya siya ikamim naingwo tibmiiyim simiir boingig, ha dwoki! Mi siya ha nhinamin siyaii aiir kwirinam mi Akwila sowa wai Prisila ini saika yinkin amwo Senkria hiriirin, maeyaua siyaii ima namasuwiya om Korin kingiin hir nwowa saiirim. Mi kana ina priyaonama. Dimusi rani, siya Adi Komii saika bidi yimbinin, dimin whir tiramin. Mi siya Juda simiir siyiuin siir napkin. Mi siyaiiya ha huyanama mi sima ina yamim nu Siria hiriir.

¹⁹ Sima om Efesas hiriir yimbiyam. Mi Pol siya sowiirin ti om iir haiburgig. Mi siya ina yapninopkainamin Juda simiir omaka yai nidwokai boɔniya saiir. Mi siya Juda kamim simaka ini whieboinaiyu.

²⁰ Mi sima siirin ina sruiyim, kira krimaka wi ii prieiriga nwonami, aniya? Mi siya ina boinin, kara wi dig nwo rani.

²¹ Mi mhoiya siya simiir boinki, ha dwoki! Mi Adi Komii siya kariirim naingwowi mi kara wi kamiirima swoki iti. Mi siya om Efesas siir haiburgig mi siyaiiya saiir yani kwirinam.

²² Mi siyaiya ina yamamasu iuwa om Siria hir. Mi Pol siya siyaiya saiir haiburgigin mi ina kunaidamin. Mi siya om komii Jerusalem hiriir yam. Mi iikamim naingwo tibiimiyim siya simiir ini boinu ti akamim! Mi siya hiriinan tir digigin mi ini om Antiok hiriir yapiinamin.

²³ Pol siya om Antiok hirin, ii preiriga nwokin. Mi mhoiia siya ina yamin. Siya ti nu whiswo sowiir yam, Galesia mi Frisia hir nwowim omisisim nhirim simiir nap mriiyamkin. Mi siya iikam whiekakim naingwo tibiimiyim, simiir whinkinsiis haiginugin.

Apolos siya Adi Komii siir yai aair boinmimauwikin om Efesas hir.

²⁴ Mi Juda inkam nwirin ti om komiyyin Aleksandria hirankin. Siya om Efesas hir namwonikin, siir inigin Apoloskin siya yai miyik miyik ara boinikin. Siya Adi Komii siir yai aairin, bidi yinokninkin digin.

²⁵ Mi yio siya bidiyar mi inokninkinin, dimin taemin nhirim Jisis siya diriraerariyim. Mi siya ini simiirar kauwok boinamin. Mi siir yaiya siya boina Jisis siir, siya bi kiyikriku boinkikin. Niingaka. Mi siir yaiya ina yinyokiigiya hinda tinda. Biya Jon siya, siir boinmimauwin yayim, simiir kwoin kisina haigiyam mi op baptaisim. Mi siya simiir boinmimauugin.

²⁶ Siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir yam. Mi siya yayim ini hindara ini boin iskiyim mi siya simiirsi nidid kwoin bi naingwokin. Prisila Akwila sowawaiyar wakaeyo mi sowa siirin ina yikunamin sowiirwai

omaka hiriir. Mi sowawaiyin siirin haningin yanaakninkii haiginu Adi Komii siir siyu imiirin siirin. Mi siya wi nwoki sibgu inokninkinim.

²⁷ Mhoiya Apolos siya nu komiiyin Grik hiriir namim minin mi iikamim naingwo tibmiiyim om Efesas hiranim sima boin maigimaigra haiginugi siirin. Mi yokwowa sima win hauugi, nu komii Grik hiran iikamim naingwo tibmiiyim simiirim. Mi sima hinina win boinki, kima siirin wi dikunam kimiir omaka hiriir. Mi iya siya nu komii Grik hir nimbiamin mi iikamim naingwo tibmiiyim simiir pu nhinmi siya ini kn haiginuu. Biya Adi Komii siya naingwobumbuwa simiir kwoin imiir kisina haigiyam.

²⁸ Mi siya ini igaokaka ywowin, Juda sima boinin yai bibiyeyim iikamim simiir whwonkam ida mi siya simiirin yayim Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir nwowim Jisis siya inkamin biya Adi Komii siya nimbingiyin krimiir whindiriraerar haiginuwam mi siir boinkika. Mi sima asi nongwomamair aekiyamkim. Iriig.

19

Pol siya om Efeses hir miriigin

¹ Apolos siya om Korin hir miriigin. Mi ta iya Pol siya iki nupai nupaiyim simiir nap miriyyin. Mi siya om Efeses hiriir yap nimbiiyam. Mi ti omin hiran iikam nhirim naingwo tibmiiyim, simiir ini kigu.

² Mi siya sriiyu biya kima naingwo tibmiiyim mi kima Adi Komii siir naeyu miyyik iir bidi yaeyin? Mi sima boin, ningaka. Krima Adi Komii siir naeyu miyyikin siir yai bi wakaemiminkim.

³ Mi Pol siya boŋki simiirin, kima piki hiniin siyiuin si baptaiskim. Mi yim ina yowarkii boŋkiyim, nim krɪma Joni siyiuin op siya baptaisin mi siir baptaiskim.

⁴ Mi Pol siya boŋ, biya Jon siya iikamim simiirin op baptais haiginiugim mi siya ti siyiuin min niisiimauugin, sima naingwo tibmiiyim. Jon siya Juda iikamim simiir boŋ, kima ti inkamin kariir mhoiya nitin siirim daingwo tibmii. Ti inkamin siya Jisisin siyairgin.

⁵ Mi sima ta Pol siir yaiya saiir wakaeyim mi ini Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iirar dapim mi op ina baptaisim.

⁶ Mi Pol siir ina simiir yonkwoki mi Adi Komii siir naeyiuin ini simiir yaninkiniuniyin. Mi sima ini yaipai yaipaiyim ninomor kou hiranim, ini simiirar boŋnamim profet kamim yaiya sima boŋiya mi sima simiir hiriinana boŋkim mi sima Adi Komii siir yaiya ina boŋnimauuwamim.

⁷ Ti kam whiekakim iur nwisko, Adi Komii siir naeyiu miyik iir haiyim.

⁸ Mi Pol siya ina yapninopkainamin omaka Juda simiira yai nidwokai boŋaiya saiir. Mi yaiya siya nini boŋiwa, siya ini hindara ini boŋiskiyin. Siya nididmir nididmir bi boŋkin mi siya ini simakar yinkinwamwarkii boŋin simiir kwoin imiir boŋurwokaiyam. Mi siya simiirin Adi Komiiyin siir iikam mi siir digworaekwowim simiir kigiraowiyin siir boŋnimauuim bwanim parig whoim.

⁹ Mi nhirim ini boriisop waeyaowim, bi naingwo tibmiigim mi iikam whiekakim simiir whwonkam idan mi sima yai biyie Biyan Inkam Komiiyin siir

siyiu iir yigbumbu boinim. Mi Pol siya simiir haiburgigin mi siya iikamim naingwo tibmiyiyim simiirar yikiunam mi inokinokin Pol sima skulam Tiranas hiriir namikim, Adi Komii siir yaiya sair whrie boinaiyuwam.

¹⁰ Siya hiriinanar diriraeraryokiyokiyin biewiyo whis. Mi iikamim nu Esia hiranim, sima bidi wakaeyim Biyan Inkam Komii siir yai imiirin. Mi Judan iikam mi Grik an iikam yim ina mi wakaeyim. Iriig.

Siva siir yinisim yinkamiyin ima.

¹¹ Adi Komii krimiir Wanin siya hauugikin Pol siirin kirieni, ti dimin kirie komiyyin mi ti diminin, yio ini sa ywoiskiyyin.

¹² Mi sima yuis mirim pi Pol siir piu aiir naka iprakna haii mi mhoiyya pa hainami iikamim makakim simiir piu imiir nini hainiyyiwi mi ta simiir ma simiir niyya pi digar nwoki. Mi iki uridyiu biyie biyeyim simiir nwowim ina haiburgigim mi ina yamim.

¹³ Mi ti Juda iikamim omom omom nhirim sim yapyokiyoki inkamim uridyiu biyekakim simiir yinimniski. Mi sima boin, nim ti yiu bibiyeyim sim ninimniskiiyami ti Jisisni inigin si niki kinankiwi. Mi sima yiu biyie siir boinki, ti inkamin Pol siya boinin siir inig ieya niuwi mi kira damki.

¹⁴ Juda simiir yaowae adin pris Sipakin, siir yinisimim iriyyar nwisko. Mi sima ti hiriinan siyiu imiir tirikim.

¹⁵ Mi ti uridyiu biyeyin siya simiir yaiyaka hinina yowarkii boin, kara Jisis Pol sowiir bidi yinokninkinin mi wim kima yipikim.

16 Mi ti uridyu biyeyin ti inkamin siir piu hir nwokin, sima diriraerar niskinakim mi sima ta omaka saiir haiburgig mi ini paru parura yidam natkiiginamim. Nhie aunowaiga.

17 Mhoiia Juda iikam whiekakim mi Grik iikam whiekak ikim, sima om Efesas hir nwowim, sima ta yaiya saiir wakaeyim mi iikam whiekakim sima nidid pranae bi kinkim. Mi sima Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iirar hainanim.

18 Iikam whiekakim naingwo tibmiiyim mi sima ina yitim. Mi digworaekwo biye whiekakim biya sima tir kaiyuum, ini simiir ini boininkiniyim, iikamim simiir whwonkam ida.

19 Mi iikam whiekakim nop min nanaowiyim mi naeboin wir minim pa samsakikini wigam. Mi simiirin ina ikom swokiyim pae arar, iikam whiekakim simiir whwonkam ida. Mi digworaekwowim yokwo sima winim simiir iripar mwainim, hinina yimbiam. 50,000.

20 Mi ti hiriinan siyuin sima tirin mi Biyan Inkam Komii siir yaiya ina kiririrama mi ta yaiya ini komiia ywokiya. Iriig.

Mi om Efesas hiran inkam whiekakim sima Pol siirimin io yai prasa bi saokim.

21 Mi saiir mhoiia, Pol siir kwoinin Adi Komii siir naeyu miyikieya yowomwarkaiyu, nu Mesedonia mi nu Grik hiriir napamim mi mhoiia siya om komii Jerusalem hiriir namam naingwokin. Mi siya boin, kara ti omom simiir nini kignaki. Mi mhoiia kara wi om komii Roma hiriir nami.

22 Mi siya inkam nwiso siir whin miriiywo sowiir yikropki, Timoti, Irastas sowa nu Mesedo-

nia hiriir namim. Mi Pol siya nu komii Esia hirar iki okiyin.

²³ Mi taka iya hik komiia om Efesas tiriir yimbini. Mi sima nansao prasae bi kinkim. Mi ta hik komiia whisarii bi nimbiyamka, Pol siya siyuin iikamim sima naingwo tilmiiyin Jisis siirim mi siir boinmauugin. Mi ta hika asi nimbiyamka.

²⁴ Inkam nwirin hir nwowin siir inigin Demitrias siya ti inkamin digworaekwo paipaiyim silvani nonkwokwowikin. Ta omaka wiga Artemis saiir inignana saiir inig iir hainanam. Mi siir miyan kamim, ti digworaekwowim simiir nonkwokwowyim mi sima umir prasae bi haiigim.

²⁵ Mi siya siir mi miriiyim simiirim wara yinkin ikiuna. Mi siya simiir boinki, krima mi kwiruwa miriigim, kima dinokninkin, krima umir komii asi haii, ti miyim krima miriiyim simiirsi haii.

²⁶ Mi ti inkamin Pol, iikam isid komiiyin pi siya nhinpriginaei. Mi simiir kwoinim pi siirima naingwowi. Mi kima bidi kigim mi kima bidi wakaeyim siya ti hiriinanin om Efesas hirira bi tirkin. Niingaka.

²⁷ Ta Pol siir yaiya ini krimiir umir miya saiirar yikripkiya mi hiriinana sasa rani. Niingaka. Mi sima wi ta omaka komiia Artemias wi saiir haimriyugigi mi wi ta wiga saiir inig iir mi hainanani. Niingaka. Mi ta omaka komiia mi ta wig aeya, yo wi hiriyar nokwosaoaekaeyami. Ta wiga inig komiigaka mi iikam whiekakim nu komii Esia hiranim, sima saiir inig iir hainanikim. Mi ta Pol siir yaiya wi ta simiir wiga inig komiikak nwowa,

wi saiir nikworinuwu. Siya hinina boinkin.

²⁸ Mi sima ta yai aiir wakaekiyim mi simiir kwonim ini haugihauga whwiyekiyim mi sima ini komiia kauwok boinkiyim, Atemias! Saeya om komii Efesas krimiir biyan wig komiiga.

²⁹ Mi ti om komiyyin siir hiran iikamim, yai ini komiia nhinkii kauwokiyim. Mi sima diriyar yinsiin iwitnam, maeyaua iripa yai sima nidwo boiniya saiirim. Mi sima Gaias, Aristakas sowiirin wara yinkin kiwowit hainam. Ti inkam nwiso nu komiyyin Mesedonia hiranko sowa ti inkam nwiso Pol saika nap miriigo.

³⁰ Mi Pol siya iikam whiekakim, simiir bopwo napninopkainamim minkin. Mi iikamim naingwo tibmiyyim sima yikidu siirin.

³¹ Mi nu komii Esia hiran inkam komii nhirim sima Pol siir nomiiyaugim. Mi sima yai siirim boinki mi sima siirin ina boinikidukiyim, kira maeyaua yai iripa nidwo boinaiiya, wi saiir kipi napninopkai.

³² Ti iikam isid komiyyin, ta omaka yai nidwokai wakaeya saiir nwowim sima omkakarim ini diriyar nhinki kauwok boinkiyim. Mi sima yai whiruwani biri kauwok boinkikim. Nhirim yai whirni, nhirim yai whirni hinin hinina kauwok boinki. Mi iikam hoimgakim sima biri ninokninkinkim ta iripa sima nwowa mi sima bi ninokninkinkim inkamin ta iripa sima nwowa saiir bi nwowanin.

³³ Juda sima Aleksanda siirin bopwoniya hiriir iyopninopkaigi, simiir bi nwowam. Mi iikam whiekakim sima ini whiekakar kauwok boinkiyim. Mi Aleksanda siya ina yiisiimaugiyin,

simiir yai imiir niriibmi boinim. Mi siya simiir yai aiir nowarki boinkiyim tirkin.

34 Mi iikam whiekakim sima ina kigninokninkinkiyim siya Juda inkamkin. Mi sima whiekakim ini diriya nhinkiikauwok boinkiyim. Atemisa om Efesas krimiir biyan wig komiiga. Mi sima idip idip ini ta yaiya saiir saiirar iyop boininaeyim.

35 Inkamın omaka komii nidwokaiyin yaimın winiyin om Efesas hiran iikamim simiir yayim siya yinsiin okwo paringigi. Mi siya ina boinin, kima ti om Efesasan iikamim kima wakae! Krıma ta omaka aiirin minam kigrıraowi, Atemis saiir inig iir hainanam. Mi ta siiya haiya praprasa ninomor kou hiranki nikiinainiya saiir wara kigrırao. Mi iikam whiekakim sima bidiya yinokninkinim.

36 Mi ta yai aiirin wi inkam nwirki nanugaugau rani. Nıngaka. Mi kima yai tanki! Mi kimiir kwoinim haeiya kipi kinki mi dimin whirin ha kipi nanka dirıraerarki.

37 Kima bidi yikunaniyim ti inkam nwiso sowiirin. Mi sowa ta omaka Atemisa saiir dimin whir bi tauae haigo. Nıngaka. Mi sowa krimiir biyan wig komiıya saiir bi nigbumbugo. Nıngaka.

38 Mi Demitras siya mi kamim mi saika miriıyim sima yaigakinıuwi, inkam nwirin saikain mi sima iıya ta omaka yai wakaeıya mi sima saiir dam, yai boınamın. Mi sima ta yaiya, inkam komiıyin saıka tını boınıu.

39 Mi kima yaigakinıuwi, kimiir kwoınau warau-rar tiki okainam. Mi wi yaowaeyim yai nidwokai

wakaeyim, om Efesas hiranim, simaka tini boinu.

⁴⁰ Mi om komii Rom hiran iikamim sima krimiirin wi yaigak nwowi, ta krīma nīnii nansaowa maeyaua iripa nidwo boinaiya saiir. Mi krīma hiriinan wi whisarii dimuim nīnii nansaowi? Mi sima krimiirin inkam komii komiyyim simaka boini mi krīma wi yai karamaeyar nwowi. Siya hinina boinkin.

⁴¹ Mi yai siirim dig nwokiyim mi siya simiirin ina boinkiyin, kima ha ti nhinkinam. Iriig

20

Pol siya nu Masedonia mi nu Grik hir napmriigin.

¹ Mi ti yaiya sima nīnii nansaowa dig nwokiya mi Pol siya iikamim naingwo tibmiyyim simiir yikunam. Mi siya yai nhirim simiir boinmauugi, simiir kwoin imiir kirie haiginuwim. Mi siya simiir boingig, ha dwoki kima mi siya om Efesas hir haiburgigin mi ina yamin nu Madedonia hiriir.

² Mi siya om whiekakim simiira yapmrii, siya yai kasa biri boinmimaugin iikamim naingwo tibmiyyim simiirin, simiir kwoin imiir kirie haiginuwim. Mi siya mhoiia nu Grik hiriir yimbiam.

³ Mi nu Grik hirin siya bwanim whwoima ywo mi mhoiia siya nu Siria hiriirin siyai aiir kwiriinamim yaingwo. Mi siya wakae, Juda sima yaiya siirim nomboin tibmiikimaigim, siir nisom aokiyim. Mi Pol siir kwoinin ina yaingwowin, kiya? An wi nu Masedonia hiriir swoki ami.

⁴ Sopata siya om Beria hirankin, siya Piras siir yinisimkin, siya Pol saika namkin. Mi inkam

nwiswo om Tesalonaika hiranko, Aristakas mi Sekandas. Mi Gaias siya om Debi hirankin. Mi Tikikas mi Trofimas yo nu komii Esia hirankin nitko. Mi Timoti siya sowaka yinkin am. Mi sima ini Pol saika yamin.

⁵ Sima ti kamim biya namim, krimiirimin sima om Troas hir ywokwokin.

⁶ Mi iya Juda simiir ii komiia wou sima nikwo aeiya, bretin niyopiin karamae nwowiyin siira, ya bidi yamkiya. Mi mhoiia krma siyaiia saiir yani kwiriinam mi om Filipai siir haiburgig. Krma ii iriyyar aka om Troas hiriir yimbiyam mi krma iyyim iriyyar kwisa ywo om Troas hirin. Iriig.

Mi om Troas hirin Pol siya Yutikas siirin ie hiranki hidninsiin idwokin

⁷ Mi biyan ii komiia krma iikamim naingwo tibmiiyim simaka maeyau kwiruwa ywo. Mi sima nae ina yaeyim. Mi Pol siya yai iikam imiirin ina boinmimaugigin. Siya asi boinmimaugigin, siya waka namim naingwowi. Mi siya yai priei asi boinyokiyokiiyamkin mi niibwobwo boin digiwii.

⁸ Mi krma omaka anau kouana saiir nwokin. Mi ta omaka pae hoimgakim niuyaiyim haningin haingomu ininankinam.

⁹ Mi inkam nwirin, whrankin, siir inigin Yutikaskin. Mi siya ounib nidwokin. Mi Pol siya yai ina boinanaeyin. Mi Yutikas siya ta yai aiir wakaeninidin mi siir nhwoin ina yasae whinwowam iuguskiyin. Mi siya ina wariniwarkiinanamin nua hiriir. Mi ti ounibin omaka anau kwoimaka saiir nwokin. Mi sima ha nhiniungiyim siir haiyim mi sima yauni kigi, siya bidi yisom aokiyin.

10 Mi Pol siya wara yɪnkɪn ɪuunainam. Mi siya ti whranɪn siir yauni ankaɓ ɪdwo ɪu. Mi siya ɪna boɪnɪn, kɪma kɪpi naɪngwoyɪmiyok, siya tisi ɪrkak pɪuar swokɪ owɪn.

11 Mi Pol siya ha swokɪ ɪiyamɪn koua hɪriir mi siya paimɪrɪm ɪna ɪni ɪɪnɪkɪmkɪr hauu ɪuwɪn. Mi sɪma ɪna yaeyɪm. Mi siya yai sɪmaka boɪnainanaewɪiyɪn mi ɪni ɪi aeya yɪnkiyanonkwokiyakwoka. Mi siya sɪmiirɪn haiburgikyakwokɪn mi siya ɪna yamɪn.

12 Mi ti whranisɪmɪn siya ɪni wadɪeya swokɪ owɪn. Mi sɪma siirɪn ɪna yɪkɪunamɪn siir omaka hɪriir. Mi sɪmiir kwoinɪm ɪni wadɪeyar yaɪngwokiyɪm. Iriig.

Pol siya om Troas hɪr haiburgig mi om Mailitas hɪriir yamɪn.

13 Krɪma bɪiya namkwokɪnkɪm mi siyaiiya saair yani kwɪriinam. Mi om Asos hɪriir yɪmbiyam. Mi ti om ɪiirɪn krɪma Pol siirɪm ɪni hansɪrɪu. Mi siirɪn siyaiini krɪma pi yɪuginamɪn. Bɪiya siya niki boɪnkɪn siyaiini kwɪriinamamɪn. Mi Pol siya sɪmiiramɪn nua yapɪokɪiwɪn om Asos hɪriir.

14 Mi Pol siya krɪmiirɪn om Asos hɪr ɪni kigni mi krɪma siirɪn siyaiini yɪuginam. Mi krɪma om komii Mitilini hɪriir yɪmbiyam.

15 Mi krɪma ti om komii Mitilini siir haiburgigɪn mi ɪna kwɪriinamɪm siyaiini. Mi ɪigwɪra krɪma mhɪuwisɪmɪn Kaios siir kingiɪn yakii pɪrkɪn idamyakwok. Mi ɪigwɪra krɪma ha swokɪ ɪyɪkɪdnaidamɪm mi mhɪuwisɪm whɪrɪn Semos siir kingiɪn pɪrkɪnnaidamyakwok. Mi ɪigwɪra ha

swoki iyikidnaidamim mi krīma om komiiyin Mailitas siir kingiin yaki pīrkin idamyakwok.

¹⁶ Mi Pol siya om Efasas hir namasunamim pi boriisopi. Mi siya nu Esia hiriir mi amim pi mi boriisopkin. Dimusi rani, siya minam nankanamkin om komii Jerusalem hiriirin, ii komiyya nae naekwowakiya Pentikos nikuwiya saiir wara ninkin owouwim. Iriig.

Pol siya om Efasas hiran biyan inkam komiyyim simiir boingigin ha dwoki.

¹⁷ Mi krīma om komii Mailitas hir nimbiyamim mi Pol siya yaikuun ina hauugiyin om Efasas hiriir, inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim simiirim boinkikin sima siirim nitim.

¹⁸ Mi sima siir hiriir nimbiyamim. Mi siya yai ina boinmimauuwun simiirin. Kima bidiya yinokninkinim iya kara winwina nita nu Esia hiriirin mi siyuim kara diriraerarim, iiyim kara nwokaigiyim kima bidi kigim.

¹⁹ Hi kasa rani, Judan iikamim sima siyu biyie kariir tirim naingwowim. Mi ti hiriinan siyuun, kara pi hika mi haii. Mi an kara kariir inigin ini aowar ikworinugigin mi ini Adi Komii siir inig iirar hainan iskiyin.

²⁰ Kara ta yaiya kimiir boinmimauuwiya, saiirsi nidid rani. Mi kimiir omaka ima mi maeyaua iripa yai boini aka kara kimiirar niki boinmimauugin, ta yai kibiya.

²¹ Kara Juda iikamim mi Grikan iikam ikim, kara simiirin yai prasae bi boinkim simiir kwoinin Adi Komii krimiir Wanin siirim kisina haigiyim. Mi

siima kr̄imiir Bīyan Inkam Komiiȳn Jisis siir̄m daingwo t̄ibmii.

²² Adi Komii siir naeȳūn siya boinkikin kariir̄n mi kara tapa ha napnamkin, om komii Jerusalem h̄iriir̄n. Mi iya kara h̄iriir̄ n̄imbiyami, kara n̄inokn̄inkin tani siima kariir̄n w̄i dimu t̄ir w̄ini.

²³ Iki omom omom̄m kara nami, Adi Komii siir naeȳūn siya boinkikin kariir̄n. Siima hik wa hauuwi mi kariir̄n w̄i omaka h̄uyokiyokaiya w̄i saiir h̄ukripk̄ikikaigigi.

²⁴ Kara h̄in̄nam naingwo rani, kara irkak p̄ua nwokripk̄aiȳm. N̄ingaka. Siya dim̄n komii rani, kara w̄i ta kariir̄ p̄u aiirsi naingwoȳmiyok rani. N̄ingaka. Kariir̄ kwōn komiiȳn dim̄n komiiȳn Adi Komii siya hauugiȳn ini siyar nwow̄n. Mi siir digi, ta miya siya hauugiya kariir̄ mi kara siir yai w̄in kibiya saiir boinmauu siir naingwobumbuwa kr̄imiir hauugiya.

²⁵ Biya kara kimaka napm̄riigin mi kara Adi Komiiȳn siir iikam imiir k̄iḡiraowiȳn mi siir digworaekwo ikim kara siir yai imiir boinm̄mauugin. Mi tariinan̄n kara ina n̄inokn̄inkin̄n mhoiya kima w̄i kariir̄ whwonkam iir swoki k̄ig rani. N̄ingaka.

²⁶ Mi kara tapa kimiir̄n p̄i yai asi boinm̄mauugigi ta yaiya prasae rani. Mi kimiir̄ n̄wirkin siya siȳu biȳe t̄irkin mi ti h̄iriinan siȳūn ȳo yaiya w̄i kariir̄m k̄ipi nit.

²⁷ Mi kariir̄ kwōn̄n n̄idid kwōn naingwo rani, Adi Komii siir yaȳim mi siir digworaekwow̄im mi siir siȳupai siȳupaiȳm kimiir̄ boinm̄mausiȳn. N̄ingaka.

²⁸ Kima, kima k̄imasiya k̄iḡiraona, Adi Komii siir

iikam nħirim naingwo tĩbmiiyim simiir kigrirao. Adi Komii siir naeyiun siya hauugin ta miya simiir kigrirao. Mi kima sibgu kigrirao, Adi Komii siir isid iirin. Mi Jisis siir nhieya paeyakwiya siya naowa mi ha naokiinaiiniya simiirin saeyar yanmaiwarkaina. Mi kima simiirin sibsibim kima kigriraoiyim mi simiir ħiriinan kigrirao.

29 Kara bidi yinokninkin iya kara kimiir haiburgigi mi kara nami mi mhoiyya inkam biyeyim niti wi kimakar namwoni. Mi sima kimiirin wi wra biyeyin sibsib pirimtio aokaowiyin mi wi siir ħiriinan pirimtio aokaowi.

30 Mi kimiir inkam nħirim, wi yaimwoni boin tani wi hindara niksise boini. Iikamim naingwo tĩbmiiyim sima, simiir siyiu imiir nwoki apim.

31 Kima sibgu kaorarao inokinokin. Biyya kara piugi bi piyaokin ti biewi whoimim, kara ni nabie ni nabie boinmimauugin ta yai win kibi airin. Mi kara kimiirsiyin naingwoyimi yok prasae bi kinkin nhwo kariirin ouwoba pi wara griekiinaiini mi kima kipi naingwo owouu.

32 Mi tariinanin kara kimiirin ini Adi Komii saika yinkiamasukikinim paeni hanin, kimiirin siya kigriraoim. Mi ta siir yaiya naingwobumbukaka, ti ħiriinanin wi kimiirar kirie haiginuwi. Mi wi siya hauugi dimin miyik miyikim kimiir. Mi siir isidin dimin whirkin bi kimbugin simiir warar yinkin hauu.

33 Kara inkam nwirni umir digworaekwowim simiirim bi kigmairgin.

34 Mi kima bidi yinokninkinim. Iya kara kimaka nwowa, kara kanakana mirii inkiguna hainae.

Mi kariir digworaekwowim pi kanakana swoki saini. Mi kariir isidin kanaka nwowiyin mi kariir whinmiriyyim simiirin pi wara mi sain hauuwi.

³⁵ Kara kimiirin bidiya yisiisimauuim siyiuin umiram kara miriinanaeyin. Mi wim kima hiriinanar timi miriinanae iikamim umir digworaekwo karamaeyim simiir hauuwam. Mi kima sibgu donkworinu Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir yaiya. Siya hiniina boinkin, inkamin digworaekwo haiwiniyyin siya wi wadiyar mi owi. Mi inkamin digworaekwo hauuwi yio ini wadiyar ywokiyyin. Pol siir yaiyim hiniingim.

³⁶ Mi Pol siya ti yai imiir boin digiyin mi siya ogmwo ina hiunainamin. Mi siya ini simaka kwisin, nhwo Adi Komii siirim.

³⁷ Mi sima nou prasae biri kinkim siirsiiyin. Mi sima Pol siirar yankab ouugi.

³⁸ Mi sima yaiya Pol siya boina saiirar naingwokim kima wi kariir whwonkam iir swoki kig rani mi sima hik prasae biri swoki okikim mi sima ina whinapnaniyamim siyahi hir yani whinap kwiriigi. Mi sima ina boinkiyim siirin, ha dam! Iriig.

21

Pol siya siyahi aiiir kwiriinam mi siya om komii Jerusalem hiriyam

¹ Krima simiir haiburgigim mi krima siyahi aiiirim yam. Mi siyahiya ina hiunisnama. Mi krima omin Kos nikuwiiyin, siirim hiririunaidam. Mi igwir nugakin krima mhuu sim whirin Ros

nikuwiyin, siir yimbiyamyakwok. Mi krīma siir haiburgigim mi om Patara hiriir yimbiam.

² Krīma siyaii ira nu Finisia namana saiirim hansrani. Mi krīma ta siyaiiya saiir kwiriirim mi ta siyaiiya ina hiunisnama.

³ Mi krīma ha namim, mhuisim whirin Saipras nikuwiyin bopwoniya nidwomaiyin siir kwakig kigam yio yaioyaeya kwomaimigii. Mi krīma nu Siria hiriir yimbiam. Mi krīma om Taia hir yama-masu iu. Mi siyaiiya digworaekwowim ti om iir yigingig.

⁴ Mi krīma iikamim naingwo tibmiiyim simiir ini kigu. Mi krīma ti om iirin iiyim iriivar kwisa ywowak. Mi Adi Komii siir naeyiu miyikin siya hurworwokaikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kwoin imiirin. Mi sima Pol siir boinmauu, kira om komii Jerusalem hiriirin wi kipi nam.

⁵ Iya krīma nimbinamim ti om iirim ini hiriivar digigim mi krīma ti om iirin ha haiburgigim mi ina yamim. Mi kamim naingwo tibmiiyim mi simiir wigyin ima mi krimiirin sima yana whinapkinisugig om komii siir yaba hir. Mi krīma whigbid hirin ogmwo ha nani hiuium mi ina sriiyim Adi Komii siirim.

⁶ Mi krīma simiir boingik, ha dwoki! Mi yim sima iriipi hiriinan krimiir mani boinki, ha dam! Mi nim krīma siyaii ira saiir kwiriinam. Mi sima ina swoki amim simiir omaka hiriir.

⁷ Mi krīma om komiirin Taia siir haiburgigim mi om komii whirin Tolemes siir yimbiam. Mi krīma iikamim naingwo tibmiiyim simiir boingig, naiowaka kima! Mi krīma iya kwira ywowak simaka.

8 Mi iigwira krɪma om komii Tolemes hir haiburgig mi om komii whirin Sisaria hiriir yimbiam. Krɪma inkamin Adi Komii siir yai napboinmamauwiyin Filip, siir omaka hiriir yam. Mi siya kam iriyyar nwisɔ aposel simiir whinap miriyyim mi simiir nwirin mi siyairgin. Mi krɪma saika ini owou.

9 Siir yinisim yinugiyinim idigim. Simiirin kamki bi niki onkwonakim. Adi Komii siir naeyu siya tirikikin simiirin mi sima Adi Komii siir yai aiir asi boinmamaugim, ti yinugiyin idiyim.

10 Krɪma ii kasa biri nwokim ti om iirin. Mi profet inkamin Agabas nikuwiyin, siya nu Judia hirankin nitkin.

11 Siya krɪmiirim nitin mi Pol siir piuwopa saiir ini hainaki mi siir iga inim simiira swoki kogrimdinunam. Mi siya boinki, Adi Komii siir naeyuin, hinina boinkikin, om komii Jerusalem hir nwowim Juda simiir iikamim sima ta piuwopa saiir ad iirin, wi hiriinana kogrimdinuwi. Mi sima siirin, wi iki iikamim Juda iikam tani wi simiiram nikropki. Agabas siya hinina boinkikin

12 mi krɪma ta yaiya saiir wakaewinim mi krɪma ti inkam nhirim krɪmaka nwowim, krɪma ini Pol siirar boinaeyim, siya wi om komii Jerusalem hiriir kipi swoki amimin.

13 Mi Pol siya ina ywowarki boinin mi kima dimusi nounanaei? Mi kariir kwoinin biye kima nwowaiginuwi. Mi kariir kwoinin ha naingwowi, sima kariirar kogrimdinuki wɪndi mi kariirar mi isom aoka wɪndi om komii Jerusalem hirin. Dimusi rani, kara krɪmiir Biyyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iir boinmamauwi. Kara yai min

karamaeka, yio dimin komii rani.

14 Mi krīma siirin wī yaeya kwoin pa swoki kisina haigi. Mi krīma ta yai aiirin asi niuguskikim. Mi krīma ina boinim, krīmiir dimin tani, krīma Adi Komii siir kwoin iirara napiski.

15 Mi ii nhirim bīdi yamkiyim mi krīma digworaekwowim ina diriraerar haiginamim om komii Jerusalem hiriir namim.

16 Mi inkam nhirim naingwo tibmiiyim om komii Sisaria hiranim, sima krīmaka warar namkim. Sima krīmiirin siir omaka hir whinapyikiugig. Siya ti mhuuisim whirin Saipras siir hiran inkamkin. Siya bidiniya naingwo tibmiigin mi krīma siir omaka hir ywo.

Mi Pol siya om Komii Jerusalem hiran biyan iikamim yai simiir boinmimaugin.

17 Iiya krīma om komii Jerusalem hiriir nimbiamim mi iikamim naingwo tibmiiyim sima krīmiir kigwinim, ini maigimaiga ywowinim.

18 Mi iigwira Pol siya krīmaka yam, inkam komii komiiyim Jems sima iripa mi kwiruwa miriiyim siyū komii kigriraowiyim, simiir kignakiyam.

19 Pol siya simiir boingig, nabie kīma! Mi siya simiirin haniingin sibgu boinmimaugig, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya tirim siir miya sair, iki iikam nhirim Juda iikam tani simiir. Pol siya biyan kamim simiir yai wakaewinin mi siya ina yamin simiir omaka aiirim.

20 Iiya sima wakae digiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainanim. Mi siirin sima boin, nomiiyau! Kira wakae! Juda simiir iikamim kasa rani, tausenkim, Adi Komii siirim naingwo

tibmiiyim. Mi sɪma ɪni Moses siir siyɪu komii iiraramar naingwo tibmiiyim mi sɪma siir napam naingwowi.

21 Mi kam nɦirim sɪma kɦiriirin hɦina mi boɦnki, Pol siya Juda sɦiir iikam nɦirim ɦi iikamɦm Juda iikam tani sɦiir nu nwowɦm sɦiir mi boɦnmɦmauwɦ, sɦma Moses siir siyɪuɦn ha boɦnɦn siir haiburgigɦm, kɦma kɦmiir yɦnisɦsɦmɦm sɦiir mɦoɦsɦm sɦiir kɦpi kɦtiyopnɦr hai. Mi kɦma Juda sɦiir bɦyan siyɪu iirar kɦpi napkɦpkai. Mi sɦma hɦnɦna boɦnkɦm,

22 kɦma bɦdi yɦnoknɦnkɦnɦm kɦiriirin mi ta kɦiriir yaiya bɦdi yama. Mi sɦma wa nɦnoknɦnkɦni kɦra bɦdi yɦtɦn mi kɦma kɦiriirin wɦ panɦna tɦr!

23 Mi kɦma kɦiriirin pɦ siyɪu whɦrɦn siir boɦnmauwɦ. Mi kɦra wɦ hɦriɦnan siyɪu iirar tɦr. Mi tɦ kam nwɦyɦm tɦ tɦr nwowɦm, sɦma dimɦn whɦrɦn Juda sɦiir siyɪu iir tɦram naingwowi.

24 Mi kɦra tɦ kamɦm sɦmaka dɦnkɦn am. Mi kɦra sɦmaka nami mi tɦ Juda sɦiir siyɪuɦn tɦ kam nwɦyɦm sɦma tɦr mi sɦmaka timɦ inɦn tɦr, whau-riyɦnan nwowam. Mi kɦra umɦrɦm wara timɦ haigɦn sɦiir kan aɦr pɦriyaowɦm. Mi iikam whɦekakɦm wa nɦnoknɦnkɦni. Mi ta yaiya sɦma boɦna kɦriir mi saeya hɦndara nɦksɦsaeka kaimwo rani. Mi sɦma nwokɦ nɦnoknɦnkɦni kɦra siyɪu komiɦni yaiyɦm sɦiirar mi wakae yoknaeikɦn.

25 Mi iikam nɦirim Juda iikamɦm naingwo tibmiiyim kɦma yokwo bɦdi wɦn hauugiyɦm sɦiirar. Mi ta yokwowa hɦnɦna boɦnki, kɦma kɦgrɦrao! Mi wɦraisuɦm kamɦm sɦma hauuwɦyɦm, uruwai siyaowainiyɦm, kɦma sɦiir kɦpi nae. Mi kɦma wɦraisuɦn nɦi ara sɦma nomboru aowɦyɦn siir

kipi nae. Mi nhie aiir kipi mi kwiyae mi kima hii kipi nanae. Ti yokwo saiir yaiyim hinina boinkim.

²⁶ Higwira Pol siya kam nwiiyim, simiir yikiunam, op whauim. Mi sima op ha whau digiyim mi sima ina yapninopkainamim Juda simiir omaka Adi Komii, siir inig iir hainanam. Mi sima, simiir boin wakaeki wi paka hinin iya sae digi, ti siyiuin op whaiyin! Mi wraisuim sima wi nwonira ya-payapa nanag hauugi Adi Komii siirin. Iriig.

Juda sima Pol siirin hirar yonkworimdinuin.

²⁷ Mi mhoyiya ii iriyar kwisaka dig kingiin nwowim mi Juda iikamim nu komii Esia hir nwowim, simar kig Pol siya simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya, saiir nwowi. Mi iikam whiekakim simiir kwoinim sima ini hopswo iu Pol siir nonkworimdinuim.

²⁸ Mi sima haningin kauwok nanaeki. Kima ti Isrelan iikamim, kima krimiir whin diriraerarki. Ti inkamin siya iki omom omom whiekakim simiir kamim siya nisiimauwi. Mi Moses siir siyiuin mi Isrelan iikam ikim mi ta Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya wi siya nanugaugauwi. Mi ti diminin sasa rani. Ningaka. Siya pi iki Grik simiir iikam nhirim simiir wara mi ikmwain apninopkainami, ta Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirin. Mi taka omaka miyik bi nimbiamka. Sima hinina boinkikim.

²⁹ Biya sima kigin ti inkamin Judan inkam tani Trofimasin, siya om Efesas hirankin. Mi siya Pol saikar nwokin om Komii Jerusalem hirin. Mi simiir kwoinin ha naingwokim Pol siya nikiunami siirin simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiriirin. Mi ta yaiya asi nimbiamka.

30 Mi om Komii Jerusalem hiran iikam whiekakim sima ini hindira yanaakiyim. Mi iikamim ina iwitnamim mi maeyau kwiruwa yamwomimiriu mi sima Pol siir yankabrinu. Mi sima siirin ini simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir yaba hiriir kiyainaniyam. Mi sima ta omaka saiir ounibim ina kwaiginimokounamim.

31 Mi sima Pol siir nisom aokiyam tirkim mi yaiya ti kamim yaii niniiyim simiir bi nwowiyin ofisa inkamın siir hiriir yimbiyam. Sima hinina boinkim, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim ini hinda yanaakiyim.

32 Mi siya bi kimimınkin kam nhirim yaii niniiyim mi simiir biyan ieya, simiir yikunam mi ina iwitnaniyamim iikam hoimgakim simiirim. Mi iya sima kamim yaii niniiyim mi simiir biyan kamim simiir kigwinim mi sima Pol siir bi swoki tiokim, ina yuguskiyin.

33 Mi kamim yaii niniiyim simiir biyan inkamın ofisa siya ina yamin Pol siir kingiin mi ina yonkworinuwın siir. Mi kamim yaii niniiyim simiir boinki, sima siirin wieyinsopo whisa kogrimdinu. Mi siya ina sriiyin simiirin mi ti inkamın siya yipikin? Mi siya dimu tirkın?

34 Iikam isid komiiyin hırar nwokim mi nhirim yaeya yai gwir kauwok boinki mi nhirim yaeya yai gwir. Mi sima yai prasae bi ninkinugim. Mi biyan inkamın siya yai mwowa saiir sibgu wakaeyok rani. Mi siya ina boinkiyin, kima kamim yaii niniiyim simiir omaka hir tını whinapyikiugig siirin.

35 Sima Pol siir hainamim mi sima siirin ta

omaka saiir ninmiga ini kikinuuu. Mi iikam isid komiiyin sima kigin, sima minam nitkim Pol siir nisom aokiyam. Mi siya kamim yaii niniiyim simiir waeyao yidwokainam mi sima ina yamim.

³⁶ Iikam isid komiiyin simiir mhoiyya yam. Mi sima ina kauwok boinamim, siirin disom aoki. Iriig.

*Pol siya Juda iikamim simiir boinmimaauugin
biki bi naingwo tibmiyya saiir*

³⁷ Mi kamim yaii niniiyim sima Pol siir nikunamim naingwokim simiir omaka. Mi Pol siya boin simiir biyan ofisa inkam iir mi kara yai gwira kiriir piki boinmauu? Mi simiir biyan ofisa inkam ieya boin mi kira Grik simiir yai aiirin ha boinikin?

³⁸ Kariir kwoinin ha naingwokin aingwo kira ti nu Isipan inkamin siya niuwi. Biyya inkam komii komii gavman simaka yaii kira niniiyin. Mi kira ti inkamin 4,000 kamim yaii niniiyim simiir nikunamin nu siiyin ap hiriir mi kira ti inkamin siya?

³⁹ Mi Pol siya boin. Niiingaka. Kara Juda inkamin nu komii Silisia hiranin siya. Mi kariir omisimin Tasaskin mi kara ti omin siir hirankin. Mi kariir omin siya inigakaigin. Ini wakaeyin? Kara iki iikamim yai simiir pini boinmimauuu.

⁴⁰ Mi biyan inkamin siya ini wadieya ywokiyin. Mi Pol siya ti nin iirar ywokwokaigi mi siir ina ina yinkiyiniyinainama koua hiriir, iikam whiekakim simiir whwonkam idar. Mi ti iikam whiekakim yai ina yinkin tankiyim. Mi Pol siya simiirin Hibru simiir yai aiir boinki. Iriig.

22

¹ Pol siya ina boinín, kima ti yaowae adín, kima wakae! Kara kimiir yai yamdi pi hinina nowarki boini tariinanin.

² Mi simar wakaeki, Pol siya Hibru simiir yaigina saiir boinki mi sima yai ina tankiyim yai bi sisimiminkim. Mi Pol siya ina boinín.

³ Kara Juda inkamkin, apu kariira, kariirin om Tasas hir naokainaka, ti nu komiyyin Silisia siir hir. Mi hirin kara yinisim sapisapar haiburgigin. Mi kara om komii Jerusalem tir nae mwrri okwon-amkin. Inkamin kariir nusiimauuwín, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir siyusae siyusae imiir yio Gamelielkin. Mi kara kirie asi nwokin, Adi Komii siir siyu iir napamin. Wa kirie kima mi haiya mi hiriinan saeyairga.

⁴ Kara diriraerarbumbugin iikamim naingwo tibmiiyim simiirin, ta kara naingwo tibmiiya saiir hiriinan. Iikam whiekakim kara simiir nisomsom aokaowima naingwokin. Mi kara simiirin pi wiewin sopni mi kogrimdinu hainami, omaka huyokiyokaiya pi saiir hir mini kiyitkaigaigigi.

⁵ Mi prismi yaowae adin mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim, sima bidi kigninokninkinim kariirin. Mi yayim wi sima boinimauuwi. Yokwowa sima win hauugika kariirin Juda simiir iikam isid komiyyin om Damaskas hir nwowim siirim mi kara ina yapamin om Damaskas hiriir iikamim naingwo tibmiiyim ti om iir nwowim simiir udrimdinu haiyam mi simiirin om komii Jerusalem tiriir nikunaniyam naingwokin. Mi sima hik nwoki haiyim, siyu biyeyim sim tirim simiirsiyin. Iriig.

fiya Pol siya naingwo tibmiya mi siya sair boinmimaugin.

⁶ Mi iya kara napyokiyokiyama siyiun om Damaskasa namiyin hiriir mi om Damaskas kingiin hirin, nabe bopwo hir ywowam. Mi bi kimiminkikin, pae komiia ninomor kou hiranki nitkiya ini kariiramar hiriru naiinya.

⁷ Mi kara nu ha namikiyiun mi kara wakaeki inkam nwirin siir yaiya kariir boinki, Solti! Solti! Kira kariir dimusi tirbumbu haiginuwi.

⁸ Mi kara siir yai yamdi ina yowarki boinin, Adi Komii kira yipikin? Mi siya kariirin ina boinin, kara Jisisin om Nasaret hiranin siya. Kira kariir tirbumbu haiginuwi.

⁹ Kamim sima kanaka nwowim sima ina kigim paeya niuyakiya. Mi inkamin yai kanaka boinaiyin sima siir yai bi wakaekim kanakana wakaekin siir yaiyim.

¹⁰ Mi kara boinki, Biyan Inkam Komii kara pi dimu tiri? Mi siya ina boinki kariirin, kira dinsiin apnam om Damaskas hiriir. Mi tiki om iirin inkam nwirin wi siya nikumamauuwini mi whiekakim kara nimbinim kiriirin.

¹¹ Mi ta paeya saeya prasae bi niuyakika mi kara dimin taeminim bi nanaokigimokikim. Mi kamim kanaka nwowim, sima kariir ina aiir asi nonkwokim. Mi kariirin ina yinkikwona apnamim om Damaskasa hiriir.

¹² Mi inkam nwirin hirar nwokin ti inkamin siir inigin Ananaiskin. Ti inkamin siyairgin siyu komiini sibgu apiyin. Mi Juda iikam whiekakim om Damaskas hir nwowim sima siirin hinina boinkikim, ti inkamin inkam miyikin.

13 Mi siya kariir kingiina yamkwoni mi siya kariirin ina boinin, nomiyau Solti! Kiriir nhwona ha kaowirirki. Mi ta iya kariir nhwona ina kigomokiyin mi kara dimin taeminin ina kigirkakiyim. Mi Ananais siirin ini wara yinkin kigiyin.

14 Mi siya kariirin ina boinmauun, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir Adi Komiiyin bidi yimbinin kiriirin. Kira siir kwoin iirin wa ninokninkini mi kira ti inkamin siya nimbinkiyin siirin wa kigi mi siyar boiniyim yayim kira wa mi wakaei.

15 Kira siir yayi wa sair boinmimauuwi iikam whiekakim simiir, ti digworaekwowim kira kigim mi kira wakaeim.

16 Mi kira dimuim swoki owi? Kiriir kwoinin op baptaisim daingwoki. Mi Jisis siir inig iiram kauwoki mi siya wi kiriir digworaekwo biye imiir nwoki haiyoprimdiyumiigi. Iriig.

Adi Komii siya nikropkikin Pol siirin iki iikamim Juda iikam tani simiiram.

17 Mi mhoiia iya kara ti om komii Jerusalem tiriir swoki ita mi kara Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair hir sriiyin Adi Komii siirimin mi kara digworaekwowim nhwonan whinkigmimikin.

18 Mi kara krimiir Biyan Inkam Komiiyin siir kig. Mi siya kariirin hinina boinki, ini wakaein kira! Kira wi kipi kimimin wi om komiiyin Jerusalem siir haiburgig mi ha dam. Mi kira kariir yai aiirin ti om iir boinmimauuwi mi sima wi wakae yokna rani, ta yai aiirin.

19 Mi kara ina boinin, Biyan Inkam Komii, sama bidi yinokninkinim biya kara omaka whiekakim yai nidwokai wakaeiyim, simiira namkin. Mi kariir siyiuin iikamim kiriirim naingwo tibmiiyim simiirin omaka hirar ninkinikou tiokin.

20 Mi biya sama Stiven siir yisomaoki. Siya kariir yai boinmimauuan inkamkin. Ta iya kara simaka kingiin warar ninkin okin. Mi kariir kwoinin hiriirar mi naingwo ti hiriinan siyiuin wadeyaargin. Mi kamim siir nisomaowim mi simiir yuis minim kara simiir kigriraokim. Kariir siyiuin hiniingin. Iikamim naingwo tibmiiyim pi simiir nipimpari.

21 Adi Komii siya kariir boinkikin, kira dam! Mi kiriirin wi kara nikropki aru maeyaua, ta yaiwin kibiya inkam nhirim Juda iikam tani simiir boinmimauuam. Pol siya hiniina boinkikin.

22 Mi Juda iikam whiekakim sama ta yaiya Pol siya boina, saiir yikidugi. Mi sama ina kauwok boinkiyim siirin, disomaoki! Ti hiriinan inkamin siya omwai kipi waiya. Ningaka.

23 Mi sama io prasae bi nwokim. Mi sama asi priikauwok priikauwokim. Mi simiir yuis minim ina yisim mi ina yonkwo whriwridamim. Mi nu whrinanin ina yop kabitkiyin koua hiriir.

24 Mi kamim yaii niniiyim simiir biyanin siya simiir boinki, Pol siirin dinkikwona apnam yaii niniiyim simiir omaka hiriir mi siirin kima dipimpar. Mi siirin yaimwokiyaimwowa saiirim srii. Kima wi nwoki sibgu inokninkinim iki iikamim sama siirimin hiniin dimusi kauwok boinkim?

25 Mi sama Pol siirin idni kogrinu okwo sama

tioam idgiuni. Kamim irim haiiyim simiir biyan inkamin ini Pol siir kingiina ywokwowin. Mi Pol siya hinina boinki siirin, inkam komiyyin yai wakaeyin siya kariirin hinina bi boinkikin, kara dimin whir bidi tirbuin. Nningaka. An kara om komii Rom hiran inkamkin mi kima kariir kipi tio.

²⁶ Bi nwowiyin inkamin ta hiriinan yai aiir wakaeyin mi siya biyan inkamin kamim yaii niniiyim simiir kirgiraowiyin, siir ini boinmauuu. Kira panin tirim naingwowi? Ti inkamin siya om komii Rom hirana inkamkin.

²⁷ Mi simiir biyan inkamin ina yitin Pol siirim. Mi siir ini boini, kira kariir boinmauu, kira om komii Rom hiran inkamkin, aniya? Pol siya ina boinin, ihi! Kara om komii Rom hirana inkamkin.

²⁸ Mi simiir biyan inkamin siya ina boin. Mi kara umir prasae bi saingin mi kara ini om komii Rom hiran inkam ywowin mi Pol siya boin, an kara, nningaka. Kariir adin siya om komii Rom tiranaingin mi an kara iriipa hiriinan Rom tiran inkam asi mi owi.

²⁹ Mi kamim yaii niniiyim saika kingiin nokwowin, siir tioam, sima bi kimiminkim, sima ina yagimgigium. Mi simiir biyan inkamin siir kwoinin ha naingwokin Pol siya om komii Rom hiran inkamki niuwi mi siya asi nikidugin. Mi kara wara asi nidigin.

Pol siya inkam komiyyin yai wakaeyin siir wh-wonkam ida nokwokin

³⁰ Mi simiir biyan inkamin siya ta yai aiir sibgu wakaeyam naingwowi. Ti Juda iikamim simiir tirim, Pol saika dimu diminkin? Mi siya ii gwira ina hakiyin wieyin sopin siir ninirkaiyin. Mi yaiya ina

yikiukiya prismi yaowae adim mi Judami kamim siyu komii ninokninkiniyim simiirim, sima nitim, iripa yai nidwo boinim. Mi siya Pol siir yikunaiini nua tiriir mi sima siirin ina yikunamim simiir whwonkam ida nokwoam.

23

Pol siya Judami kamim siyu komii ninokninkiniyim yai simiir boinim mauugin

¹ Pol siya kamim siyu komii ninokninkinim simiir simiira kaonanaeyin mi siya ina boinkiyin. Ti nomiiyauim! Kariir siyuin Adi Komii siir whwonkam ida kara dimin whir bi tirbugin. Kariir kwoinin ini wadieki wadieya ywowin, dimin whirki bi tirbugin kariir napririr aiirin mi ini tariinanar yadigniyin.

² Mi prismi yaowae adin Ananias nikiuwiyin siya kamim siir kingiin nokwoim simiir boinki sima siir yai aiir niripugiyim.

³ Mi Pol siya siir boinki, Adi Komii krimiir Wanin siya wi kiriir tiowi, kira toa kariir mi saiir hiriinan. Mi iikamim sima ha naingwokim, kira inkam wadieki niuwi mi kiriir kwoinin ini biyieki biye ywowin. Kira ti tir nidwowin mi kira kariir hidam tirkin siyu komii iirin. Kiraigin siyu komii iir sibgu ap karamae nwowiyin. Iya kira boina, simiirin kariir tioam.

⁴ Mi kamim Pol saika kingiin nokwowim sima boin mi kira tari Adi Komii siir biyan prisin siir nigbumbuwi, aniya?

⁵ Pol siya boinki, ti nomiiyauwim! Kara bi ninokninkinkin, siya Adi Komii siir biyan priskin piyasi owin? Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir

nwowa saeya hiniina boinkika, kira kimiir biyan inkamin siir kipi nigbumbu.

6 Pol siya ina ninokninkinin, kam nhirim siyu komii ninokninkiniyim simiirin. Mi nhirim Farisimi siyuin siir napikim. Mi nhirim Sadyusimi siyuin si napikim. Mi siya siyu komii kigiraowiyim simiiramin hiniina kauwok boinki, kima ti nomiiyauim an kara Farisimi inkamkin. Mi kariir adin, iriipi hiriinan Farisi inkamkin. Kara ha naingwowi iikamim naokaowim sima wa swoki insiin idwodwowi ie hirankin. Mi kara bidi boinkiya ta yaiya mi ti hiriinan siyuin kima yaigak kariir asi nwokim.

7 Mi siya ta yai aiir boinkiyin mi ti isid whiso Farisi Sadyusi sima io ina yinwo anwowim mi sima ina yinkibirnakiyim.

8 Mi Sadyusiyam kamim sima boin, inkamin wi ie anki swoki insiin idwo rani. Nningaka. Mi Adi Komii siir paekwosim karamaeka mi siir piugana iriipi hiriinan. Nningaka. Mi Farisiyan kamim sima ti digworaekwowim simiirin ini kaimwowa ywowim.

9 Mi sima yai komii asi kauwoknanaekim. Mi kam nhirim siyu komii nisisiimauuwiyim, sima Farisi simiir isidin siir hirankim. Mi sima ini yai kirie aiirar yinsiin okwo boinkiyim. Krima ti inkamin siirin siyu whir bi kigin. Mi tari naeyugun nasi boinaigin saikain iyie tari Adi Komii siir paekwosimin siya nasi boinaikin, aniya?

10 Simiir iowa ini komiia ywokiya. Mi yaii nini kamim simiir biyan inkamin siya ini nididkakar ywokiyin, ti isid whiso sowiirsiyin. Pol siirin

wi sima pi nonkwobumbu ninkin haiginiuwisi. Mi siya kamim yai niniyim simiir asi boinkikin, kima diuunam! Mi Pol siir donkworinu naowid mi siirin kimiir omaka hiriir dikunam.

¹¹ Mi iigwir niyaka krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siya wi Pol siir kingiina nokwokaowi. Mi siya boin, kira kipi nidid! Biya kariir yaiya kira boinmimauugin om komii Jerusalem hirin mi kira kariir yaiya om komii Rom hirin wi hiriyyar swoki boinmimauuwi. Adi Komii siya hinina boinkin. Iriig.

Judan kamim sima Pol siir nisom aowam boin tibmiikikaigim

¹² Mi nugakin Judan kamim sima maeyau gwiruwa ywoyakwok, yai kitibmii boinam. Sima boin, kibe idwai! Krima wi naemin nae rani mi wi op mi kwiyae rani. Mi iya krima pol siir nisomaoki mi wi ha nae.

¹³ Judan Kamim ta yai aiir nimbintibmiikimayim kam nwis nanairgim.

¹⁴ Mi sima biyan prisim mi inkam adi yaowaeyim siyu komii kigriraowiyim simiiram yam. Mi sima boin krima bidi yimbini tibmii kimayim. Krima wi naemin niki ningugu ae rani. Krima iya Pol siir nisom aowi mi krima nae minim wa naei.

¹⁵ Kima mi kamim siyu komii kigriraowi ikim, kima inkam komiiyin om komii Rom hir nwowin siirin dikugi. Mi siirin pi hinina boin Pol siirin siya wiku naiini tiriir. Mi krima siir yaimwoki yaimwowa krima niki wakaeyam mini. Mi iya Pol siya kimiiram napnani mi krima wi siiram naguprakai wini siyu hir, siir nisom aowam.

16 Mî siir yokmana saair yînisim yînkamiyînin siyar wakaemînik ta yai aiirin, Pol siir nisom aowinam boina mî siya asi namkin kamim irim haiiyim simiir omaka. Mî siya ina yapninopkai boinmauu siir papiyeyin Pol siirin.

17 Mî Pol siya kamim irim haiiyim simiir biyan inkamin siir yikuna mî ina boinin, ti whranisim iirin dikunam yai niniyim kamim simiir biki biyan inkam iirim. Siya yaigakin, siya saika boinim mini.

18 Mî biyan inkamin siya siirin ina yikunamin biki biyan inkam iirim. Mî siya boin, Polin inkamin sima hugripkikikaiyin siya boinkikin kariirin ti whranisimin siir nikunaniyim kiriirim. Siya yaiya kwira nwowi mî siya kiriir boinmauwim naingwowi.

19 Mî biki biyan inkamin siir in aiir yinkwoki mî siirin ina yikunamin maeyaua inkam kara-maeya saair. Mî siya srii, kira kariirin pi paka hinin yaiya saair boinmauwi?

20 Mî whranisim ieya boinki, Judan kamim sima yai bidi yomboin tibmiikimayim kiriir sriiyim, waka kira Pol siir wikunaiini kam whiekakim siyu komii ninokninkiniyim simiirim mî sima wi siir niksiseae. Mî sima siirin haningî srisasae ta yaiya saair yaimwokiyaimwo aiirimin.

21 Mî kira simiir yai aiir kipi wakaeyokna. Mî simiir inkam nhirim kamnwisnanaigim. Mî sima ina boinim, krîma wi nae minim wi mî ae rani mî op minim wi mî kwiyae rani. Mî iya krîma Pol siir nisomaowi, wi saairar nadigiuwi. Mî tari-inanin sima ini siyu nwokwokinim siirim. Sima krîmiiramîn minam nwokwokini, kiriir kwoinin

wadie nwowi mi kira Pol siir dikropki.

²² Mi biki biyan inkamin siya ti whranisimin siir boin ta yaiya kira niki boinmauuu kariir mi kira wi inkam nwir kipi boinmauu mimin. Mi siya siirin ina yikropkiyin. Iriig

Kamim irim haiiyim simiir biki biyan inkamin siya yikropki Pol siirin inkamin Filiks nikuiwiyin omom omom nhirim sim kigriraowiyin siirim.

²³ Mi biki biyan inkamin yaii niniiyim simiir bi nwoywo inkam nwisso, sowiirim yikiugi. Mi ina boinkiyin kowa kam kamair nwoim iurim 70 hosim simiir idwo nidwo ikim mi yaii niniiyim kam kamair iurim 200 sima warar. Mi kima tapaiirin pi iriyyar kwii min haiburgig mapi om komii Sisaria hiriir damwii niyar.

²⁴ Kima hosin ira timi inkin haii Pol siya nidwo namim. Mi krima siirin inkamin omom omom nhirim sim kigriraowiyim Filiks mi siirim dikunam.

²⁵ Mi biki biyan inkamin yokwowa kwira win hauugi Filiks siirim. Ta yokwowa hinina boinki,

²⁶ kara Klodias Lisiaskin, ta yokwowa kara win hauugika biyan inkamin omom omom nhirim sim kigriraowiyin Filiks kiriirim. Nabie!

²⁷ Mi ti inkam iirin Judan kamim sima yonkworinu mi siirin sima pi yisomaowin mi kara siirin bidi wakaeyin siya om komii Roman inkamkin. Kara mi kamim yaii niniiyim, krima simiir hiriir yimbiyam mi siirin simiir in hirankar yikiunaki.

²⁸ Kara ta yaiya sima priiboin huriyua ti inkam iir, kara saiir yaimwo iir ninokninkinim mini. Mi

kara simiir kamim siyɔu ninokninkiniyim kausil simiirim yikunam.

29 Mi kara simiir asi srigin. Mi kariirin sima boinmauugi yai nhirim simiir siyuniyim. Mi ta yaiya sima siir boinuhuriyugi. Mi Kara siirin dimin whir bi kigwo tirkin, siir nisom aowamin mi siir hugripkikikaiyim. Ningaka.

30 Mi yaiya ini kariirima yimbiniya. Tariinanin sima yaiya kwira boinimprio kimai ti inkam iir nisom aowam. Mi kara bi kimiminkikin, siirin ina yikropkiyin kiriirim. Kara kamim yai siir priboin huriyuum simiir boinki, sima kiriir whwonkam ida wa mi okwo boini piki hinin diminkin ti inkamin siya tirin. Siir yaiyim hinina win boinkikin.

31 Mi Kamim yaii niniiyim sima ini siir yaiya mi wakaeyoknam. Mi Pol siirin ina yikunamim, om komii Antipatris hiriir niyakar yamwai.

32 Iiya ha pirkinikiyakwoka mi kamim yaii niniiyim ini simiir omaka hiriirar swoki amim. Mi kamim hos idwo nidwonamim sima sima whinam Pol siirin om komii Sisaria hiriirin.

33 Kamim hos idwo nidwonamim ina yimbiyamim om komii Sisaria hiriir. Mi sima yokwowa ina ini hauu iuwa ti inkamin, omom omom kigriraowiyin siir. Mi sima Pol siirin siir, whwonkam ida yokmwɔn okwo.

34 Mi siya ta yokwo aiir mwainin mi siya Pol siir srii, kira piki hinin nu komii siir nwowikin? Mi Pol siya boinki, kara nu komii Sailsia ankin.

35 Mi inkamin omom omom kigriraowiyin siya boinki, iiya kamim yai kiriir priboin huriyuum sima nimbini mi kara pi kiriir yai aiir wakae. Mi

siya sɪmiir boɪnki, sɪma Pol siir nɪkɪunamɪn omaka komiiya bɪiyan inkamɪn Herot siya mɪriiya saiirɪm mɪ wɪ kam nhɪrkɪm nwokɪ waikaowɪm. Friig.

24

Juda sɪmiir bɪiyan iikamɪm sɪma Pol siir boɪnwokiyopnatkaigi.

¹ Mhoiɪya iiyɪm iriɪyara yamki mɪ bɪiyan prisɪn Ananias mɪ inkam adiyaowaeyɪm siyɪu komii kɪgrɪraowiyɪm sɪma ɪna yapiniyɪm. Mɪ inkam nwɪrɪn siir ɪnɪgɪn Tetalaskɪn, siya sɪmaka wara yɪnkɪn apini. Tɪki inkamɪn siya siyɪu komiini siyɪu bɪdi yɪnoknɪnkɪn dɪgɪn. Mɪ sɪma inkamɪn Filiks nɪkiuwiyɪn omom omom kɪgrɪraowiyɪn, siir boɪnmauu ta sɪma nɪniinansaowa Pol saɪka.

² Inkamɪn omom omom kɪgrɪraowiyɪn siya Pol siirɪm yɪkiuna. Mɪ siya ha namɪn mɪ Tetalas siya yayɪm ɪni siir boɪnhɪuriyɪu bwakainamɪn. Siya ɪna boɪnɪn, inkam komii Filiks! Kira sɪbgu kɪgrɪraokɪn krɪmiirɪn mɪ krɪma wadie asi nɪdwowi mɪ krɪma yayɪ mɪn bɪ nɪniigɪm. Kiriir kwoɪn mɪiyɪkɪn krɪmiirɪn wadie siya whɪnwohaigɪniukɪn.

³ Mɪ bwan bwanim hɪnda tɪnda dimɪn whɪrkɪn bɪ tɪrkɪn. Krɪmiir kwoɪnɪn tɪ hɪriinanɪn krɪma kiriir boɪn wadieki.

⁴ Mɪ kiriirɪn kara wɪ ɪi priei nɪkidu o rani. Mɪ kara kiriir srɪiyɪm naɪngwowi, kira kariir yaimɪrsɪma saiir wakaeyɪm, pɪ kara boɪni.

⁵ Krɪma tɪ inkamɪn Pol siir bɪdi yɪnoknɪnkɪnim siya inkam paii rani. Mɪ ɪo bɪiyɪn pɪ siya nwowi. Mɪ omom omomɪm siya namiyɪm mɪ siya pɪ Judan iikamɪm sɪmiir nɪgbumbuwami. Mɪ sɪma asi

nanaakikim tiki inkamin siya om Nasaret hiran isidin siir biyan inkamkin.

⁶ Siya Adi Komii siir omaka saiir diriraerarbumbuwin kinankiugin mi krima siir asi nonkworinugim. Mi krima siirin, wi krimiir siyiu komii iirsi nwowi yaigak.

⁷ Mi yaii nini kamim simiir biki biyan inkamin Lisias siya ina yitin. Mi siya ini igaokaka ywowin. Mi siya siirin ini krimiir in tiranka yispaki hainamin.

⁸ Mi Lisias siya boin, kamim Pol siir boinwokiyopnatkaiyim sima wi kariir whwonkam ida nimbini. Mi wi kira srii ti inkam iirin. Mi kira wi siir yaiga yaiya saiirar wakae, ti dimin taemin whiekakim krima boiniuriyiuwin siir, kaimwowaigim. Tetalas siya hinina boinkin.

⁹ Mi Juda iikamim yim iriipa hiriinan siir mi whinwo mi sima yai Pol siirara boinhuriyiu. Sima ina boinkiyim, ti yai whiekakim yaimwowaigim. Iriig.

Pol siir yaiyim inkam Komii Filiks siir boinmauugin.

¹⁰ Mi ti inkam komiyyin siir ina ina kinmauugiya, siya pi ninsiin okwokiyim. Mi Pol siya siir yai yamdi ina yowarki boinin, kara bidi yinokninkinin, biewi kasa rani, kira ti iikamim simiir kigiraowim. Ta yaiya kara kiriir yai yamdi nowarki boina, kariir kwoinin ini wadiya ywokiyin.

¹¹ Kira simiir srii, kira ti hiriinan yaiyim wi simiirar swoki wakae. Mi iyim iuur kwisa yamki, kara om komii Jerusalem hiriir namn mi Adi Komii siir inig iir hainanuin.

12 Mi sɪma kariirɪn ha bi kɪgɪm, Adi Komii siir omaka kara inkam nwɪraka yaii bi nɪniinansaokin. Mi sɪmiir omaka yai nɪdwokai wakaei aka mi kɪmiir om komii hirɪn. Nɪngaka.

13 Taka yaiya tapa sɪma boɪnhɪuriyɪuwa mi saeya. Mi sɪma kariirɪn wɪ yaimwoni boɪn tani. Mi sɪma wɪ kariir boɪnwokiyopnatkaini siyɪuam whaowaei.

14 Mi kara ta yai kwɪra pi kɪriir boɪnmauwɪ, kariir kwoɪnɪn Adi Komii kɪmiir Wanɪn siiram naɪngwowyɪn ɪni kɪmiir brougae wanwɪyaeyɪm sɪmiir kwoɪn hirɪinanar swoki owɪn. Mi kara Jisɪs siir siyɪu ɪiir sɪbgu apkin. Mi sɪma boɪn, ti siyɪuɪn pi nɪksisaei, kaimwo rani. Mi kara yai whiekakɪm siyɪu komiiyɪn Moses siya hauugiyɪn sɪmiirɪm naɪngwo tɪbmii. Mi kara Adi Komii siir yayɪm profet kamɪm sɪma wɪnkiyɪm biya, sɪmiiram wara nɪnkin aɪngwo tɪbmii.

15 Mi kara ɪna naɪngwo tɪbmiiyɪn. Mi kara Adi Komii siirɪma nwokwokɪni siya iikamɪm naonamɪm, sɪmiir hidnɪnsiɪn ɪdwowɪm. Mi iikam mɪiyɪk ɪkim mi iikam biyɪe ɪkim. Mi sɪma ɪriipa hirɪinan, ɪna nɪnoknɪnkinɪm tɪriigɪnɪn.

16 Kariir kwoɪnɪn ɪnokɪnokin kɪrɪeya nwowikɪn, dimɪn biyɪe tɪrbumbusi. Mi Adi Komii siir wh-wonkam ɪda mi iikam whiekakɪm sɪmiir wh-wonkam ɪda warar.

17 Mi kara biɪwi nhɪrɪm om nhɪrɪm sɪmiirar mi okɪn. Mi mhoɪiya kara ɪna swoki ɪtɪn om komii Jerusalem tɪriir. Mi kara umɪr digworaekwowɪm ɪki iikamɪm whaowaeyɪm sɪmiirɪm hainanikɪn. Mi kara nae nhɪrɪm ɪna minɪ ɪnkin ɪmɪiyaegikɪm Adi Komii siirɪm.

18 Mi kara hirɪinan siyɪu ɪiir tɪrkin, Adi Komii siir

omaka saiirin. Mi sima ini kariirar kigim siyiun op sibgu whau aeyin, kara tirin. Mi iikamim kanaka nwowim hoimgak rani. Mi inkam nhirkim yai bi sisikikim. Niingaka.

¹⁹ Mi Judan inkam nhirim nu komii Esia hiranki nitim, sima tir warar ninkin okim mi sima ti kamim kanaka yaigakin niuwi mi sima ha wit, kiriir whwonkam ida wini okwo boini, ta yaiya. Mi ti hiriinan siyiun yio wadie ieya mi sima bi nitmiminkim.

²⁰ Mi hiriinanki niuwi mi sima ti kamim diminin kara tirbuin sima kigin pi siir boinmauu kiriirin, iya kara kaunsil kamim siyu komii kigiraowiyim simiir whwonkam ida nokwo boina.

²¹ Mi tari yai kwiruwainga biya kara simiir boina? Mi kara hinina boinkin iikam whiekakim naonamim mhoyia sima wa swoki insiin idwowi mi ta yaiya yai biyieka, aniya? Mi wi simar swoki boinim? Pol siya hinina boinkin.

²² Filiks siya bidi yinokninkin digin iikamim naingwo tibmiiyim simiir siyiun, sima tiriiyim. Mi siya Juda iikamim simiirin asi boinmauugin, sima Lisias siirim nwokwokinim. Mi ta simiir yaiya wi siyar hidi.

²³ Mi siya bi nwowiyin kepten inkamin siir boinki, siya Pol siirin omaka mai biyie miriia huyokiyokaiya sair nokmwın apninopkaigiyim. Mi kira siirin hirii kipi nikidu okripkai. Mi kira iki siir nomiiyau imiirin kipi nikidu, siirin dimin taemin hauusiyin. Iriig.

Filiks siya Pol siirin omaka huyokiyokai aairin biewiyo whisa hugripkikikai.

24 Hi nhirim bidi yamkiyim mi Filiks siya siir wiga Drusila saika yit. Mi saeya Judan isidin siir hiran wiga. Mi siya Pol siir yikiuna siir yai aiir wakaeyam, iikamim Jisis Kraiss siirim naingwo tibmiiyim simiir.

25 Mi Pol siya ti siyiu miyikni napiyim siyiuim simiir boinmimauugin. Mi siyiuin digiumii haimriiyugigi ikin. Mi mhoiya Adi Komii siya wi iikamim simiir hidi. Pol siya hinina boinkin. Mi Filiks siya ina yididgiyin. Mi siya boinki, kira ha dam! Mi mhoiya kara igaki niuwi, wi kapi nikiugi kiririmin.

26 Mi Filiks siya dimin whirin siirim nwowi, siir kwoinin ha naingwokin Pol siya umir nhirim pi kariir hauwi. Mi inokinokin siya siir asi nikiunakin yai saika boinaiyim.

27 Mi Filiks siya Juda iikamim simiirim hiirugun mi sima siiram nwoki aingwowim mi siya Pol siirin omaka huuyokiyokaiya saiir asi kigninkin okaigin. Mi mhoiya biewi whiso digiyo mi Festas siya Filiks siir mi aiir kwainaowid. Iriig.

25

Pol siya Sisa siir yikiuna siir yai aiir wakaeyim.

1 Festas siya bidi yitin nu komii Sisaria hiriirin. Mi siya iiyim kwoimuar ywowak. Mi siya ina yamin om Jerusalem hiriir.

2 Mi biyan prisim mi Judami inkam komii komii ikim, sima ina yamim mi sima yai Pol siir boinuriyiu. Mi siya simiirsiyin minsi nikripkikin, sima Festas siir boinainanaekim. Mi sima hinina boinkin,

³ kira krımıirın hindara whındiriraerar haigınıu. Mi kira Pol siirın om komii Jerusalema tiriir dikropki. Mi sima hiriinanam mini siirın, siyü hir nisomaowinim.

⁴ Mi Festas siya ina yowarkii boinın, Pol siirın om komii Sisaria hir hügrıpkııkikaiyın, iya ini kingiina nwowa, kara wı kapi swokı ami ti om iir.

⁵ Mi kimiir inkam komii komiiyım sima wı kanaka wınkin it. Mi ti inkamın siya dimın whır tirbuwi mi wı kima nwokı hid boinım.

⁶ Festas siya Juda kamım simaka nwowım iiyım iriiyar kwoım iurnankım. Mi siya om komii Sisaria hiriir yam. Mi iigwıra siya omaka yai boıniya saiir hir ini owou. Mi siya ina boınkıyın, Pol siirın omaka hüuyokıyokaiya saiir hirankın wıkiunanini.

⁷ Mi Pol siya bıdi yimbiniyın. Mi Judan iikamım sima om komii Jerusalem siir haiburgig mi ina yapiniyım. Mi sima siir kingiina yamıkwoni mi yai bibiyeyım sima Festas siir boınmımauu ti dimın biyie whiekakım Pol siya tirım simiir. Mi sima siirın whısariiya priıboın hıuriyıugım. Siirın inkam nwırkın bi kigın dimın biyie siya tirın.

⁸ Mi Pol siya Festas siirın hınına yowarkii boınkı, kara dimın whır bi swokı tirbusrankın, Judan iikamım simiir siyü komii iirın. Mi kara simiir Adi Komii siir omaka saiirın dimın whır bi tirbugın mi simiir inkam komiiyın Sisa nıkuwıyın siirın iriipa hiriinan. Nıngaka.

⁹ Mi Festas siya Judan iikamım simiirım hiiram mınkin. Mi siya Pol siir boınkı, kira om komii Jerusalema hiriir namım, wı wadıeyar mi owı, aniya? Mi hiriinankı niıwi mi ta kırıir yaiya kara

saiirɪn wɪ om komii ɪiir wakaemimiki.

¹⁰ Mi Pol siya boin, ta omaka yai boiniya kara nwowa mi inkam komiiyin Sisa om komii Rom hiranin mi siya kigriraowiya mi kara Rom tirana inkamkin, ta omaka saeyairga kariir yai wakaeya. Kira bidi yinokninkin kiin, kara Juda iikamim simiir dimin whir bi tirbugin. Niingaka.

¹¹ Mi kara simiir siyɪu nikripkiswo mi an kara wɪ pi yaowin, ya yai karamaeka. Sima wira wɪ isid whirni napwouni mi kariirin wɪ sima nisomaowi. Mi ta yaiya sima boiniuriyɪuwa kariir saeya kaimwo karamaeki niuwi mi kara wɪ simiir omaka yai wakaeya wɪ saiir nam-tani. Niingaka. Kara inkam komiiyin Sisa nikɪuwiyin saika boinam naingwowi. Kara Rom hiran inkamkin.

¹² Mi biyyin Festas siya siir kam kantidnanim simaka iki boin. Mi siya boin mi kira inkam komiiyin Sisa nikɪuwiyin, siirim nikɪunam minkin mi pi siya niki wakaeyim kariir yai aiirin. Mi kira ha dam siirim! Iriig.

Festas siya Agripa siir sri ta Pol siir hik aiirimɪn.

¹³ Hi nhirim bidi yamkiyim mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa mi siir wiga Benaisi saeya sowa om komii Sisaria tiriir nitko, Festas siir nankabmamaɪr boinkaeyami. Akamie!

¹⁴ Sowa ii kasaka bi nwoko mi Festas siya boinmimauugi Pol siir hik imiirin. Siya hinina boinkin, inkam nwirin tiranin ini tir hugripkiikikaiyin Filiks siya hugripkiikikaigigin mi siya ina yamin.

¹⁵ Biyya kara om komii Jerusalem hir nwowa mi Judami biyyan pris ikim mi inkam adiyaowaeyim

siyiu komii kigriraowi ikim, sima kariiram nitkim. Pol siya simiir siyiu imiir tɪrbumbugin. Mi Judan iikamim sima kariir nini sriinikim Pol siirin sima nisomaowam.

¹⁶ Mi kara simiir yai aka hinina yowarki boinki, om komii Rom krimiir iikamim krimiir siyiuin hinin tani, inkamin yai wakae boin karamae nwowiyin siirin whisarii bi nisomaowikin. Mi inkamin iki yaigakin bi pi siya nokwowi, kamim yai siir boin huriyiuwim simiir whwonkam idan. Mi krimiir ii haumiya siirim tiki oki, siir yayim sima boin huriyiuwim simiir mi boinim.

¹⁷ Mi sima kariiram nitkim mi kara bi kimiminkin, ini omaka yai boiniya saiir yamɪdwokaiyiin. Mi kara kamim yai niniyim simiir boinki kima Pol siir wonkwonani.

¹⁸ Mi kamim yai siir boinhuriyiuwim sima ina yinsiin okwokiyim. Mi kariir kwoinin ha naingwokin, sima Pol siir boinhuriyugi ti dimin biyie whiekakim siya simiirsi naowi. Mi sima hiriinan yayim simiir bi nokwo boinkim. Nɪngaka.

¹⁹ Mi sima wou nikwo aeni siyiuin saiirsi ninkinwamwarki boinkim. Mi ti inkam nwirin naonamin Jisiskin. Pol siya ina swoki boinin, siya bidi yinsiin idwowin. Mi sima siirin warar mi inkinwamwarki boinkim.

²⁰ Mi kara ina boinin, ta yayia saiir yai mwo aiir ninokninkinam naingwowi. Mi kara siir wani siyiuin siir bi ninokninkinkin mi kara wi dig nwo rani. Mi kara Pol siir asi sriigin mi wi wadeyar nwowi krira om komii Jerusalem hiriir namamin. Mi ti kiriir yayim kara pi ti om iir nini wakaeyiuim. Mi sima kririir boinmauwini

mi krira wa ninokninkini, aniya?

²¹ Mi Pol siya hinina boinkin. Nningaka. Kara omaka hiuyokiyokai aiir nwowima naingwowi mi mhoiia kara om komii Rom hiriir nami mi inkam komiiyin Sisa siya nwoki sibgu boinaiginuwi kariir yai aiirin. Mi Festas kara, kamim yaii niniiyim simiir boingig, sima sibgu waikaorarao siirin. Mi wi kara niki ikropkiyim inkam komii Sisa siirim.

²² Mi Agripa siya Festas siir boinki, kariir wunga wakaeyama mini ti inkamin siir yaiya. Mi Festas siya ina boinin, kira waka wakae siir yaiyim.

²³ Mi iigwira Agripa mi Benaisi sowawaiyar yit mi sowawai mi inkam nhir ima sima piuai kasa bi piuainanikim. Mi sowawaiyin ina yapninopkainamo omaka yai nidwokai boinaiiya sair. Mi kamim yaii niniiyim simiir bi nwowi ikim mi om komii hir nwowiyin inkam komii ikin, sima iriipi hiriinan ini warar yinkin apninopkainamim. Mi Festas siya bidi boinkiyin, sima Pol siirin wara yinkin whinapninopkainani.

²⁴ Mi Festas siya ina boinin, inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa mi ti kamim krimakar ninkin owim kima ti inkamin siir kigi. Mi iikam whiekakim om Jerusalem an ikim mi tiran ima mi tiki Juda inkam ima sima kariir whwonkam ida bidi boinwinim. Mi sima ina kauwoknanaekiyim kima siirin disomaoki! Siya wi irkak nwowisi.

²⁵ Kara siirin dimin whir bi kigwo tirkin mi siya wa naonam tani. Nningaka. Mi siya ti yaiyim Sisa siir nini boinmauugikam tirkin. Kara siir nikropkiyim bidi boinin.

²⁶ Mi kara diminin siya tirin siir bi

ninokninkinkin mi yokwo paninsin win hauugisi inkam komii Sisa siirimin. Hae! Ti inkam komii nu kigriraowiyin Agripa, kara ti inkamin kiriirim nikunanikin mi ti iikam whiekakim kimiiram warar. Kima siir yai aiir sibgu wakaeyim mi kara pi yayiam wakaeraraoki yokwoni win hauugiyam.

²⁷ Kara inkamin Sisa siirimin whisarii nikropki rani. Nningaka. Kara yokwo win hauu karamae nwoki, siyiu biyie biyeyim sima boinim siirin, siya tirim simiirin, yio ti hiriinan siyiun miyik rani. Iriig.

26

Pol siya yayim Agripa siir boinim mauugin

¹ Mi Agripa siya boinki Pol siir, kira, kiriir yai imiira boinki. Mi Pol siya siir ina ina yiisimauugiya koua hiriir mi ina boinkiyin.

² Inkam komiyyin nu kigriraowiyin Agripa, kariir kwoinin ini wadiya ywokiyin. Ta kariir yayia pi kiriir whwonkam ida boini kara pi ta yayia Juda iikamim sima boinhuriyiuwa pi saiir nowarki boinki.

³ Kira bidi yinokninkin digin Juda iikamim simiir siyiu whiekak imiirin. Mi sima yayim ina yinkinwamwarki boinim simiir wanmi siyiu imiir. Mi kara ha naingwowi kira pi kariir yai aiir sibgu wakaeyoki. Mi kariir yayia prieiki niuwi mi kiriir piua wi kipiki piyao.

⁴ Mi iya kara yinisima nwowa mi Juda hiran iikam whiekakim sima bidi yinokninkinim kariir siyiu iirin. Mi inokinokin mi tariinanin iriipi hiriinan, tisa nwowin. Mi kariir omki om hiran

nwo aka mi mhoiyya kara om komii Jerusalem hir mi o aka, sima bidiyar yinokninkinim.

⁵ Mi iikamim kariirin bidinanar ninokninkinim. Mi sima hiriinan naingwokiswo mipa pi boinin. Mi sima kariir bidi yinokninkinim kara Farisi simiir wanmi siyuuin siir naingwo diriraerarkin. Ti siyuuin ini kirie waiwii ywowin.

⁶ Mi kara minsi naingwo tibmiigin, Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yimbiingiyin Jisis siya wi ie hirankin swoki insiin idwowi. Mi sima kariirin hiriinansi boinwokiyopnatkaigikin.

⁷ Mi Juda iikam iuur whiswo, sima nii nabie hainankim Adi Komii siir inigin. Mi sima iriipa hiriinan ta siya nimbina saiirim warar ninkin okwokini, Jisis siya ie hiranki ninsiin idwowi. Inkam komii ti hiriinan siyuuin kara naingwo tibmiiya mi sima saiirsiya boinwokiyopnatkaigi kariirin. Juda iikamim sima boinwokiyopnatkaigi.

⁸ Mi iikam whiekakim kima ti tir nwowim kima naingwo tibmii karamae dimusi nwokim Adi Komii siya wi iikamim naokaowim simiir hidninsiin idwowi.

⁹ Biyya kara hinina naingwokin, iikamim Jisisin om Nasaret hiranin siir siyuu imiir napiyim, pi kara nipimpar itkini.

¹⁰ Mi kara om komii Jerusalem hirin hiriinana tirkin. Mi kariirin biyan prisim inigak sima nwowaiginugun. Kara Adi Komii siir iikamim omaka hiuyokiyokaiya saiir hirin kasa bi hiugrimkripkikinoudnankaigikim. Mi iyya sima kariir sriyya simiir nisom aowam mi ini wadieya ywokiyyin.

¹¹ Mi ii kasa rani, omaka whiekakim yai

nɪdwokai wakaeyim hik kara hauuwɪn. Mi kara simiirin minim tirkin, sima Jisis siir nigbumbuwim mi sima siirin digiumii haimriiyugigim. Mi kara io prasae bi nwokin simiirin mi iki omom omomim sima namiyim kara pi simiir mhoiyar mi siuyokiyokii, simiir nipimpar itkinam. Iriig.

Pol siya iya siya naingwo tibmiinama saiir boinmauugin.

¹² Mi igwira kara om Damaskas hiriir namɪn mi kariirin biyan prisim inigak sima nwowaiginiugikin iikamim naingwo tibmiyim simiir tioam.

¹³ Inkam komii Agripa, nabie bopwowin kara siyu hir napamin mi ini karar kigwinin paeya ninomor kou hiranka niuyanaiiniya. Mi ta paeya prasae bi niuyakika mi bie siya saika dig bi nwokin ini saeya huigriniugiya. Mi saeya ini kariirar yauuni iuyaniya mi kamim kanaka ninkin apniyim simiir warar.

¹⁴ Mi krɪma ina yamakaigaiyuim nu hirar. Mi kara wakaeki yai gwira ninomor kou hir boinki, Hibru simiir yai aiir. Siya hinina boinki, Solti! Solti! Kira kariir dimusi diriraerarbumbuwi? Mi kira kariirsi dimusi nidamkin? Ni ti hininin kinakinar swoki idindirginakin pae minaka.

¹⁵ Mi kara ina yaki owarki boinkiyin ta yaiya ninomor kou hir boinkiya saiir. Biyan Inkam Komii kira yipikin? Mi Biyan Inkam Komiiyin siya ina boinkiyin, kara Jisiskin, inkamin kira diriraerarbumbuwin siya.

¹⁶ Kira dɪnsiin okwoki, kara kiriirimɪn ti diminin siiram nitkin. Kara kiriir nimbingigi kira kariir miyan inkam nwowim. Mi diminin tapa kira kigin

simiir tini boinmimauuu. Mi kira digworaekwo nhirim mhoiia kara nisiimauuwi mi kira wi simiir wara ninkin boinmimauui.

17 Mi kara kiriir nikropkii, iki iikamim Juda iikam tani simiiram. Mi yai kariira simiir nini boinmimauuuiwim. Mi wi kara swoki anmai-warkinaei kiriirin mi kiriir isid ieya mi Juda iikam tani ikim, simiir hirankin.

18 Mi sima Setan siirin wi digumii haigingig mi simiir kwoinim wi nwoki kisina haigiyim. Mi sima sibapsibapni siyiuin niibwomambwo napiyin wi siir haiburgig. Mi sima siyiu miyikin nabienan kigomok apiyin wi siir nwoki apim. Mi sima ta Setan siir kirieya wi saiir haiburgig mi wi Adi Komii siiram niti, sima wi kariiram naingwo tibmii. Mi simiir dimin biyeyim wi kara ninak itkigiigi. Mi sima wi Adi Komii siir isidin siir nwoki owim inigak. Jisis siya hinina boinkikin.

Pol siya boinmauugin inkam Agripa siirin Adi Komii siir miya siya napmriiya sairin.

19 Inkam komii Agripa nu kigriraowiyin, kara ti diminin ninomor kouwanin nhwonan siir whinkigmimikwinkin. Mi kara siir yai aiir nanugaugugin.

20 Ningaka. Kara yayim bi om Damaskas hir boinmimauugin. Mi kara om komii Jerusalem hiran inkam imiirin mhoiia boinmimauugin. Mi om whiekakim nu Judia hiranim mi iikam nhirim Juda iikam tani mi kara yai simiirin hinina boinmimauu, kima kimiir kwoinim ti kisina haigi Adi Komii siiram mi siyiu miyik iir dap. Mi sima nwoki kigi.

21 Kara simiirɪn hiriinan boinɪn mi Juda iikamɪm mi Juda iikam tani ikim mi sima kariirɪn asi nonkworɪnugɪm, Adi Komii siir omaka akpitga hirɪn mi sima kariir nisom aowam mɪnkɪm.

22 Mi ta iya kariirɪn Adi Komii siya whindiriraerar haiginiugɪn. Mi kara tirɪn minam nwowi yai kimiir boinmimauuwam, inkam komii komiiyɪm mi inkam nhinga ikim. Mi kara yaeya yai bi swoki boinmimauugɪn. Kara ta yayia biya profet kamɪm mi krimiir brougaeyɪn Moses, simiir yayia saiirar boinmimauukɪn.

23 Mi sima hɪniina boinkɪm, siya hɪka wa haii mi ie hirankɪn wɪ bi siya swoki insiin idwowi. Mi siya siyɪu miyɪkɪn nabienan kigimok apiyɪn wɪ siir boinmimauuwi, Juda iikamɪm mi Juda iikam tani.

24 Pol siya yayiar niki okwo boinɪn mi Festas siya ini komiiya kauwok boinkiyɪn. Pol! Kira pi whaowae! Mi kira skul prasae bi kɪnkɪn mi ta kiriir ninoknɪnkɪn komiiya kiriirɪn saeya tirowhrɪei haiginiuwi.

25 Mi Pol siya ina boinɪn inkam komii Festas, kara whaowae rani. Niingaka. Kara yai mwowa boini mi kara kwoinkakɪn mi ti hɪniin yayiym sim asi boinkɪn.

26 Mi inkam komiiyɪn nu kigriraowiyɪn siya ti digworaekwo whiekakɪm ina ninoknɪnkɪnɪn. Mi kara siir asi boinmimauugɪn. Mi kara bi nididigɪn ti digworaekwo whiekakɪm kara boinmimauuim siir wiinga wakaeyɪm mi siir nhwokar kigimokim. Ti diminim boskwo bi nimbiamkɪm.

27 Inkam komii Agripa, nu kigriraowiyɪn kira profet kamɪm simiir yayi imiiramɪn ina naingwo tibmiiyɪn, aniya? Mi kara bidi yinoknɪnkɪnɪn, kira

bidi yaingwo tibmiiyin.

²⁸ Mi Agripa siya Pol siirin hiniina boinki, kariirin kira kiyagin pi naingwo tibmii sasaugiyamin.

²⁹ Mi Pol siya boinki, kira tariinanamar mi naingwowi ini wadeyar mi owin. Mi kira mhoiyam mi naingwowi iripi hiriinan ini wadeyar mi owin. Mi kara Adi Komii siirimin kiriirim srii boinkikin inkam Agripa mi inkam nhirim kimiiram warar, kariir yai aiir wakaeyim. Tapa kara ha naingwowi, kima ta kariir naingwo tibmiiya saiir hiriinanar timi naingwo tibmii. Kara ti wieyin sopin sima kogin siir bi boinkin. Niingaka.

³⁰ Pol siya hiriinan boinkiyin mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin, siya inkam komii nwin mi Benaisi saeya mi iikam whiekakim hir wara nwo ikim, sima ina yinsiin okworirigiyim.

³¹ Mi sima ha napnamim mi ina yimboin amboinnamim sima simar ti inkamin siya dimin whir bi tirbugin. Mi sima siirin wi whisarii nisom ao rani. Niingaka.

³² Mi Agripa siya Festas siir boin mi ti inkamin siya Sisa siirim nikuna karamkiswo siir yai aiir wakaeyam mi krima siirin wa pi yuguskiyin. Iriig.

27

Siima Pol siirin siyaiya om komii Roma hiriir nama saiir yani whinapyikuu kwirigi.

¹ Siima bidi boin tibmiigiyim krima siyai aiirin nu Itari hiriir namana. Mi Pol siya mi kam nhirim huigrpkiiknowidnankai ikim omaka

h̄uyokiyokaiya saiir m̄i s̄imar kw̄iriinam siyaii aiir̄in. M̄i yaii n̄inii kam̄im s̄imiir bīi nwowiȳin Julias m̄i siya k̄igr̄iraowidam s̄imiir̄in. M̄i t̄i inkam̄in yaii n̄iniiȳin siya t̄i isid̄in yaii n̄iniiȳin om komii Rom h̄iran inkam̄ komiyȳin m̄i siir isid̄ḡin.

² M̄i kr̄ima siyaii aiir̄in om Adramitiam h̄ir yani kw̄iriinam m̄i ta siyaiiya in̄i t̄i nu komiyȳin Esia siir omisisim̄im s̄imiir gaeya h̄iriira kik̄inama. M̄i Aristakas siya om Tesalonaika nu Masedonia h̄iran inkam̄in siya kr̄imaka ȳink̄in am.

³ M̄i iigw̄ira om Saidon h̄ir yam̄imasūu. M̄i Julias siya Pol siir̄in in̄i siȳu m̄iyȳik iirar t̄ir̄in. M̄i siya siir bīri nonkwobuḡin, siir nom̄iyyau im̄iir k̄ignakiyam̄in m̄i naeisim̄ s̄imiir h̄ir n̄ini hainakiyam̄in.

⁴ M̄i kr̄ima t̄i om iir̄ haiburgiḡim m̄i ina swok̄i h̄iuyanam̄im. M̄i kr̄imiir siyaiiya opudga huḡiriyuḡika m̄i kr̄ima mh̄uisim̄ wh̄ir̄in Saipras siir yaeka yaeka yokigiyam. M̄i opuda kr̄imiir bīi nam̄itiunika.

⁵ M̄i kr̄ima nu Silisia m̄i Pamfilia sowiir kingīin h̄iriir iȳikr̄io naidam. M̄i kr̄ima om wh̄ir̄in Maira nu komii Lisia h̄ir nwow̄in siir yadu amasūu.

⁶ M̄i t̄iki om iir̄in kam̄im yaii n̄iniiȳim s̄imiir bīiyan inkam̄in siya siyaii ira om Aleksandria h̄irank̄i n̄ita saiir k̄iḡin m̄i siyaiiya saeya pī nu komii Itali h̄iriir namam t̄irka. M̄i siya kr̄imiir̄in ta siyaiiya saiir asi n̄iugiprīiginam̄k̄im.

⁷ Kr̄ima ha haiburgiḡim m̄i ii kasa rani, siyaii h̄ir k̄igwai am̄im. M̄i kr̄ima m̄inan m̄iriinaidnik̄im m̄i in̄i om Naidas kingīin t̄iriira ȳimbi idniȳim. M̄i opud komiyya ha hugnaniya m̄i kr̄ima mh̄uisim̄ wh̄ir̄in Krit siir h̄iriir wokmainaidam m̄i in̄i mh̄iu

yaekayaeka yakiiyamim. Mi Salmoni idnabin ina yakii owarkinamin. Mi opuda krimiir bi namitiunika.

⁸ Krīma miinan miriinanamkim, iya krīma ti mhiuisim siir yaekayaeka nakiiyokiyokiyama. Mi mhoiia krīma maeyau gaenau kwira miyika huiimasu kuwiya, om Lasia kingiin hir nwowa, saiir yaka amasuū.

⁹ Mi ii hoimgakim bidi digiyim mi Juda iikamim simiir ii komiia mi nae sima haiyaeyia iya ya iriipi hiriinan bidi mi digiya. Mi Pol siya simiir asi boinmimaugim.

¹⁰ Ini wakaeyim, kima! Ii paii rani, pi nam tani mi siyaiia mi digworaekwo whiekak ikim mi sima sima rani mi krīma iriipi hiriinan pi wara mi inkin omainainami. Mi kara bidi yinokninkinin. Pol siya hinina boinkin.

¹¹ Mi kamim yaii niniiyim simiir biyan inkamin siya Pol siir yai bi wakaeyoknakin. Niingaka. Siya ini siyaiia saiir biyan inkamin mi saiir nonkwo saini ad ieya, siya ini sowiir yai aiir wakaeyokna iskiyin. Mi sowa boin, humba! Nimbi nami.

¹² Mi ta maeyaua tapa krīma namasua panki nwowi, iya miyik bi nwowika. Mi sima ta maeyaua saiir haiburgigim minkim. Mi sima om Finiks hiriir namam kininkugim. Mi iya panki nwowiya digikiswo mi wi ha pi yamin. Mi Finiks maeyaua siyaiigi namasuwiya, ini mhiuisimin Krit nikuwiyin ini siir pida nwowa. Iriig.

Mi opuda ha hugnaniya mi hinin komiia whii komii solwara hirana ina hugnatmainaniya.

13 Mi opudsima, simiir yaoyae miya hugnani. Mi simiir kwoinim ha naingwokim sima pi wadieyar sibgu iwaoidami. Mi sima idmira siiya komii si nomboru itmaiya ina kiboknainiya. Mi sima mhuusim whirin Krit siir yaeka aiirar kikinkripkainamim.

14 Mi biri kwakimiminka, opud komiia ina yimbiyama. Mi ta opuda saiir iniga whinmamaoka, saeya not is ankin nitka mi saeya mhuusim Krit hiranki hugnatmainanika.

15 Mi opuda ini siyaii aiirar yamituniya. Mi siyaiia ini opud aeyar hughainama. Mi krma ini daogugugiyim mi ini saeyar yaninkinkripkaiya. Mi krma maeyau kwira asi nakiiyamkim.

16 Mi krma mhuusim whirin Koda siir yakii haiburgig mi ina yamim. Mi krma miinan mirii naidamkim, ta siyaiisim ira mhoii nomborukiyitkiya saiirin.

17 Mi sima saiirin siyaii komiia saiir idwo yami haiyitkin mi sima ta siyaii komiia saika yinkin kogrinu. Mi sima nidid prasae bi kinkim nu Libiya hiran siiyinin siir niyikiusi mi sima ta yuisa koua nitkina asi whrohaigikim. Mi ini indimindima yakiidamim.

18 Mi ii gwira opud komiia ina swoki huga mi siyaiia saeya kairimdiyauam hinda tinda mi sima sasae digworaekwo nhirim opa asi nitnowidnamaigikim.

19 Mi ii gwira krma digworaekwo kirie kirie nhirim siyaii aiir nwokaiyim ina yitnowidnamaigiyim opa.

20 Mi iiyim kasa rani, krma bie nauun sowiir kig karam nwowim. Mi opud komiia ya ini hiriyar

hugkripkaiya. Mi krɪma ɪna yaɪngwokiyɪm, krɪma ombudarɪn pɪ hɪriiyar nwomainaiinami.

²¹ Ɣi kasaka rani, sɪma naemɪn nɪngugu ae karam nwowɪm. Mi mhoɪya Pol siya sɪmiir yɪnsiin okwo boɪnki, kɪma tɪ kamɪm, kɪma kariir yai aiir wakaeyoknakiswo kara boɪna tɪ mɦuɪsɪmɪn Krit siir kɪpi haiburgig. Mi ta hɪriinan dimɪna pɪ krɪmiir di yɪmbiyami.

²² Mi tapa kara pɪ kɪmiir boɪnmauwɪ, kɪmiir kwoinɪn kirɪeya dwo kɪpi naɪngwo ɪdid, krɪmiir nwɪrki pɪ kɪgugu rani. Nɪngaka. Pɪ siyaiya sasa nwomainaowidi.

²³ Kara Adi Komii krɪmiir Wanɪn siir inkamkɪn mɪ kara siir ɪnɪg ɪiirar hainanikɪn. Mi ɪi nɪiyaka Adi Komii siir paekwosɪmɪn kariir kingiɪn tɪrar nokwoɪdniwiɪgɪn.

²⁴ Mi siya boɪn, Pol, kɪra wɪ kɪpi nɪdid! Kɪra wɪ inkam komiiyɪn Sisa wɪ siir whwonkam ɪda tɪni okwo boɪnɪu. Mi Adi Komii siya bɪdi wakaeyɪn kɪriir sriɪ aiirɪn. Mi waka iikam whɪekakɪm kɪnaka nwowɪm siyai waraur mɪ sɪma wɪ wara kɪgugu rani. Adi Komii siir paekwosɪmɪn siya hɪnɪna boɪnmauugigɪn,

²⁵ kɪma tɪ kamɪm, kɪma kɪpi nɪdid! Kara Adi Komii siirɪma naɪngwo tɪbmɪigɪn mɪ digworaekwowɪm siya kariir boɪnmɪmauukiyɪm mɪ wɪ sɪpi nɪmbiyami.

²⁶ Krɪma ha dakiyam mɪ krɪma pɪ mɦuɪsɪm whɪrɪn pɪ siir namamasuɪuwi. Pol siya hɪnɪna boɪnkɪn.

²⁷ Mi ɪiyɪm krɪma nakii waiwaiyɪm ɪuur kwii. Mi krɪma whɪi komiiya Edria saiir yɪmbiyam mɪ ɪiya nɪ bopwo kingiɪn nwowa mɪ kamɪm siyai aiir

miriyyim simiir kwoinim ina yaingwoidamwiiyim, sima mhuusim whirin siir kingiin mi owidami.

²⁸ Mi sima idmira siiyani yimboru itmai mi ina humiikuum. Mi ta idmira sima humiikua 120 pida yimbiyam. Mi krima ha swoki amim mi ina swoki humii kuum mi pariiga yimbiyam 90 pid.

²⁹ Mi sima ini nidid kwoin yaingwowim. Sima nidid kwoin minsi naingwokim, siyaiya pi siya komii sae naeyikuuwisi. Mi sima siya komii komii kwiiyim asi nombomboru itmaigikim ta siyaiya saiir idao hir. Mi ta siyaiya ini hirar yakiririra. Mi sima ina sriiyim Adi Komii siirim bieyin pi nimbiiidni sasauim.

³⁰ Mi kamim ta siyaii aiir miriyyim, sima pi nidamam tirkim mi sima ta siyaiisima idwo haiyitkina, saiir asi haiyitmai namkim. Mi sima simiir yiksisaenam, krima siya nhirim pi siyaiya saiir irib hir nimboboru itmaigi.

³¹ Mi Pol siya kamim yaii niniyyim simiir biyan inkamin siir boin mi ti kamim siyaii tirin wara nwo karam nwowi mi sima whiekakarim wa niuguski.

³² Mi kamim yaii niniyyim sima siyaiisima mhoiya nomboru kaimikiya saiir id aiir asi nikripkikim mi ya ina yakiiyama.

³³ Mi iya bieyin maskwo kingiin nwoyakwokin mi Pol siya iikam whiekakim simiirin ina boinmaeyakwokin, kima nae ti aeyakwok. Ii kasa rani, kima naingwoyimyokim mi kima nae bi naekim, mhirima nwoyokiyokigim ti ii iuur kwiiyim.

³⁴ Mi kara pi kimiir boinmauugi kima nae nhirim simiir hai mi wi saeya kirie haiginuwi kimiirin mi kima wi kigugu rani. Niingaka. Kima whiekakarim

wi hiriinana swoki o digi wi dimin whirkin kimbu rani.

³⁵ Mi siya hiriinan boinkiyin mi siya paimirim ini simiir whwonkam ida haiyin mi ina boin wadiekinyin Adi Komii siirim. Mi siya ha ninikimkir priiginkiyin mi ina yaeyin.

³⁶ Mi iikam whiekakim simiir kwoinim ini wadieya ywokiyim mi yim iriipa hiriinan, ina mi aeyim.

³⁷ Mi iikam whiekakim krima ta siyaii aiir nwowim iriparin kamarim iuur nwoim mi nanga iuur iriyyar nwir 276.

³⁸ Mi sima nae digiyim mi sima witnidim ina yitmaikiyim whi komii solwara hiriir. Mi simiir siyaiiya pi nwoki bokiyim. Iriig.

Siyaiiya ina yimbuwamkiya

³⁹ Mi iiya ha pirkinuguskiyakwoka mi kamim siyaii aiir mriiyim sima nu iirin ina kigiyakwokim. Mi sima ti nu iir bi ninokninkinkim. Mi sima gae komii kwira saiir kigi ina hiriyyar yonakaeyama. Mi saiir hirin siiyin kibiyin whira nwowi. Mi sima saiirim yombontibmiinam, siyaiiya hir naka ikripkiniim.

⁴⁰ Mi sima idmir whiekakim sima boritmaimaiyim siiyani ini hirar yikrimkrip priimiigigim. Mi sima wieyinsopin igwira siyaii aiir kindimdiyugiya saiir nwowin ina hakiyin. Mi sima yuis komiyya ina yitkinim siyaiiya saiir koua hiriir. Mi sima ha naingwokim, siyaii aiirin pi opud aeya nwoki hugainaidamim siiyina hiriir.

⁴¹ Mi siyaiiya nuyin whirin whi idopwoniya nidwomaiyin siir yaka iyikuuu. Mi iribin ina

yiniyaekin iuguskiyin nua hiriir. Mi idaowin ini opnau hirar ywomaigiyin. Mi hinin komiyya ha nita idao iir yaki itiuu mi ta siyaiyya saiir idaowin ina yinkiramkiyin.

⁴² Mi kamim irim haiiyim simiir kwoinin kamim omaka hiuyokiyokaiya saiir nwowiyim simiir nisomsom aowam naingwokim, pi sima natmaimaikiya ami mipi simbi nidamami.

⁴³ Mi kamim irim haiiyim simiir biyan inkamin Pol siirsi yaingwoyimiyo. Mi siya simiirin asi nikidugin. Mi siya iikamim kiyaeyim bi simiir yikrop atmaimaikiyaki, siiyina hiriir.

⁴⁴ Mi iikamim kiya karamae nwowiyim yimbi ipii mimirim siyaiyya saiirim hininkin kaiyitikimkiyiyim, yim simiir yonkwosiiskwo migidam. Mi krīma hiriinan tirim mi krīma whiekakarın ini wadieyar yadu owiim siiyin hirin. Iriig.

28

Pol siya Molta hir nwokin

¹ Mi krīma wadieya yaki kuwiu. Mi krīma wakaeki, ti mhuusimın bopwonau nidwomaiyin siir inigin sima hinina dapi, Molta.

² Iikamim ti mhuusim siir hiranim, sima krīmiirin siyu miyik iirar tirkim. Mi nao ha kinaniyin mi krīmiir piim ini noknoka kinkiyim. Mi sima pae ha namginim mi sima ina yikunam, krīma nini oni iuwim.

³ Mi Pol siya paeyar nhirim ina ini iuginkaeyis hainakiyim. Mi siya ha nini amginiuwın paeya. Mi mipug irin siir piua huua kinkikin mi ina wokitkin

naniniyin. Mi kimidiniya Pol siir indibin siir yaki tipninkin.

⁴ Mi iikam ti omin, mhuusimin siir hiranin, sima mipugin Pol siir indib iir tipkikiu kripkaiyin ini siirar kigiyim siya siir indib hinar kiririyin. Mi sima boin mi tari kamwonkin ti inkamin inkam nisomaowin mi siyairgin. Siya whi komii solwara hir bi naokin mi Adi Komiiyin siyu miyik tariyin siya tari siirin pi boriisopi, siya omwai waiyasiyin.

⁵ Mi Pol siya ti mipug iirin, paeya iyarkrip itkaigi mi ini paenau yamikaiyuwin. Mi Pol siya biye bi swoki okin. Nngaka.

⁶ Mi sima ini hinar ywowim. Simiir kwoinim ha naingwokim siir indibin pi sipi noniki mi simiir kwoinim ha mi naingwokim siya pi sipi naowakainami. Mi sima ini hirgugukiyim ii haruwa rani mi sima ha bi kigikim siir piu ini biye ywokiya mi sima yaeya kwoin asi kisina haigigim. Mi sima ina boinim, siya tari Adi Komii siir paekwosim kirie nwirkin.

⁷ Mi nu maeyauim ta maeyaua krima nwowa saiir kingiin hir nwowim ti simiir biyan inkamin ti mhuwisimin siir hiranin, siirgin. Mi siir inigin Pabliaskin. Mi siya ini maigimaiga ywowin krimiiramin mi krimiirin siya yikunam, siir omaka hiriir. Mi krima iiyim kwoima ywo siir omaka hirin.

⁸ Mi Pablias siir adin makakin ma siir niya piu huua kini aka mi mhuinaugi wara mi inkin iugin. Mi Pol siya siirim yam. Mi nhwo siirim ini kwisiu mi ina sruiyin. Mi siir ina ina yonkwowin siir piu aiir mi siya ini wadiya ywokiya.

⁹ Mi siya hiriinan tirkiyin mi iki iikam nhirim

makakim ti mhuwisimın siir hıranım, ina yitim siirim, simiir ma imiir ninimniski haiginiugiyim. Mi simiirin ini wadieyar ywo haiginiugiyin.

10 Mi sima krimiirin siyiu miyik asi diriraerar haiginiugikim. Mi sima digworaekwo kasa bi hauugikim. Mi iya krıma siyai aiir nani apni kwiriyim mi sima digworaekwo whiekakim ina swoki ani apni haigigiyukiyim, ta krıma naki-idama sairsi haigigiyumamaugikim. Iriig.

Mi Pol siya om komii Rom hiriir yimbiam

11 Mi biya krıma ti mhuisimın siirin bwanim whoima niki okim. Mi mhoiya krıma ta siyai ira om Aleksandria hiranki nita sair yani kwiriinam mi ta siyaiya sair iniga hinınga paekwosim niswo itmwoyin naokainako. Mi ta siyaiya ti mhuisimın siir hir nwoka, iya panki nwo digiya sairim mi krıma sair yani apni kwiriinam.

12 Mi krıma ha namim mi krıma om whirin Sairakyus hiriir yimbiam mi krıma hirin iyim kwoima ywo.

13 Mi krıma ti om iir haiburgigim mi ina swoki kwiriinamim siyaiini mi om Risiam hiriir yimbiam. Mi igwira krıma ha swoki kwiriinamim mi opuda krimiir digiumiia hugnani mi krimiirin saeya hugainadam mi ii kwisaka krıma Pyutiolai hiriir yimbiam.

14 Mi krıma ti omin iikam nhirim naıngwo tibmiyim simiir ini kigu. Mi sima boın, kima wi krimaka tir nwowi iyim iriiyar kwis mi mhoiya krıma simiir haiburgigim mi ina yani kwiriinamim siyaiini om komii Roma hiriir namim.

15 Mi om komii Rom hiran iikamim naingwo tibmiiyim sima krimiir wakaenaniyim, krīma bīdi yimbiamim mi sima ina yitim maeyaua nae haiginiya Apias krimiir nini kigniyim. Mi nhirim krimiiramim omaka ouumim whwonkaiiyim simiir hir ini kigni krimiirin. Mi Pol siya simiir kigwinin mi siya ina boin wadiekinyin Adi Komii siirin mi siir kwoinin ini kirieya ywokiyn.

Pol siya yai win kibiya om komii Rom hir boinmimaugin.

16 Krīma om komii Rom hiriir yapninopkainam mi sima Pol siirin yapa omaka yokmwin whwonkai, siir kigriraowam. Iriig.

17 Iiyim kwoima yamki mi Pol siya Judan iikamim, simiir inkam komii komiiyim ti omin siir hir nwowiyim simiirim yikuuna, sima maeyau kwiruwa namwoniyim. Mi sima ha namwoniyim mi siya simiirin ina boinkiyin, kima ti nomiiyauim! Kara dimin whir bi tirbugin krimiir isidin siir nikworinum mi krimiir yidiwi wanwiyayeyim simiir siyuim kara simiir bi nanugaugaugin. Sima kariirin om komii Jerusalem hiran omaka maeyaua huuyokiyokaiya mi biyie miriia saiirin whisariiyar hugripkikikaigin. Mi sima tapa kariirin om komii Rom tiran inkam komii komiiyim kimirim asi nikropkikim.

18 Om komii Rom hiran iikamim sima kariir yaiya saiir wakaeyim mi sima ina yinokninkinim kara dimin whir bi tirbugin mi sima kariirin pa nisomao rani. Simiir kwoinim kariir niuguskiyama naingwokim.

19 Mi Juda iikamim sima kariir niuguskisi nanugaugam mi kara yaeya siyu whir karamaeka. Mi kara inkam komii Sisa siirim namim asi naingwokin, kariir yaiya siya wakaeyim. Mi kara Juda iikamim simiirin yai kwir boin huriyiuwim whaowae.

20 Mi kara kimiirin hiriinansi nikiunakin. Kara kimiir kigam naingwowi mi yai kimiir boinmimauuim wara mi naingwowi. Kara ta yai aiirin minim boinmauugin inkamin Isrel hiran iikamim sima nwokwokinin siirim. Mi kara minam naingwo tibiugin, inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Mesaia mi siya bidi yimbiniyin. Mi sima kariirin ti wiewinsopin hiriinansi kogrinugin. Pol siya hinina boinkin.

21 Mi sima boinki siirin mi krimiirin Juda hiran inkam nwirki bi win hauugikin yokwoni krima kiriir ninokninkinim. Mi krimiir nomiiyauim nu Judia hiranim sima krimiir bi boinmimauunikim yai bibiyie kiriir nigbumbuwamin.

22 Mi krima kiriir yaiyim simiir wakaeyam naingwowi krima bidi yinokninkinim omom oman iikamim, sima ti isidin kira namasuwin siir nigbumbugin. Sima hinina boinkim,

23 sima iya kwira yimbingi mi iikam whiekakim ta omaka Pol siya nwowa sima saiir namkim, nugaka namkripkaiyakwokim mi ini naiowaka nhingigiyim. Mi siya simiirin yai win kibiya saiir saiira boinanaekin, iya Adi Komii siya kigiraowana iikamim simiir. Mi siya yai nhirim Moses siir siyu aka nwowim, simiir boinmimauugin. Mi profet inkamim biya sima win boinkiyim Jisis siir saiir wara yinkin

boinmimaau.

²⁴ Iikam nhirim siir yaiya saiirin ina yaingwo tibmiiyim mi nhirim bi naingwo tibmiikim.

²⁵ Mi sima kwoin whiruwa bi nwokim mi nhirim sima asi namkim. Dimusi rani, ta yaiya Pol siya hinina boinkiyin, Adi Komii siir naeyuin bidi yikopsisirkiyin profet Aisaia siirin. Mi Aisaia kimiir brougae wanwiyaeyim simiirin hinina boingik.

²⁶ Kira ti am iki iikamim simiirim mi simiirin pi hinina boinu, kima yai aiirin wa wakae mi kima wi saiir yaimwo aiir ninokninkin tani. Mi kima siirin wa kigi mi kima wi siir kig ninokninkin tani. Ningaka.

²⁷ Ti iikam isidin, simiir kwoinin bidi hugimkikiunamim mi simiir win minim yai wakaesi boriisopi. Mi simiir nhwowim bidi kwisnamim mi sima kwisnam kamaekiswo mi wa pi yanao kigomokin mi win minim yai bidi pi mi wakaeyin. Mi simiir kwoinim ta yaiya saiir yaimwo aiir bidi pi yaingwowarkai. Mi simiir kwoinim, wa kisina haigi mi sima wi kariirima pi swoki iti mi simiir wi kara ninimniski haiginiugi. Adi Komii siir naeyuin hinina boinkikin mi Aisaia siya yokwo asi winkin.

²⁸ Ta Pol siir yai aeyairga niki boiniyokiyokiamama. Siya boin, kima dinokninkin, ta mai miyika Adi Komii krimiir Wanin siya minkika krimiir ninimiskii hainakiyim. Siya bidi yikropkiyin iikam nhirim Judan iikam tani simiirim mi sima wi nwoki wakaeyoknam.

²⁹ Mi iiya Pol siya ta yaiya saiir boin digiyin mi Juda iikamim sima ina swoki amim mi sima sima yai

prasaē bi nīnkīn wamwarkīi boīniugim.

³⁰ Mī Pol siya biēwiyo whīsa ywo, tī om iīrīn mī ta omaka siya whwonkaiya siya saiirīn ina sain taraoīn mī iikamīm siir omaka nīi aprīrīr boīnaēiyīm, siya sīmīirīn pī wadiēyar nwowīni.

³¹ Mī siya iīya Adi Komīi siya kīgrīraowī iikamīm mī digworaekwo ikīm, sīmīir boīnmīmauugin. Mī siya ikī iikam whīekakīm sīmīirīn Bīīyan Inkam Komīi Jīsīs Kraīs siir yai aiirar boīnmīmauugin. Mī yayīyīm siya boīnmīmauuwīyīm, siya bi nīmprīo boīnmīmauugin. Nīngaka. Siya ini idowīīyar boīnmīmauuwamīn mī inkam nwīrkīn saiir nīkīduamīn wī dīg nwo rani. Nīngakī, nīngakīnga. Friig.

Yai Win Kibiya
The New Testament in the Sepik Iwam Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long
Niugini

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sepik Iwam (Iwam, Sepik)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

5350dc83-93b2-5000-9c98-dcdb728ba84f